THE NEW YORK PUBLIC LIBRARY
MAR 1 3 1950
ASTOR LENOX AND TILDEN FOUNDATION

VIENYBĖ

Lithuanian National Weekly

New York Public Library 470 Fifth Ave.

LXV M., 10 N. BROOKLYN, N. Y. PENKTADIENIS, 1950 M. KOVO (MARCH) 10 D. KAINA 10 C.

Šabas

Žodžiai ir darbai
Šlapiasis karas
Jam ten per sūru
Vynas ir Coca Cola

JUOZAS TYSLIAVA

Antrojo pasaulinio karo žaizdos dar neužgijusios, bet jau kalbama apie trečiąjį...

Girdi, bus vartojamos tokios kariavimo priemonės, kokių žmogaus protas dar negalįs įsivaizduoti.

Pavyzdžiui, stratosferiniai lėktuvai, greitesni už garsą, galėsią skristi aplink žemės kamuolį be nusileidimo.

Žodžiu, naujųjų išradimų pagalba, priešas būsiąs sunaikintas pirma, nėgu jis pradės kariauti.

Gerai, kad tuo tarpu kariaujama tik žodžiais, kuriais, kaip žinoma, nieko negalima užmušti.

***

Tuo tarpu, kai senajame pasaulyje eina šaltasis karas, tai čia, Amerikoje, miestai ir valstybės kovoja dėl vandens.

Šlapiasis karas...

Pavyzdžiui, Kalifornija ir Arizona jau seniai nėpasidalina Colorados upe, kurios srauniai tekantis vanduo, lyg tyčia, skiria tų dviejų valstybių teritorijas.

Arba, štai, New Jersey su Connecticut protestuoja, kad New Yorko miestas, bijodamas visai netekti vandens, galvoja apie dirbtinį lietų.

Girdi, New Yorkas nori pavogti mūsų lietų...

***

Anais gerais Lietuvos nepriklausomybės laikais, kai valdžia ūkininkus skatindavo auginti kiaules, kažkoks juokdarys pasakė:

"Dabar Lietuvoje yra trys milijonai gyventojų ir trys milijonai kiaulių..."

Bet, štai, Aliaska, kuriai, atrodo, netrukus bus suteiktos valstybės teisės, turi dvigubai daugiau meškų, negu žmonių...

Nežiūrint to, 80,000 gyventojų teritorijai Senatas siūlo vietą Jungtinių Amerikos Valstybių vėliavos žvaigždyne.

Sekantis tos rūšies kandidatas, atrodo, bus Havajų salos.

New Meksika ir Arizona — jauniausios valstybės — buvo priimtos 1912 m.

***

Laisvė rašo, kad "visos organizacijos privalo pasiųsti protestus imigracijos viršininkams."

Kodėl „imigracijos viršininkams"?

Čia kalbama apie emigraciją, kuria Vincas Andrulis nenori pasinaudoti.

Žodžiu, Sovietų Sąjunga yra tokia šalis, kur net Vilnies redaktorius nenori važiuoti.

Upės teka į jūras, bet žuvys grįžta atgal, nes joms ten per sūru...

Andrulis pila propagandos vandenį Maskvos malūnui, bet sovietiškos duonos nenori valgyti.

Amerikietiška jam gardesnė.

***

Vis dar negaliu pamiršti to leopardo...

Sugautas Indijos džiunglėse, atvežtas į Ameriką ir uždarytas Oklahomos zoologijos sode, žvėris, kaip kamuolys, peršoka platų griovį ir pasileidžia į laisvę.

Panika.

Šimtai dvikojų, su lėktuvais ir šautuvais, eina medžioti keturkojo...

Tuo tarpu leopardas, pamatęs, kad ir laisvėje nėra laisvės, niekieno nepastebimas, grįžta atgal į zoologijos sodą.

Bet žmogus, kuris yra pats pavojingiausias žvėris pasaulyje, leopardą pašeria užnuodyta arkliena...

TREMIA VOKIEČIUS IŠ LENKIJOS

Komunistai savo planams vykdyti griebiasi pačių nežmoniškiausių priemonių. Prie Lenkijos priskirtoje Vokietijos dalyje anapus Oderio - Neisės linijos komunistai nori išnaikinti vokiečius. Tam tikslui jie vokiečius tremia iš jų tėviškių į Vakarų Vokietiją.

Šiuo metu Vakarų Vokietijoje jau ir taip esama apie 9 mil. vokiečių pabėgėlių iš Rytinės Vokietijos ir apie 2 mil. bedarbių. Dabar komunistai dar nori 250,000 vokiečių iš anapus Oderio - Neisės linijos atgabenti į Vakarų Vokietiją. Tuo būdu jie nori dar labiau apsunkinti jau ir taip tirštai gyvenamą Vakarų Vokietiją, o seniau vokiečių gyvenamą kraštą padaryti lenkišką, kad vėliau vokiečiai mažiau begalėtų reikšti į jį pretenzijų.

Kovo 6 d. pirmasis vokiečių tremtinių transportas atvyko prie Vokietijos britų zonos. Jų ten neįleista. Vakarų sąjungininkai į savo zonas tesutinka įsileisti tik 25,000 vokiečių, kurie čia turi savo gimines.

Karo atveju Sovietų Sąjungos povandeniniai laivai sudarytų JAV rimtą grėsmę, pareiškė admirolas Forrest Sherman, tačiau jie neįstengtų suparalyžuoti JAV laivyno puolamosios galios.

TAIKOS SUTARTIS SU JAPONIJA

Anglija paruošė taikos sutarties su Japonija planą, kuris išdėstytas slaptame memorandume. Anglija reikalauja kietos taikos sutarties su Japonija. Pasirašius sutartį, Japonija dar daug metų turėtų likti griežtoje sąjungininkų priežiūroje. Tiems kraštams, kurie nukentėjo nuo Japonijos užpuolimo, Japonija turėtų atlyginti. Atlyginimo dydis nenustatytas.

Šis projektas apsvarstytas D. Britanijos kraštų užsienių reikalų ministerių konferencijoje Ceylone, o jo smulkmenos ir toliau aptariamos.

Jį Anglija netrukus įteiks JAV vyriausybei, kuri reikalą nuodugniai ištirs. JAV irgi jau pradėjus savo planą ruošti, ir jam paskirti reikalingi specialistai.

Taikos sutartis su Japonija jau būtų buvus pasirašyta, jei jos nebūtų trukdžiusi Sovietų Sąjunga ir komunistinė Kinija.

Anglija nori, kad Vakarų sąjungininkai dar kartą paragintų Sovietų Sąjungą ir Kiniją dalyvauti bendroje taikos konferencijoje. Jei ir šį sykį juodvi atsisakytų, tuomet daryti taikos konferenciją be jų, palikant jom dvi laisvas vietas, jei kartais panorėtų dalyvauti.

Pasirašymas taikos sutarties su Japonija būtų svarbus ir reikšmingas įvykis, nes jis stabilizuotų Tolimųjų Rytų politinę būklę.

SMARKI OPOZICIJA PRIEŠ ATTLEE

Iš debatų Anglijos parlamente ryškėja, kad darbiečiai yra pasiryžę savo pramonės suvalstybinimo programą tęsti. Ministeris pirmininkas Cl. Attlee parlamente pabrėžė, kad darbiečiai yra pasiryžę įgyvendinti geležies ir plieno pramonės suvalstybinimą.

Konservatorių partijos pirmininko pavaduotojas Anthony Eden pareiškė, kad per rinkimus kraštas pasisakęs prieš pramonės suvalstybinimą, taigi ir prieš geležies bei plieno pramonės suvalstybinimą.

Winston Churchill taip pat labai griežtai pasisakė prieš geležies ir plieno pramonės suvalstybinimą. Jis nurodė ir iš to galinčias kilti pasekmes. Ūkinė būklė dar esanti tokia bloga, jog galį prireikti ir vėl nuvertinti svarą. Anglija negalinti savo ankstesnės pasaulinės padėties pasiekti prie tokios vyriausybės, kuri esanti kapitalistinės sistemos priešas.

Taip pat, esą, turėtų būti pakeista ir rinkimų sistema, kad savo apylinkėje mažuma balsų nebūtų išrinktas atstovas. Tuo būdu esą išrinkti 186 parlamento atstovai.

Darbiečių vyriausybei iš opozicijos smarkiai kliuvo ir dėl dr. Fuchs špionažo aferos.

Pirmieji naujosios darbiečių vyriausybės žingsniai nelengvi. Kaip ir buvo galima tikėtis, ji susilaukė iš konservatorių partijos smarkios opozicijos, kuri ateity dar labiau didės.

Lindeno, N. J., lietuviai, minėdami Vasario 16, parengė diagramą, kuri vaizduoja lietuvių tautos išsiblaškymą pasaulyje ir sovietų vykdomą lietuvių naikinimą. Diagramą aiškina kun. J. Vilutis. Iš šonų stovi vietos lietuvaitės (iš kairės į dešinę): E. Statkevičiūtė, O. Zubavičienė, L. Adomavičienė ir I. Stangvilaitė.

PASIBAIGĖ ANGLIKASIŲ STREIKAS

Ilgokai trukęs angliakasių streikas pasibaigė. Kovo 5 d. John L. Lewis ir kasyklų savininkai pasirašė naują 28 mėnesiams sutartį. Ši sutartis galioja ligi 1952 m. liepos 1 d., tačiau jau po 1951 m. balandžio 1 d. galima tartis dėl naujų atlyginimų.

Šis streikas angliakasiams atnešė laimėjimų. Pagal naują sutartį angliakasių dienos uždarbis padidėjo 70 centų. Dabar jie per dieną gaus $14.75. Taip pat padidintas ir kasyklų savininkų mokestis UMW Labdaros Fondui. Dabar nuo kiekvienos iškastos anglies tonos tam fondui bus mokama 30 centų. Anksčiau mokėta tik 10 centų. Tuo būdu angliakasiams per metus susidarys 135 milijonai dolerių pensijoms, ligonpinigiams ir kitokioms išlaidoms.

J. Lewis susitarimas visuomenės sutiktas su pasitenkinimu, nes streikas skaudžiai atsiliepė į visą JAV gyvenimą, ypač pramonę. Anglies trūkumas atsiliepė net į kai kurias mokyklas, kurios turėjo būti uždarytos.

JAV ir kituose laisvuose demokratiniuose kraštuose streikas yra galingas darbininkų ginklas ginti savo teisėms. Sovietų Sąjungoje ir kituose totalitariniuose kraštuose darbininkams tas ginklas atimtas. Ten darbininkai streikuoti negali. Streikas didžiausias valstybinis nusikaltimas.

Streikas galingas ginklas, bet taip pat ir labai nuostolingas ir kraštui ir patiems darbininkams. Štai, angliakasys V. Cehelnik spaudai pareiškė, kad streikas jam kaštavęs apie $1000. Prie padidintos 70 centų per dieną algos jis turėsiąs 6 metus dirbti, kol tą nuostolį išlyginsiąs.

Dėl streiko ne tik angliakasiai buvo be darbo, bet taip pat ir apie 225 000 įvairių pramonės šakų darbininkų. Streikui pasibaigus, šie darbininkai vėl grįžta darban. Visos anglių taupymo priemonės atšauktos.

Streikas tęsėsi ilgai ir kažin, kiek jis dar būtų trukęs, jei ne prezidento ryžtingas žygis. Jis paprašė kongresą leisti vyriausybei perimti anglių kasyklų kontrolę. Tas prezidento žygis padėjo greit susitarti kasyklų savininkams su angliakasių atstovais.

AMERIKOS IR PASAULIO ĮVYKIAI

— **Taikos Konferenciją** šaltajam karui baigti pasiūlė Romoje suruošti buvęs Argentinos delegatas Jungtinėse Tautose dr. Jose Arce.

— **Anglai** ruošia vokiečių jūrininkus, skelbia sovietų kontroliuojamas "Allgemeine Deutsche Nachrichtenbuero"

— **Sovietinėje Turkmenijos** respublikoje didėja pasipriešinimas Sovietų Sąjungai, pasakoja atbėgėliai iš Turkmenijos į Iraną. Turkmeniją Sovietų Sąjunga kolonizuoja iš Rusijos atgabentais rusais.

— **New Yorko ark'vyskupas** kardinolas Spellmann Romoje per spaudos konferenciją pareiškė, kad didėją besiartinančio karo ženklai.

— **Badas padeda komunizmui** Azijoje plisti, tvirtina lordas Boyd Orr, 1949 m. Nobelio taikos premijos laureatas.

— **Vakarų Vokietija nenori** dalyvauti Europos Sąjungoje, pareiškė Vakarų Vokietijos kancleris Adenauer. To nenoro priežastis — Saaro krašto sutartis su Prancūzija. ge su juo vyksta ir didokas būrys jo bendradarbių.

Dr. Li Tsung - jen, laikinai ėjęs Kinijos prezidento pareigas, neribotam laikui atvyko į Ameriką.

— **Maršalas Tito** savo prieš rinkiminėje kalboje paneigė gandus, kad jis norįs suartėti su Maskva.

— **Vokietijos sovietinės zonos** ministeris pirmininkas Otto Grotewohl viename mitinge atmetė JAV Aukštojo Komisaro McCloy pasiūlymą visoje Vokietijoje pravesti laisvus rinkimus.

— **Austrijoje 1950 m.** sausio 1 d. buvo 478,862 pabėgėliai, iš kurių 80,701 DP gyvena IRO stovyklose.

— **JAV vasario mėn. buvo** 4,684,000 bedarbių. Tai didžiausias bedarbių skaičius nuo 1941 m. rugpiūčio mėn. Vasarį buvo 204,000 bedarbių daugiau, negu sausį. Į šį skaičių neįeina dėl streiko atsiradę bedarbiai.

— **Prancūzijos prezidentas** Vincent Auriol, lydimas užsienių reikalų ministerio R. Schuman, kovo 7 d. atvyko į Londoną vizito, kuris truks keturias dienas. Jo metu bus aptariami Prancūzijos santykiai su D. Britanija ir svarstomas Vokietijos ir kiti aktualieji klausimai.

— **Vengrijos vyriausybė** pasiūlė JAV pasiuntinybei Vengrijoje sumažinti savo tarnautojų skaičių, nes pasiuntinybė esanti antikomunistinis šnipų lizdas. JAV vyriausybė tą pasiūlymą griežtai atmetė.

— **Vokietijos sovietų zonos** liaudies policija numatoma artimiausiu laiku reorganizuoti, dar labiau ją susovietinant. Aukštieji policijos karininkai mokslinami Sovietų Sąjungoje.

— **Iš Švedijos ateinančiomis** žiniomis, šiuo metu Pabaltijy veikia apie 500,000 partizanų, kurių tarpe yra 25,000 lietuvių, 18,000 latvių ir 9,000 estų. Partizanų eilėse esama ir vokiečių bei rusų karių ir karininkų.

— **Buvęs Prancūzijos paskutinis** trečiosios respublikos prezidentas Albertas Lebrun mirė kovo 7 d. Paryžiuje, sulaukęs 78 m. amžiaus.

— **Kovo 7 d. sukako 100 m.** kai gimė Čekoslovakijos steigėjas ir jos pirmasis prezidentas Tomas G. Masarykas. Jo atminimą iš čekų tautos komunistai stengiasi išplėšti.

— **D. Britanijos ministeris** pirmininkas Cl. Attlee parlamente kovo 6 d. gynė D. Britanijos saugumo policiją ryšium su Dr. Fuchs neseniai buvusia byla. D. Britanijos saugumo policijai primetama, kad ji esanti nepatikima.

— **Per 100,000 malajiečių** išėjo kovoti prieš kinų komunistus, kurie jau seniai užpuldinėja jų kaimus ir plantacijas.

— **Per pastaruosius dvejus** metus D. Britanijoje, saugumo sumetimais iš įvairių svarbių įstaigų atleista 20 mokslininkų. Daugumas atleistųjų yra komunistinių pažiūrų.

— **Garry Davis, buvęs JAV** lakūnas, atsisakęs JAV pilietybės, norėdamas tapti pasaulio piliečiu, šiomis dienomis Paryžiaus JAV generaliniam konsulatui įteikė prašymą, kad leistų įvažiuoti į JAV.

— **Kongresas kovo 7 d.** priėmė nutarimą Havajus priimti į JAV. Kovo 3 d. toks pat nutarimas padarytas dėl Aliaskos. Havajai turi 530,000 gyventojų. Aliaska apie 100,000.

— **Prezidentas Trumanas** ateinantį sekmadienį trims savaitėms išvyksta atostogų į Key West, Fla. Jis išplaukia jachta 'Williamsburgh'. Draugė su juo vyksta ir didokas būrys jo bendradarbių.

Tai dr. H. Sander su žmona. Dar šią savaitę jis išgirs teismo sprendimą už "žudymą iš pasigailėjimo".

SOVIETAI STIPRINASI VOKIETIJOJE

Švedų laikraštis "Aftonbladet" praneša, kad sovietų įgulos tarp Darss ir Greifswaldo ilankos įrengė radaro stočių tinklą. Prie Prerowo įrengta didžioji radaro stotis ir artilerijos sustiprinimai, kad galėtų Vakaruose apsaugoti Ruegeno salą ir Rytinę jūrą kontroliuoti ligi Danijos salų. Prezowo gyventojai iškeldinti.

Usedomo radaro stotis skirta Peenemuendės V ginklų bazei ginti. Ten pat įrengta ir raketų šaudykla. Sunaikintieji vokiečių aerodromai vėl atstatyti. Juose stovi sovietų naikintuvai ir bombonešiai.

Sovietų laivai sulaiko švedų, danų ir vokiečių žvejų laivus, plaukiojančius Rytų jūroje.

Neseniai paskirtas Sovietų Sąjungos laivyno ministeris admirolas Ivan Jumašev dar šį mėnesį aplankys Vokietijos vandenyse esančias Sovietų Sąjungos povandeninių laivų bazes.

Kominformo kariai ruošiasi manevrams

Iš Lenkijos ateinančiomis žiniomis, maršalui Rokossovskiui pravedus didelį valymą, atleidžiantį lenkus karininkus iš aukštųjų vietų šiuo metu vykdomi pasirengimai manevrams, kuriuose Lenkijos kariuomenė dalyvaus kartu su sovietais.

Šie manevrai turi įvykti kovo mėnesį. Kartu dalyvaus Čekijos, Vengrijos, Rumunijos, Bulgarijos kariuomenė ir Rytų Vokietijos sovietų apmokytieji policijos daliniai, viso apie 200,000 karių. Varšuvoje apie šiuos manevrus kalbama kaip apie pirmuosius Kominformo šalių kariuomenės manevrus. Manoma, kad tai būsiąs lyg atsakymas vakariečių manevrams, kuriuos jie 1949 m. rudenį įvykdė Vakarų Vokietijoje.

Vive la France!

Prancūzijoje vyno gamintojai ir visos politinės partijos, priešaky su komunistais, paskelbė karą mūsų Coca Colai.

Vienas Paryžiaus savaitraštis aiškina, kad „šitas deguto skonio gėrimas yra nuodingas žmogaus organizmui."

Prancūzai, kurie kasdien geria vyną, sako, kad ir žuvis be svaiginamo gėrimo esanti nuodinga.

O kai dėl vandens, tai jis tinkamas tik jūsų kūno paslėpsniams apsiplauti...

Nenuostabu, kad ir Coca Cola jie laiko nuodinga.

Tiksias pateisina priemones.

Nubaudė Gubičev ir Judy Coplon

Didelio susidomėjimo sukėlusi komunistinių šnipų Juditos Koplonaitės ir ruso Valentino Gubičevo byla baigta. Prisiekusiųjų teismas juos rado kaltus ir Koplonaitę nubaudė 20 metų, Gubičevą 15 metų kalėti.

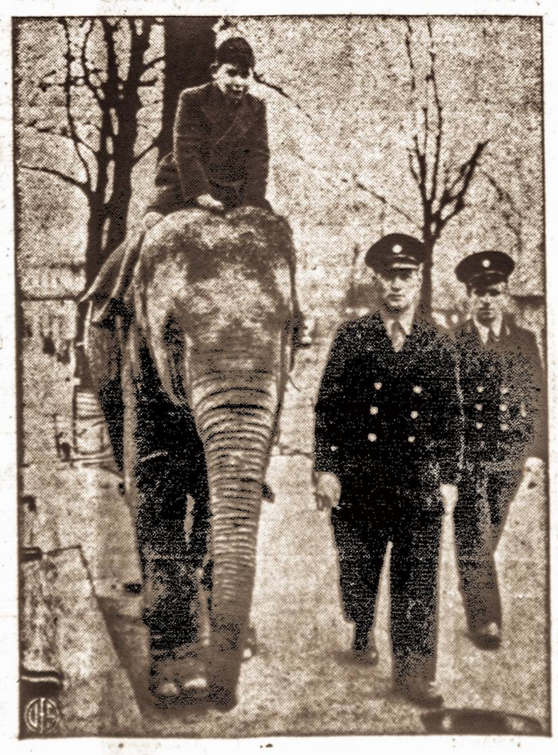

Princas Mykolas, Kento kunigaikštienės jauniausias sūnus, buvo tikrai karališkai priimtas Londono žvėryne, gavęs progos joti drambliu.

Amerikos Lietuvių Savaitė

IŠĖJO KOVON PRIEŠ BOLŠEVIZMO RĖMĖJUS

ROCHESTER, N. Y. Kovo 5 d. Rochesteryje esančių lietuvių organizacijų valdybos: Pasaulio Lietuvių Bendruomenės, Ateitininkų, Vyčių, Rochesterio Skautų Tunto, šv. Marijos D-jos, šv. Petro D-jos, American Legion Rochester Gudinas Post, šv. Jurgio D-jos, Amerikos Lietuvių Tarybos ir Amerikos Lietuvių R. K. Susivienijimo, atsižvelgdamos į vykdomą terorą Lietuvoje, priėmė griežtą rezoliuciją, smerkiančią komunizmą ir visus tuos, kurie remia ar dalyvauja komunistinėse organizacijose.

Kad visi geros valios lietuviai galėtų vieningomis jėgomis tęsti kovą dėl Lietuvos laisvės, nutarta:

1. visų aukščiau paminėtų organizacijų nariai negali priklausyti jokiai komunistinei ar komunistus remiančiai organizacijai,

2. minėtų organizacijų nariai nesilanko jokiuose komunistų ar jiems prijaučiančių organizacijų parengimuose, arba klubuose,

3. neremia ir neskaito komunistinės spaudos,

4. visi geros valios lietuviai, nežiūrint, kada jie į JAV ar į Rochesterį yra atvykę, jungiasi į Rochesterio Lietuvių Bendruomenę ir sujungtomis jėgomis kovoja už Lietuvos nepriklausomybės atstatymą ir lietuvybės išlaikymą.

5. šią rezoliuciją paskelbti viešai.

Tuo būdu, ir Rochesterio lietuviai pirmą kartą aiškiai pasisakė prieš tuos, kurie remia komunistinę veiklą, nes čia kaip tik esanti "Gedimino" draugystė, prisidangsčiusi įvairiais nekaltais tikslais, aiškiai esanti komunistinė organizacija, kuriai priklauso apie pusė šv. Jurgio parapijos narių. Nuo dabar jie turės apsispręsti: ar priklausyti lietuviškoms organizacijoms ar komunistinėms.

Keista, kad pati parapija šiuo klausimu laikosi nuošaliai ir nesiima jokių priemonių savo paklydusias aveles atvesti į dorą kelią. (-e-)

5000 LIETUVIŲ ŠV. PETRO IR POVILO KATEDROJE

Sakytumei, kad paėmė kas ir suvarė, tuos žmones surankiojęs iš plačiai įsistačiusio miesto gatvių ir gatvelių. O važiavimo būta. Jie lipo iš visur: iš tramvajų, autobusų ir automobilių. Visų jų keliai tą sekmadienį vedė į vieną vietą — šv. Petro ir Povilo katedrą.

Užsėdo visus Katedros suolus, užstojo visas dar laisvas vietas. Philadelphijos lietuviai seniai nebuvo matę tokio didelio savo tautiečių susibūrimo. Tai šv. Kazimieras kaltas, kad gerą laiką prieš kovo 4 Philadelphijos lietuviai organizavosi, būriavosi, šeimoje tarėsi ir ginčijosi, katram teks pasilikti namuose, o katras galės vykti į tą didžiulę tautinę ir religinę demonstraciją, Lietuvos Globėjo — šv. Kazimiero pagerbimą.

Susitarė trys parapijos, šv. Kazimiero, kaip globėjo, parapijai vadovaujant.

Šventoji Valanda, kaip ją rengėjai pavadino, trumpa, bet iškilminga, stiprinanti religiniai ir tautiniai. Iškilmėse dalyvauja lietuviškųjų parapijų kunigai, prelatas J. Balkūnas, net iš New Yorko atvykęs, dalyvauja šv. Petro ir Povilo katedros rektorius msgr. Hubert J. Cartwright, o pačiame centre yra J. E. Philadelphijos vyskupas J. Carrol McCormik. Jis, asistuojamas prelatų, išstato švč. Sakramentą.

Visa Katedra, ir kairėje gražiai išsirikiavusių parapijos mokyklų mokiniai, ir priekyje susėdusios seserys vienuolės ir atsisėsti gavusi ir negavusi minia giedojo "O salutaris", "Šventas Dieve", "Prieš taip didį Sakramentą", "Marija, Marija", "Sveika Marija" ir kt. giesmes, o šv. Kazimiero parapijos choras dar atskirai gieda šv. Kazimiero himną ir Tėve mūsų.

Giliai širdyje palieka malda už tėvynę, kurioje vyksta žiauri priespauda ir kuriai paramos dabar prašo šioje didingoje šventykloje susirinkę penki tūkstančiai senųjų ir naujai Amerikoš krantus pasiekusiųjų lietuvių. Šią maldą perskaito lietuvis kunigas. Katedros rektorius angliškai tartame žodyje peržvelgia Lietuvos ir lietuvių tautos. kančias amžių bėgyje. Prelatas Jonas Balkūnas lietuviškai gyvai pavaizduoja Lietuvą, jos religinio ir kultūrinio gyvenimo laimėjimus, jos didžiąją tragediją, netekus nepriklausomybės, ir jos didžiąją kančią svetimoje, visus pasaulio tironų žiaurumus pralenkusioje, bolševikinėje priespaudoje. Bet jis nekaltina žmonių ir netvirtina, kad tai bausmė už jų nuodėmes.

Už ką, Dieve, baudi mūsų žmones, už ką baudi nekaltą Lietuvą? — klausia jis, o su juo kartu kiekvienas kartoja tą patį, nes jis atspėjo visų mintį. Ak, buvo ir yra dvasininkų, kurie prisispyrę tvirtina, kad Lietuvą Dievas nubaudė už jos nuodėmes, už jos žmonių ir jos kartų bloguosius darbus, už tai, kad per mažai jį garbino.

Kam apgaudinėti kitus ir save. Jei jau taip būtų buvę, tai šiandien pasaulyje visiškai kitaip atrodytų.

Pirmą sykį dabar girdžiu kitaip, negu anksčiau, kalbantį dvasiškį, ir jaučiu, kad tai yra teisinga kalba.

Už ką, Dieve, baudi nekaltus žmones, senelius, vaikus, tą kraštą, kur pakelėse parymę smūtkeliai saugodavo derlių ir sodybas, tą kraštą, kur pačių gražiųjų gegužės ir birželio vakarų tylą nutraukdavo varpelis, šaukiąs į gegužines ar birželines? Už ką? Už ką? — taip klausė penki tūkstančiai lietuvių kartu su šiuo dvasininku, šluostydami netyčia skruostais nusiritusią ašarą.

Širdyje kunkuliuoja, o galugerklėje kartėlis. Čia Lietuvos vaizdas vėl atsistoja visu tikrumu. Lietuva taip arti ir taip toli. Už tat kaip galingai Katedros skliautus siekia žodžiai:

Palengvink vergiją,
Pagelbėk žmoniją,
Išgelbėk nuo priešo
baisaus!

O priešas tikrai baisus. Priešas tik tas vienintelis. Ir jis gresia ne tik tiems penkiems tūkstančiams. Jis sunaikino daugelio jų gyvenimą tenai tėvynėje, jis siekia savo kruvinomis rankomis visur.

Reikia vidinės jėgos, kad atsilaikytumei kasdieniame darbe ir kasdien vykstančioje kietoje kovoje už tautos laisvę. Tos vidinės jėgos daug pasisėmė Philadelphiios lietuviai kovo 4-osios popietį šv. Petro ir Povilo katedroje.

S. Narkėliūnaitė

27 CHORO METINIS KONCERTAS

WATERBURY, CONN. Vasario 19 d. 7 val. šv. Juozapo svetainėje, vadovaujant komp. A. J. Aleksiui, įvyko parapijos choro 27-asis metinis koncertas. Suvaidinta dvi komedijos "Kukulio nervai" ir "Martynas nori vesti". Vaidino: Marcelė Andrikytė, P. Kauneckis, Nell Meškūnas, Mary Klikna, J. Muraška, J. Jonaitis ir A. Žemaitaitis.

Tautinius šokius "Rugučiai", "Žirgeliai" ir "Grandinėlę", vad. J. Aleksiūnaitei, pašoko D. Petruškevičiūtė, N. Norkiūtė, S. Miklinevičienė, N. Meškūnienė, A. Maurutytė, A. Bukauskaitė, A. Bajorinaitė, M. Andrikytė, A. Žemaitaitis, K. Valantiejus, J. Muraška, J. Kovalskis, J. Jonaitis, J. Griškauskas, V. Dumčius ir K. Dumčius.

Vaidinimo pertraukų metu vyrų kvartetas — A. Miklinečius, V. Maurutis, A. Campe ir K. Seliokas padainavo "Lietuva brangi" — J. Naujalio - Pociaus, "Tylus vakaras" — J. Karoso, "Šok, žirgeli" J. Aleksio, ir "Ei, kareivi", J. Švedo.

Pabaigai gausus mišrus choras atliko "Jaunimo giesmę" J. Naujalio, "Vakaruškos" St. Šimkaus, "Kaip tų rožių žiedai" J. Aleksio ir "Stikliukėlis" J. Karoso. Po programos, grojant V. Klimo orkestrui, visi linksminosi. Vakaras praėjo gražia nuotaika.

Lietuviškų šokių rinktinę meniškai atliko J. Aleksiūnaitė ir Jonas Kovalskis.

Šio koncerto parengime daug pasidarbavo M. Kašetaitė, M. Karinauskienė, Vera Kaspar, O. Šmotienė, S. Sapranienė, P. Jokubauskas, J. Žemaitis, A. Sambaris, V. Juodis, J. Laudinskas ir kt.

Ateinantis choro koncertas ruošiamas Motinos Dieną, gegužės 14 d. Jame dalyvaus Kauno operos solistas Ip. Nauragis ir pianistas — T. Šidlauskas iš New Yorko.

Mary Klikna

SALĖJE NESUTILPO KONCERTO PUBLIKA

Waterbury, Conn. - Vasario 26 d. Waterburyj į neįprastą lietuvių kultūros šventę suplaukė tiek žmonių, jog geras trečdalis turėjo grįžti į namus, nes salė nebegalėjo sutalpinti. Tai didelė skriauda, kad to vakaro programą tegalėjo matyti tik 500 asmenų. Jei tokiai didelei demonstracijai būtų buvusi tūkstančio vietų salė, ji būtų buvusi pripildyta.

Trijų valandų programa, įvairi ir sudėtinga, praslinko kaip nuostabi filma. Nebuvo nė vieno, kuris nebūtų nesigėrėjęs Donelaičio „Metų" turtingais bundančio pavasario vaizdais, perduotais aktoriaus Henriko Kačinsko. Nebuvo nė vieno, kuriam nebūtų prisiminę Lietuvos šileliai, beklausant Baranausko „Anykščių šilelio". Visa auditorija buvo nukelta į Lietuvą, įtraukta į Lietuvos gamtos grožį. Už tai nenutilstančiais plojimais dėkojo Henrikui Kačinskui už jo deklamavimą.

Prie Henriko Kačinsko prisidėjo Antanas Gustaitis su savo humoristika. Ji buvo sodri, pilna sąmojaus ir aktuali. Bernardas Brazdžionis su savo kūryba tarsi išbaigė šių dviejų menininkų pasirodymą: patriotingais posmais jis visiems atkalbėjo lyg maldą už Lietuvą.

Muzikos ir dainų programą atliko solistė Vincė Jonuškaitė, solistas Julius Mačiulis ir pianistas Aleksas Mrozinskas. Gerai parinktu liaudies dainų repertuaru abu solistai labai gražiai perdavė auditorijai lietuvių dainos jautrumą ir savo sugebėjimą įsijausti į dainos meną. Pianistas A.Mrozinskas davė retą progą išgirsti M.K. Čiurlionį, paskambindamas solo. Liet Dailės Parodos Komitetas Waterbury parodė nemaža iniciatyvos ir energijos, suruošdamas tokį vakarą, kokio ligi šiol Waterbury nėra buvę. Jis neapvylė publikos, bet ir publika jam buvo dėkinga,

Dabar belieka laukti, kada kitą kartą didesnėj salėj vėl pasirodys naujos jėgos. Komitetui vadovavo dr.M.Colney, o jam padėjo ponia M.Laureckienė, dail.Krasauskas, V.Vaitkus, Julius Mačiulis.

Vakaras davė gryno pelno $ 260.00. Komitetas $ 30.00 paskyrė Lituanistikos Kursams paremti Waterbury, o likusius pervedė Parodos Centrui. V.M.

AR PASTEBĖJOT?

Vasario 16 Dienos minėjimuose "jaunuosius žmones", mažiuliukus lietuviukus visur gražiausiai lietuviškai deklamuojant? Reikia pasakyti, kad jie visi puikiausi deklamatoriai. Ir jie Lietuvos neatsimena arba mažai teatsimena, bet kaip gyvai jie Lietuva atstovauja ir jąją jauste atjaučia! Tauta, turinti šitokį gražų prieauglį, niekados nežus.

A. a. dr. J. Rimavičius

New Haven, Conn. - Vasario 10 d. čia palaidotas Dr.Juozas Rimavičius - Raymond, kuris mirė, eidamas vos tik 45 m. amžiaus. Jis profesoriavo Vancouver British Columbia, Canada, dėstydamas rusų kalbą. Net jo artimi giminės mažai težinojo apie jo susirgimą, ir tik gavo pranešimą, kad Dr.J. Raymond mirė sausio 31 d. širdies liga.

Dr.Juozas Rimavičius - Raymond yra lankęs ir baigęs Yale universitete kalbų mokslus. 1932 m. jis baigė Princeton Universitetą, ir buvo pasiųstas tolimesnių studijų į Europą. Sugrįžęs į Ameriką, lietuvių kalbą dėstė Marianopolio Universitete, vėliau lietuvių kalbą dėstė New Yorko Universitete. Buvo besirengiąs rašyti Lietuvių Kalbos Žodyną.

Velionis paliko savo žmoną Anna Farley Raymond, gyv. Washington, D.C., motiną Agnes Rimavičienę, brolį Viktorą ir dvi seseris (Teresė Stadulnik, New Haven, Conn., o sesuo Matilda Dzuma gyvena Machanichville, N.Y.) ir daug artimų giminių. Palaidotas su bažnytinėmis apeigomis, iš šv. Kazimiero bažnyčios palydint į šv.Lawrence kapines.

A.Sapiega

LINDENO LIETUVIŲ REZOLIUCIJA

Lindeno lietuviai, 1950 m. vasario 26 d. susirinkę Liberty Park salėje, minėjo 32 Lietuvos nepriklausomybės sukaktį ir su skausmu širdy dar kartą konstatavo didžią neteisybę, padarytą mūsų tautai, kai Hitleris, susitaręs su Stalinu, 1939 m. sulaužė su Lietuva padarytas draugingumo sutartis ir ją klastingai okupavo bei įvedė žiaurią priespaudą.

Ir toliau siekdamas išvystyti kampaniją prieš visą pasaulį, valo užimtų valstybių pakraščius nuo vietinių, žudydamas juos vietoje ar masiniai tremdamas į Sibiro koncentracinius, o jų vieton atgabendamas mongolus.

Mes lietuviai griežčiausiai protestuojame prieš okupaciją ir lietuvių tautos naikinimą.

Mes prašome JT išgirsti mūsų balsą ir imtis priemonių sustabdyti Lietuvos naikinimą.

Mes kreipiamės į JAV vyriausybę, kad ši, remdamasi JT Charta ir Genocidui Bausti Konvencija, pareikalautų iš SSSR vyriausybės sustabdyti žudynes ir persekiojimą ir priverstų sovietus pasitraukti iš Baltijos valstybių, atitraukti savo kariuomenę su MGB policininkais ir grąžinti joms laisvę ir nepriklausomybę.

Prašome JAV senatą, neužtrunkant ratifikuoti JT priimtą Genocido Konvenciją ir suburti visą pasaulį kovai prieš komunizmą.

Mes sveikiname mūsų tautos didvyrius — partizanus, liejančius savo kraują už tiesą ir laisvę, ir ryžtamės jiems padėti savo pastangomis ir aukomis kovoje už tėvynės nepriklausomybę.

Tikime Apvaizda, kad padės mums teisingą kovą laimėti.

Susirinkimo prezidiumas

Literatūros vakaras

DETROIT, MICH. Kovo 12 d. 5 val. vak. Buv. Lietuvių Svetainėje įvyks meno ir literatūros vakaras, kurio pelnas skiriamas Lietuvių Kultūros Fondui.

Vakarą rengia Detroite gyveną rašytojai ir muzikai. Dalyvaus: Marija Sims, Alė Rūta Nakaitė - Arbačiauskienė, Jurgis Kastytis Gliauda, Vytautas Alantas, Bronius Budriūnas, Vladas Motiekaitis, solistas K. Stašaitis.

Tai bus pirmas tokio pobūdžio vakaras Detroite.

Trumpai

"Vargo Mokyklą" ir Nepriklausomybės akto pasirašymą vaizduojančių gyvų paveikslų nuotraukas įdėjo Milwaukės, Wisc., abu didieji dienraščiai, turį per pusę mil. skaitytojų, trumpai aprašydami Vasario 16 iškilmes, kurias čia ruošė vietos lietuviai.

Amerikiečių spauda atskirais aprašymais ir foto nuotraukomis paminėjo lietuviškosiose kolonijose įvykusias Vasario 16 šventes. Tokių aprašymų ir foto nuotraukų esame gavę iš Linden, N. J., Waterbury, Ct., Brockton, Mass. Utica ir kt.

Waterbury, Conn., lietuviai tremtiniai apsidėjo 50 c. mėnesiniu mokesčiu Lietuvos vadavimo reikalams.

M. K. Čiurlionio vardo meno ansamblis, dideliu pasisekimu veikęs tremtyje Vokietijoje, atgaivintas Clevelande, Ohio, ir kovo 26 d. ruošia pirmąjį savo koncertą Amerikoje.

Ansamblį vadovauja Alfonsas Mikulskis, šokius moko Ald. Valeišaitė ir L. Sagys, kanklių vadovė Ona Mikulskienė, o režisierius P. Maželis.

H. Kačinsko teatro studija S. Boston, Mass. gegužės mėnesį statys du rašytojo A. Gustaičio scenos veikalus.

SLA Pildomosios Tarybos nariams, posėdžiavusiems Chicagoje, vietos 36 kuopa surengė pagerbimą.

Algirdas Brazis, baritonas, San Carlo Operos pakviestas dainuoti La Traviata operoje, kuri Chicagoje statoma kovo 16 d.

VAIKAI VERŽIASI Į LIET. PAMOKĄ

Iš Amsterdamo, N. Y., rašo: su vaikais dirbti mokykloje gana įdomu. Kadangi mokinukai labai skirtingi tiek amžiumi, tiek lietuvių kalbos mokėjimu, tai nežinau, kiek pavyks juos pamokyti. Betgi vis geriau, negu nieko. Džiaugiuos, kad, nors kai kurie Amerikoje gimę tėvai ir kreivai žiūri į lietuviškąsias pamokas, vaikai veržte veržiasi į jas. Koks šešetas jau ir vaikų laikraštį "Eglutė" prenumeravosi. —

IEŠKOMI

Baublienė-Savickaitė, Veronika ir brolis Savickas, Jonas iš Aukspamečių km., Kelmės vlsč., Raseinių apskr.

Bružas, Domininkas iš Kalvių km., Kražių vlsč., Panevėžio apskr.

Dobilaitė, iš Skverbų km.Subačiaus vlsč., Panevėžio apskr.

Gabartas, Juozas ir Kazimieras, iš Mozūriškių km., Gelgaudiškio vlsč., Šakių apskr.

Gopenas ar Hopenas, Liongi-nas.

Hopenas ar Gopenas, Liongi-nas.

Juška, Adomas ir jo sęsuo Elžbieta, iš Asiūklynės km.,Subačiaus vlsč., Panevėžio apskr.

Kaminskis, Jonas, iš Radviliškio.

Karalius, Vincas, iš Pypliškės km., Paežerėlių-Kriūkų v., Šakių apskr.

Macijauskas, Augustas ir Ignotas, iš Šilaikių km., Obelių par., Rokiškio apskr.,

Motuzienė, Veronika ir vyras Motuzas, Juozas.

Panavas, Adolfas.

Ieškomieji arba apie juos žinantieji kviečiami pranešti:

Consulate General of Lithuania
41 West 82nd St.
New York 24, N.Y.

CASINO GARDEN RESTORANAS
William ir Mary Lang, *Sav.*
Amerikoniški ir lietuviški valgiai.
Salė pramogoms ir parkas vasarai
Šokiai penktadieniais ir šeštadieniais, grojant pirmos rūšies orkestrui.
128 North St.
Waterbury, Conn.
Tel.: 4-9920.

DR. M. J. COLNEY
148 Grand Street
WATERBURY, CONN.
Telefonas 3-4747
PRIEMIMO VALANDOS:
nuo 10 val. ryte iki 8 val. vak.

UNION BRONZE FOUNDRY
High Grade Bronze Castings
STANLEY SKIKAS
SAVININKAS
(Pėda nuo Union Avenue)
BRIDGEPORT, CONNECTICUT
Tel.: 3-4696 Namų tel.: 4-6611

WHITE HALL HOTEL
PETER ČESNULIS, savininkas
2 barai, restoranas, salės parengimams
NEW TOWN, PA. Tel. 9981

MONUMENTS & CEMETARY MEMORIALS
E. J. WITALIS
MacDADE BLVD. CEDAR AVENUE
Rear entrance Holy Cross Cemetary
DARBY, PA.
Phone Darby 2467

FRANK T. ROHM
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
Liūdesio valandą sąžiningai patarnauja.
434 STRATFORD AVE., BRIDGEPORT, CONN.
Tel.: 4-8498

NEW BRITAIN, CONN.
Quality Market
VICTOR ABECUNAS, Sav.
356 Park Street
Hartford Ave. Restaurant
ANDRIUS ŠVIRINAS, Sav.
36 Hartford Avenue
A. P. KARLONAS
Laidotuvių Direktorius
280 Chestnut Street
Tel.: 9-1181
Paul's Restaurant
Paul Višniauskas, Sav.
pirmos rūšies maistas
Įvairiausi gėrimai,
31 Spring Street
JOHN B. VARKEL
PACKAGE STORE
Degtinė, vynas ir alus
411 Stanley Street
Tel.: 9-8288

Raymond Wasikonis
RESTORANAS IR BARAS
2826 Master Street
Philadelphia, Pa.

VALONES CAFE
BAR
MARY VALONES, sav.
5300 TACONY STREET,
Philadelphia, Pa.

BILL and AL's CAFE
A. Rinkus ir V. Vinickas
1520 Cumberland Street
Philadelphia, Pa.

GEO S. REINS
BAR
1625 S. 2nd STREET,
Philadelphia, Pa.
Tel. FU 9-0692

WINIFRED'S
MOTERIŠKŲ DRABUŽIŲ
KRAUTUVĖ
W. Jankauskienė, sav.
3409 Walnut St., Phila, Pa.
EVergreen 2-3961

VINCO VIDGINIO
MAISTO KRAUTUVĖ
438 JEFFERSON ST.
Philadelphia, Pa.
TR 1-6627

BARON'S BAR

W. Baranauskas, Sav.
5345 Wyalusing Avenue
Philadelphia, Pa.
Tel.: GR 3-9995

WALTER'S CAFE
W. Medveckas, Sav.
Degtinė, alus ir vynas
1124 W. Pratt St.
Baltimore, Md.

SIMAS GURINSKAS
Restoranas ir Baras
210 E. Eutow St.
Baltimore, Md.
Tel. PLaza 6313

Juozapaitis Cafe
Restoranas ir Baras
18 S. Fremont St.
Baltimore, Md.

Garden Hotel Cafe
A. ZINZELETA, Sav.
Geri gėrimai ir užkandžiai
švarūs kambariai
612 E. Lombard St.
BALTIMORE 2, Md.
LExington 8229

C. WILLIAM KACHAUSKAS
Laidotuvių Direktorius
637 Washington Boulevard
Baltimore, Md.
Telefonai:
LExington 5714
MUlbery 8617

VIENYBĖS KONCERTAS KOVO 18 D.

Vienybė, pradėjusi naujus 1950 metus savo metiniu koncertu, kuris praėjo nepaprastai dideliu pasisekimu ir apie kurį dar ilgai buvo kalbama ne tik New Yorke, bet ir tuose miestuose, iš kurių jos skaitytojai buvo suvykę, dabar ruošia menines pramogas savo skaitytojams kituose miestuose.

Kovo 18 d. (šeštadienį) toks koncertas įvyksta Philadelphijoje, tame mieste, kur Vienybė turi daug pačių savo seniausiųjų ir tik ką naujai atvykusiųjų skaitytojų. Koncertas įvyksta Lietuvių Pašalpinio Klubo salėje, 928-936 East Moyamensing Ave., ir jame dalyvauja Lietuvos Valstybinės operos solistai Julė ir Ipolitas Nauragis Valstybinės dramos teatro aktorius Henrikas Kačinskas ir pianistas Aleksas Mrozinskas.

Šie menininkai visi atvykę iš tremties ir neseniai čia pradėję įsikurti, bet jau spėję ir daugelyje Amerikos miestų lietuviams pasirodyti ir susidaryti apie save vertingų atsiliepimų.

Koncerto programoje Juzė Augaitytė ir Ipolitas Nauragis padainuos gražiųjų mūsų liaudies dainų, pasaulinių kompozitorių kūrinių ir operų arijų bei duetų. Aktorius Henrikas Kačinskas savo recitavimu atskleis lietuvių rašytojų kūrybą, kurioje vaizduojama nepamirštamoji Lietuvos gamta, tie takeliai, kuriais jauni bėginėjome. Pianistas Aleksas Mrozinskas akompanuos dainininkams ir pats skambins solo lietuvių ir pasaulinių kompozitorių kūrinius.

Koncerto pradžia lygiai 7 val. vakare. Kviečiame atsilankyti visus, o ypatingai Vienybės skaitytojus.

Kaip maloniai jaučiasi retkarčiais susirinkę vienon draugėn visi šeimos nariai, taip jaukiai pasijusime gražioje kultūrinėje pramogoje susirinkę Vienybės skaitytojai. Tai ne tik Vienybės koncertas, bet tai kartu ir Vienybės skaitytojų šeimos kultūrinis pobūvis. Tat susitikime tą vakarą Lietuvių Pašalpinio Klubo salėje!

BALF SKYRIUI PENKI METAI

STAMFORD, CONN. Sausio 21 d. įvyko BALF'o skyriaus susirinkimas, dalyvaujant 60 narių ir svečių. Skyrius įsteigtas 1944 m. Steigėjų buta 9 susipratusių lietuvių. Vietinių tada buvo 30 lietuviškos kilmės šeimų, kurių didesnioji dalis jau buvo gerokai nutautėjus, kelios šeimos paraudonavusios. 1945 m. narių jau buta 25, o 1949 m. — 38. P. Naikelis, vienas steigėjų ir daugiausia pasitarnavusių, padarė išsamų 5 metų skyriaus veiklos pranešimą.

Per 5 metus BALF'o centrui pasiųsta $519.80, o drabužių išsiųsta 1054 sv., maisto — 525 sv. Atkviesta iš Vokietijos ir apgyvendinta Stamforde bei jo apylinkėse — 83 tremtiniai. Visi aprūpinti darbu. Skyrius sudarė ateivių pašalpos fondą, turintį $151.00.

1950 m. išrinkta nauja valdyba, kurios pirmininku išrinktas senas vietos veikėjas Cibulskas. Iš vietinių aktyviųjų lietuvių čia paminėtini dar: Budrys, Kliukenskiai, Bortvikai - Bartninkai ir kt.

Netrukus tikimasi atvykstant dar kelių šeimų. Be to, BALF'o skyrius sudarė darbo ir buto garantijas dar 5 tremtinių šeimoms.

VASARIO 16 MINĖJIMAS

Sustiprėjus lietuvių kolonijai naujai atvykusiais iš tremties, vasario 18 d. pirmukart Stamfordo lietuviai savarankiškai savo jėgomis suruošė vasario 16 minėjimą.

Nedidoka salė buvo pilnutėlė. Susirinko veik visi vietos lietuviai. Minėjimas, kad ir kuklus, bet širdingas ir įspūdingas, nevienam lietuviui išspaudė gailią ašarą.

Paskaitą skaitė Jonas Mašiotas.

Po paskaitos buvo mūsų atžalyno pasirodymas ir koncertinė dalis, kurią atliko R. Mainelytė (viešnia iš New Yorko) ir sktn. V. Bražėnas, akompanuojant S. Levickienei, padainavo solo ir duetų. Dainininkams "Patrijos" atstovybė įteikė po pluoštelį komp. Vl. Jakubėno lietuviškų dainų gaidų.

Lietuvos vadavimo reikalams aukų surinkta $87.30.

Po minėjimo jaukia nuotaika pasivaišinta alučiu, tačiau nešokta. Visi mielai sutiko šokių atsisakyti, atsižvelgdami į momento rimtumą ir lietuvių tautos kančias.

STEIGIAMAS ALT SKYRIUS

Iki šiol lietuviškai veiklai vadovavo BALF'o skyrius. Kadangi BALF'as yra tik šalpos reikalams, nutarta steigti ALT skyrius. Laukiama įstatų.

ĮSIKŪRIMO GALIMYBĖS

Stamfordas yra New Yorko turtuolių vasarinių ir gyvenamų namų miestas. Daugelis jų, dirbdami New Yorke, gyvena čia. Todėl čia yra didelis pareikalavimas moterų su geru — $1.00 atlyginimu valandai — namų ruošoje. Vasaros sezonui prasidėjus, būna didelis pareikalavimas daržininkų ir sodininkų, ypač gėlių augintojų. Sezonas prasideda kovo mėn. Viengungiai-ės ir bevaikės šeimos gauna kambarį, pilną išlaikymą ir $150.00 mėnesiui, bevaikės šeimos, kai abu toje pat vietoje dirba, uždirba mėnesiui $250.00 ir gauna pilną išlaikymą. Norintiems, vietos lietuviai mielai patalkininkaus ir padės. Stamford, Conn. yra 60 mylių nuo New Yorko. Traukiniu 50 min. kelio, bilieto kaina apie $2.00. Atvykusieji galėtų kreiptis, kad ir į mane, 9 Mission St. (Richmond Hill antras skersgatvis į kairę) — 5 min. kelio nuo stoties. Nepamiršti pasiimti turimas rekomendacijas.

J. Mašiotas

Kalbėdami su savo pažįstamu bimbininku, pasiklauskit jį, ar susirašinėja su dabartine Lietuva, ką iš ten jam rašo ir kaip jis įsitikinęs dėl "rojiško" ten gyvenimėlio.

Kai baigsit kalbą, paklauskit, ar dar ilgai jis mano bimbininkauti ir tuo būdu toliau padėti lietuvių tautą žudyti. O gal jau baigia vėl geru lietuviu atsiversti? Negi amžinoje mulkystėje ir lauktų žmogynas mirties.

J. N.

Vienybės koncertas Philadelphijoje

šeštadienį, kovo - March 18 d., 7 val. vakare

PROGRAMOJE DALYVAUJA

Operos solistė Juzė Augaitytė

Operos solistas Ipolitas Nauragis

Aktorius Henrikas Kačinskas

Pianistas Aleksas Mrozinskas

KONCERTAS ĮVYKSTA

LIETUVIŲ PAŠALPINIO KLUBO SALĖJE

928-936 EAST MOYAMENSING AVENUE,

TRAUN'S CAFE
N. E. cor. 16th Street
and Spring Garden
Tel. LO 7-8662, LO 7-4967
Res. Cheltenham 2562
Philadelphia, Pa.

PHILADELPHIA, PA.

GRUSH HOTEL AND BAR
ADAM GRUSH, SAV.
Kampas BROAD ir RACE STREETS
(prie Broad Street Stoties)
Tel. Rittenhouse 6-6530

SILVER LAKE PACKING CO.
J. C. Kveragas, Sav.
Viena iš didžiausių skerdyklų
ir mėsos paskirstymo įmonių
137 FRANKLIN AVENUE
Tel.: 4-6185 - 6186 SCRANTON, PA.

GUS TUNAITIS
— RESTORANAS —
3701 Old York Road

WILLIAM VALAITIS
Visokeriopas automobilių taisymas
1730-2 E. Moyamensing Ave
Philadelphia, Pa.
Tel. Howard 8-0596

FRANKFORD AV. CAFE
John Baltaduonis, sav.
1700 Frankford Avenue
Philadelphia, Pa.

A. MIEŽIS
Alus, degtinė ir vynas
2207 N. 2nd STREET
Regent 9-4156 Philadelphia

ANTHONY MARTIN
RESTORANAS IR BARAS
3759 N. 7th Street
PHILADELPHIA, PA.

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

JUOZAS KAVALIAUSKAS
Licensed Penna and New Jersey
1601-03 So. 2-nd Street Tel.: DEW 512

CHARLES J. ROMAN
(RAMANAUSKAS)
1113 Mt. Vernon Street Telefonas Poplar 4110
Moderniška laidojimo įstaiga: didelė graži koplyčia, erdvi salė su baru, pakeleivingiems suteikiama nakvynė—viskas nemokamai.
Velaimės valandą kreipkitės į mūsų įstaigą, dieną ar naktį —mes visados pasirengę suteikti geriausį patarnavimą.

MALONI LIETUVIŠKA UŽEIGA
ANTHONY BALCHIUNAS, SAV.
113 SOUTH 34th STREET
Arti Pennsylvanijos Universiteto

SHEPHERD DISTRIBUTING, CO.
Distributors for
DOMESTIC and IMPORTED BEERS
Wholesale and Retail
JOSEPH V. PLAKIS
2315 N. 28th St., Philadelphia, Pa.
Tel.: SAgamore 2-2013

PETER DAVIDONIS
VYNAI — LIKERIAI — ALUS
2327 Brown Street Philadelphia, Pa.

VIENYBĖ

A American Weekly in the Lithuanian language

Established in 1886 by J. J. Paukstis

JUOZAS TYSLIAVA, Editor and Publisher

Salomėja Narkėliūnaitė, Editor

Editorial and Business Office:

412 Bedford Ave., Brooklyn 11, N. Y. Phone EVergreen 4-0862

Subscription Rates: USA and possessions $4.00 per year, Canada $4.50, elsewhere $5.50. Advertising rates on application.

Entered as Second Class Matter October 23, 1907 at the Post Office at Brooklyn, N. Y. under the Act of March 3, 1879.

Penktadienis, 1950 m. kovo 10 d.

AR SUSIRINKS DIDIEJI?

Įtampa tarp Vakarų ir Rytų neatslūgsta, ir esama ženklų, kad ji didės. Šaltasis karas nesibaigia ir daugiau esama pagrindo manyti, kad jis greičiau gali virsti karštuoju, negu baigtis.

Vakarų ir Rytų įtampa labiau jaučiama Europoje, negu Amerikoje. Todėl ten kyla ir iniciatyva ką nors daryti, kad ji atslūgtų. Amerika jau įsitikino, kad su Sovietų Sąjunga geriausia kalbėti, turint kietą kumštį. Pasitarimai tuščias reikalas.

Europa, būdama tiesioginiame Sovietų Sąjungos pavojuje ir nepajėgdama jam atsispirti, yra linkus į pasitarimus su Sovietų Sąjunga.

W. Churchill iškeltasis sumanymas sušaukti keturių didžiųjų konferenciją rado stiprų atgarsį Prancūzijoje. Užsienių reikalų ministeris R. Schuman kovo 7 d. pareiškė, kad netrukus Londone būsią svarstoma sušaukti keturių Didžiųjų (JAV, D. Britanijos, Prancūzijos ir Sovietų Sąjungos) konferenciją.

Prancūzų šaltiniai praneša, kad balandžio 12 d. Londone konferuos JAV, D. Britanijos ir Prancūzijos užsienių reikalų ministeriai. Tačiau ši data dar nėra tiksli.

Manoma, kad ši konferencija įvyks tuo pat metu, kai ir Atlanto paktą pasirašiusių dvylikos Valstybių Taryba svarstys bendros gynybos planą.

Šioje konferencijoje būsią aptariama Tolimųjų Rytų, Japonijos ir Indokinijos klausimai ir santykiai su komunistine Kinija. Čia taip pat būtų paliesti ir Vokietijos klausimai.

JAV užsienio sekretoriatas neneigia, kad tokia konferencija numatoma, tačiau nenustato jai tikslios datos.

Jis taip pat neatmeta galimumo ir keturių didžiųjų konferencijos, tačiau, atrodo, kad bent šiuo metu maža vilčių tededama į tokios konferencijos reikšmę.

OBJEKTYVI KRITIKA

Visuomeniniame gyvenime periodinė spauda yra galingas veiksnys, bet ji tokia yra tik būdama laisva, galėdama iškelti ir kritiškai vertinti visa, kas jai atrodo reikalinga ir būtina.

Kai spauda yra suvaržyta, ji nebetenka savo galios ir virsta paprastu propagandos irankiu.

JAV lietuviškoji spauda yra laisva. Tačiau joje pasigendama sveikos kritikos. Tiesa, kritikos joje esama, o kai kada net ir per daug. Tik toji kritika dažniausiai nukreipta priešingai srovei.

Mes turime daug ir įvairių organizacijų. Kai kurios jų turi ir savo spaudą. Joje daug rašoma apie tų organizacijų veiklą, bet tos veiklos aprašymuose mažai tėra kritikos.

Visa, ką organizacijos veikia, atrodo taip gerai, kad geriau ir nebereikia. Bent toks įspūdis susidaro iš spaudos. Argi jau taip iš tikrųjų esama?

Kritika nemaloni, bet ji būtina, jei norime pažangos. Kur dirbamas darbas, ten turi būti ir jo vertinimas. Kritika kritikuojamojo nežemina, ir jos neturėtų būti vengiama.

Tačiau mūsų tarpe esama kitaip. Į kritiką žiūrima kaip į žmogaus ar jo darbo niekinimą.

Kad tokia pažiūra į kritiką susidarė, gal čia daugiausia kalti patys kritikai, kurie ne tiek kritiškai nagrinėjamąjį darbą vertina, kiek jame ieško blogybių. Aišku, tokia kritika žalinga.

Objektyvi ir teisinga kritika mūsų visuomeninį bei organizacinį veikimą žymiai palengvintų. Dabar mūsų visuomeniniame gyvenime jaučiamas tam tikras sustingimas, nerangumas.

NEIŠSIGĄS BIMBININKŲ!

DP — gyvieji komunistinio režimo liudininkai, tat visai suprantama, kad į juos nukreipta yra visa bimbininkų energija.

Kovoje su DP bimbininkai pasirinko šmeižtą. Jie šmeižia juos visokiausiais būdais. Svarbiausia, jie tvirtina, esą, DP yra hitlerininkai. Bet tas jų šmeižtas neturi nė mažiausio pagrindo, ką ir jie patys puikiai žino. Jei DP būtų buvę hitlerininkai ar bent jų bendradarbiai, tai jie nebūtų galėję atvykti į Ameriką.

Iš arčiau pažiūrėjus, paaiški, kodėl bimbininkai DP hitlerizmu kaltina. O jie kaltina dėl to, kad Hitleris buvo didysis Amerikos priešas. Bet Amerika jį nugalėjo. Hitlerio dulkės išnešiotos į keturias pasaulio šalis.

Šiandien Hitlerio baubu pasaulį gąsdina tie, kurie nori nuslėpti gresiantį komunizmo pavojų. Tačiau komunizmo pavojus yra tiek akivaizdus, jog jo paslėpti nebeįmanoma. Tad ir jo dangstymas tariamuoju hitlerizmo baubu neturi prasmės.

Lietuviai tremtiniai, kaip ir visi padorūs Amerikos lietuviai, kovoja už savo tautos laisvę. Sovietų Sąjunga, okupavusi Lietuvą, yra lietuvių tautos priešas. Lietuvių tauta savo priešu laiko visus tuos, kurie pripažįsta Sovietų Sąjungos smurtą Lietuvai.

Bimbininkai pripažįsta Sovietų Sąjungos smurtą Lietuvai, todėl jie yra Lietuvos priešai.

Lietuviai tremtiniai bimbininkų spaudos neišsigąs. Jie ir toliau negailestingai demaskuos bimbininkus ir rodys jų tikrąjį veidą.

Amerikos lietuviai gręžiasi nuo tų, kurie garbina savo tautos žudikus. Retėjančios bimbininkų eilės jų vadams kelia paniką. Betgi, šmeiždami lietuvius tremtinius, jie savo eilių nepadidins.

Dabartinė padėtis mus įpareigoja

V T Užsienių reikalų tarnybos valdytojas prof. J. Brazaitis aktualiais klausimais

Vykdomosios Tarybos Užsienių Reikalų Tarnybos Valdytojas prof. J. Brazaitis Eltos bendradarbį painformavo apie dabartinę Lietuvos padėtį ir kovos dėl Lietuvos išlaisvinimo eigą bei artimuosius uždavinius.

1. Kokiom prielaidom yra pagrįsta kova dėl Lietuvos išlaisvinimo ir kaip reikia vertinti tarptautinė šio meto padėtis?

Lietuvos išlaisvinimas remiasi dviem pagrindinėm prielaidom: 1) Rytų ir Vakarų interesų priešingumais ir iš to einančiu konfliktu; 2) lietuviškųjų jėgų budrumu, pasirengimu ir veikliu įsijungimu į Vakarų akeiją.

Rytų—Vakarų santykių barometras nervingai šokinėja. Po mėginimų susiprasti Vakarai nedviprasmiškai ėmė rikiuoti savo jėgas, pirmoj eilėj ūkiškai stiprindami ir kariškai ginkluodami Vakarų Europą. Nevisi Europos punktai duodasi stiprinami. Pietų Europa, kuri turėjo būt europinės galybės atrama, nepateisina dėtų vilčių. Jos vietoj europinio pasipriešinimo centru paversti Vokietiją trukdo dar neišgyventas nepasitikėjimas, kuri dar labiau sustiprino pačių vokiečių provokaciniai ultra nacionalistiniai balsai. Jugoslavija, Turkija, Ispanija yra realios pajėgos, kurios norima įtraukti į pasipriešinimo ratą, bet kuriom dėl vienų ar kitų priežasčių dar nedrįstama rodyti galutinio pasitikėjimo. Tuo būdu Europos atskiros jėgos savo smulkumu, savo vidaus suglebimu, savo lokalinio pobūdžio problemom, nustelbiančiom visus visus bendruosius interesus, nėra pasirengusios didžiajai misijai — pasipriešinti bolševikiniam Rytų imperializmui. Tikimasi tas visas palaidas jėgas apjungti, ir tą jungtinę Europą paversti pasipriešinimo atrama. Tenka laukti, iki tas lėtai einančio apjungimo vyksmas duos vaisių. Laukimas — ne santykių tarp Rytų ir Vakarų išsilyginimo, bet sustiprėjimo, ir pasirengimo — yra būdingasis ženklas Va-Vakaram.

2. Jei Vakarai tebėra laukimo ženkle, tai kokiam ženkle yra Rytai?

Rytai tuo tarpu skubiai plečia savo ekspansiją ten, kur sutinka mažiausiai pasipriešinimo. Vakar Kinija, šiandien Indokinija, rytoj gal Burma, Indija... O gal ten sustos ir pradės judėti Europos šiaurė ar rytpiečiai. Rytų rankose iniciatyva. Jų rankose veikimo kryptis ir tempas.

Šitokiame Rytų — Vakarų santykių fone nustojo prasmės lig šiol tų dviejų galybių užimtos pozicijos Pabaltijo reikalu. Nustojo prasmės sovietinės pastangos tarptautiniame santykiavime legalizuoti sovietines Baltijos respublikas. Metę šias pastangas, sovietai intensyviai stengiasi Batijos valstybes faktiškai likviduoti, gyventojus paskubintai deportuojant, teritoriją apgyvendinant nelietuviais, administracinę santvarką pritaikant rusiškam šablonui, gyvenimo lygį numušant iki sovietinio. Jei sovietai Lietuvojej išardino ežias tarp vieno ūkininko žemės ir kito, kad padarytų kolchozą, tai šiandien jie lygiai stengiasi išardinti sienas ir tarp Sovietų Sąjungos ir Baltijos valstybių, darydami, kaip caro laikais, edinuju — nedielimuju. Totalinis jungimas į Rytus.

O Vakarų laikymasis Baltijos valstybių atžvilgiu pagerėjęs, pablogėjęs ar nepakitęs?

Vakarai nustojo saugoję taip rūpestingai anksčiau laikytą tylią Pabaltijo reikalu. Baltijos kraštai Vakarų lūpose jau virsta kaltinimu Sovietų Sąjungai. Genocido reikalu padaryti žygiai paskutinėje JTO sesijoje rado didesnio atgarsio nei anksčiau. Jungtinėms Valstybėms ratifikuojant genocido konvenciją, lietuviai virto vienu iš svarbių oficialiai apklaustų liudininkų dėl sovietų vykdomo genocido.

Baltijos kraštus Vakarai jau linkę laikyti vakarinės eeimos nariais. Lietuviai, latviai, estai priimti pilnateisiais Europinio Sąjūdžio nariais. Mūsų partijos jau įeina į tarptautinius savos krypties grupių sambūrius. Socialdemokratai dalyvauja BISe (rytų ir centro Europos socialistų susivienijime) ir tarptautiniame socialistų sąjūdyje Europos Unijai remti. Mūsų liberalai dalyvauja liberalų internacionale (Union Liberale Mondiale) Krikščionys demokratai priimti į NEI (Nouvelles Equipes Internationales). Lietuviai žurnalistai dalyvavo laisvųjų žurnalistų kongrese Londone (1949). Lietuvių atstovai pilnateisiais nariais dalyvavo tarptautiniame katalikų žurnalistų suvažiavime Italijoje (1950). Į Lietuvą pradedama žiūrėti kaip į tokį Vakarų šeimos narį, kuris gali pasirodyti ne tik stebėtoju užčiaupta burna, bet ir su pozityviais įnašais tarptautiniame gyvenime bei jo problemų sprendime. Iš visa to eitų išvada, kad yra susilaukusios daugiau dėmesio ir pripažinimo.

4. Ar šis Baltijos kraštų ir konkrečiai Lietuvos integravimas į Vakarus lig šiol ėjo be kliūčių ir sunkumų?

Lietuvos lygiai ir kitų Baltijos kraštų įsijungimo į Vakarus procesas neina savaime. Niekas atvirų durų mum nelaiko. Reikia išsikovoti. Reikėjo kietai pakovoti, iki įeita į europinį kultūros kongresą (1949), o per jį į Europinį Sąjūdį. Ir katalikų žurnalistų kongresas nenorom atidarė mūsiškiam savo duris. Darant pastangų įeiti į NEI, tekę pasakyti: arba mes pilnateisiai, arba mum visai nereikia... Liudininkais į Jungtinių Valstybių senato komisiją genocido konvencijos ratifikavimo reikalams pasisekė prasimušti tik didelėmis ALTo atstovų pastangomis. Pastangos, nuolatinės pastangos.

5. Ar ir kokio poveikio Lietuvos laisvinimo darbui turi intensyviai vykdomas tremtinių perkėlimas iš Europos į užjūrius?

Mūsų pastangų intensyvumui negalėjo neatsiliepti masinė emigracija. Dėl emigracijos sumažėjo (bent laikinai) darbui būtinos lėšos ir darbui reikalingi žmonės. Vistiek per tą laiką nebuvo praleistas nė vienas momentas, kur mūsų byla galėjo būti pajudinta. Tam reikėjo sutelkti visas likusias jėgas ir lėšas.

6. Koki Lietuvos ir lietuvių tautos atžvilgiu pagrindiniai konkretūs artimiausio meto uždaviniai?

Palankėjanti tarptautinė dirva labiau įprasmina mūsų pastangas, bet sykiu ir labiau mus visus įpareigoja. Įpareigoja neatleisti jėgų pagrindinėm mūsų veiklos kryptim:

aliarmuoti ir kovoti dėl kankinamo ir naikinamo krašto, eiti į Vakarų šeimą ir per ją veikti, keliant Lietuvos ir lietuvių vardą aktyviu pozityviu dalyvavimu Europos problemų sprendime, mūsąsias paverčiant europinėmis, organizuojant pasaulio lietuvių vieningą bendruomenę ir ją paverčiant nuolatinių šaltinių materialinių ir moralinių jėgų kovai dėl krašto, dėl tautos potencialo išlikimo, dėl lietuvių kultūros palaikymo ir ugdymo.

7. Kaip geriausiu būdu į šių uždavinių vykdymą gali įsijungti eilinis pasaulio lietuvis?

Kaip ligšiol, taip ir ateity Lietuvos laisvinimo ir lietuvių tautos išlaikymo kova vadovaujantiem organam būtų nepakeliama, jeigu toje kovoje vadovaujančių organų neparemtų visi laisvojo pasaulio lietuviai. Čia didžiausią vaidmenį yra suvaidinę Jungtinių Valstybių lietuviai. Paskutinių metu jų eiles žymiai papildo naujieji Amerikos lietuviai, buvę tremtiniai. Visiems pasaulio lietuviams, o pirmiausia tiems, kurie tik neseniai iš Europos yra nukilę anapus vandenų, taikomas tas pats, kaip seniau prašymas:

1. populiarinti ir vykdyti vadovaujančių organų (Vyriausiojo Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto, Vykdomosios Tarybos, Amerikos Lietuvių Tarybos) sumanymus tarp lietuvių;

2. populiarinti Lietuvos laisvinimo reikalą ir konkrečiais atvejais vadovaujančių organų sugestijas tarp svetimųjų, jų spaudoje ir visuomenėje.

3. Įvesti Vokietijoje tarp tremtinių prigijusį nuolatinį apsidėjimą įnašais į Tautos Fondą Lietuvos laisvinimo reikalams.

Tik glaudus visų lietuvių bendradarbiavimas įgalins ištesėti mūsų veiklą, iki Rytų - Vakarų santykiai ilgainiui išsirutulios į Lietuvai išlaisvinti reikalingą fazę.

APSAMANOJUSI RUSIJA

Pr.Skaryga 1517 m. Prahoje išspausdino pirmąją gudišką (baltgudišką) knygą, o 1523 m. Vilniuje - pirmąją Didžiojoje Lietuvos Kunigaikštystėje knygą „Apostol" irgi gudų kalba.

Galima ginčytis, ar tai buvo gudų (senoji), ar eklezinė (bažnytinė, - atsieit, cerkvinė) slavų kalba. Betgi iš rusų kultūros istorijos aiškiai žinome, kad Lietuvoje spausdintos knygos pačių rusų laikomos kaip ir eretiškomis, negeromis, atskalūninėmis knygomis. Vienas mūsų žymus kultūrininkas yra man rašęs, kad ir velioniės istoriko prof. M. K.Liubavskio paskaitų 1911-14 m. Maskvos universitete vis dar prisimenąs rusų Šv. Rašto žinovų patarles iš XVI-XVII a., kurias čia rašau nerusiškomis raidėmis ir tuoj lietuviškai išverčiu:

„A kto lätynį učilsia, tot is pravago puti sovratilsia - o kas lotyniškai mokėsi, tas iš tiesiojo kelio iškrypo:

A sė dušėvnyja griechi: učitjsia astronomii i ellinskim knigam - o šios dvasios nuodėmės: mokytis astronomijos ir eleniškųjų - graikiškųjų knygų:

Egda voprosiaty mia: znaėš li filosofiju? - otvieščaj: ellinskich borzostėj nė tekoch, ritorskich astronomov nė čitach, s mudrymi filosofami nė byvach, filosofiju nižė očami vidiech. Učusia knigam blagodatnago christova zakona, kako izbaviti dušu moju ot griechov - jei paklaustų mane: ar išmokęs filosofiją? atsakyčiau: eleninių-graikinių niekų nemėgstu, retorinių-iškalbingųjų astronomų nėskaitau, su filosofais išminčiais nebūnų, filosofiją „žemiau akių matau". Mokausi Kristaus palaimingojo įstatymo knygas, kurios išgelbės mano sielą iš nuodėmių.

400 su viršum metų, žiūrėkit, prašvilpė, o pažiūros į Vakarų Europos mokslą ir idėjas azijiniuose Rytuose nė nepasikeitė: Rusija ir lig šiol atsilikusiai tebegalvoja ir tebeprotauja, eidama iš vieno kraštutinumo į kitą - iš carizmo į diktatūrinį bolševizmą. Todėl iš dalies suprantama ir „plieninė uždanga", arba „Vakariečiai, nežvelkit į rusiškąjį apsamanojimą".

Bet ta „gėdos uždanga" vistiek bus pakeltą ir negrįžtamai sunaikinta, nes T.Rusijos imperijos priespaudoje esančios tautos privalės būti išvaduotos. Tai svarbu į galvą įskalti ir mūsų mieliems „štukoriams" bimbininkėliams.

M.L.

SPAUDOS SKILTYSE

Kova kalbos piktžolėms

Alfa Sušinskas „Lietuvių Žiniose", rašydamas lietuvių kalbos laikraščio reikalu, tarp kitko, sako:

Lietuvių kalbos grynumas, dailumas ir stilingumas tiek seniesiems, tiek ir naujiesiems lietuviams yra ypatingos svarbos dalykas. Juk seniesiems Amerikos lietuviams nebuvo tinkamų sąlygų ir progų išmokti taisyklingos lietuviams kalbos, o naujiesiems gresia pavojus pamiršti ir tai, ką jie buvo išmokę.

...Iniciatoriams siūlome tuojau pradėti darbą: burti bendradarbius ir, nustačius laikraščio kainą, rinkti skaitytojus.

Turi būti pradėta mirtina kova prieš visokias kalbinės piktžoles, kurios neleistinai teršia lietuvių kalbą".

Pavardžių iškraipymas

Dr. Henrikas Lukoševičius "Drauge" tokiu pavadinimu rašo straipsnį, kuri pradeda:

"Iš visų mūsų didžiųjų nuodėmių prieš tautą dažniausiai ir plačiausiai kartojama yra — nedovanotinas lietuviškų pavardžių iškreipimas. Šis klausimas yra tiek aktualus ir tiek svarbus, kad tuo reikalu ne tik kalbėti, bet tiesiog šaukte šaukti reikia, nes iš visų mūsų lietuviškosios kilmės požymių, be jokių abejonių, čia, Amerikoje, labiausiai išniekinta yra lietuviškoji pavardė. Ir tas pavardžių klausimas toli gražu nėra tai koks nacionalinių fanatikų kapryzo reikalas, o tai yra lietuvybės išorinių žymių išlaikymo problema. Juk žmogaus pavardė yra tai, tarytum lietuviškoji iškaba prie jo lietuviškos kilmės ir jo lietuviškos širdies.

...Nejaugi prof. Pakštas, kalbėdamas didžiajame Amerikos Lietuvių Kongrese, teisingai pasakė, kad — pamatysite, jog DP greičiau nutautės už amerikiečius? O vis dėlto nesinorėtų tikėti... Deja, yra simptomų... Jeigu tie „simptomėliai" dar ir nerodo ligos, tai visais atžvilgiais jie nesuderinami su mūsų tautine savigarba.

...Reikia daryti visa, kad toji išorinė mūsų lietuviškos kilmės reprezentantė — lietuviška pavardė — primintų čia visiems mūsų lietuvišką kilmę, kas mūsų širdžiai yra taip brangu ir už ką mūsų tauta tiek amžių veda kietą ir kruviną kovą."

Kas būtų, jei rytoj kiltų karas ...

Tą pačią dieną būtų įvestos maisto kortelės, 35% padidėtų mokesčiai, vyriausybė tvarkytų privatų ir biznierių gyvenimą

Sovietų tarybos prezidiumo "šefas" Švernik Pravdoje šaukia, kad Vakarų imperialistai karo kampanijos akciją pradėję... Viskas, mat, pas juos melu paremta. Juk jau trečias dešimtmetis, kaip jie ruošiasi laišvinti viso pasaulio „proletariatą," o tikrumoj nori pasaulyje tiraniją įvesti. Juk ir ta citata "Jeigu karas rytoj" — prasideda viena populiariausių dainų Sovietijoje. "Jeigu karas rytoj, tai raudonarmiečiai visą svietą užims tuoj" — šitos dainos motyvas. O jie šaukia, kad amerikiečiai karą rengia...

Naujai atvykę antikomunistai pabėgėliai nagus iš nusiminimo kremta, matydami, kaip amerikiečiai lig šiolei naiviai žiūrėjo į jiems gresiantį pavojų iš komunistų. Įsipainioję į begalines konferencijas, mitingus, amerikiečiai nekreipė į nieką per daug dėmesio — "O mes turime atominę bombą!" — trumpai buvo atsakoma. Bet, po to, kai Trumanas iškilmingai deklaravo, kad šio monopolio mitas „išsisklaidė", o ypač, kai kalbos apie naująją H bombą iškilo — sunerimo galingiausios pasaulio valstybės. Spauda įjungė visą savo mašineriją įtikinti demokratiškai galvojančius New Yorko biznierius ("leiskit mums tik ramiai prekiauti"), jog su sovietais nėra įmanomas joks susitarimas, joks kompromisas. Tat paimtas naujas kursas. Jei pirma spauda išdidžiai įrodinėjo, kad JAV jėga pralenkia visa kita pasaulyje, dabar štai, jau skelbia, kad rusai savo apsiginklavimu, esą, toli amerikiečius pralenkę. Rusai turį 2,600,00 karių, gi amerikiečiai tik 640, 000, o kartu su visais įmanomais sąjungininkais nedaugiau kaip 1,255,000. O aviaciją "Life" visai randa nepalyginamą. Rusai, esą, turi nemažiau kaip 9,000 sprausminių naikintuvų, 8,000 bombonešių ir transporto lėktuvų ir per metus pagamina nemažiau, kaip 7,000 naujų moderniausių lėktuvų. Amerikiečiai neturį daugiau 3,300 naujųjų sprausminių naikintuvų, o kitokių — 5,600. Rusų 30 šarvuotųjų tankų divizijų yra paruošta, kad ir tuojau pradėti žygį. Amerikiečių armijos šefas tikina tačiau, kad jis su dviem divizijom, iš kurių tik viena šarvuota ir stovi Augsburge, Vokietijoje, juos sulaikys — 30 šarvuotųjų ir 125 pėstininkų divizijas! Prieš porą mėnesių, amerikiečiai į kalbas nesileisdavo, jei jau būdavo prisiminta rusų laivyną — "Ach, ką čia ir lyginti". Ir staiga "U. S. News ir World-Report" praėjusią savaitę painformavo, kad rusai turį aktyvioje tarnyboje 427 karo laivus ir povandeninius, kai tuo tarpu amerikiečiai su visais sąjungininkais, nedaugiau kaip 368, iš kurių 270 povandeninių. Minėtas žurnalas daro išvadą, jog Amerika pati niekada karo nepradėsianti, tad tenka laukti, kada puls sovietai. O jei puls, naudodamiesi "Atominio žaibo" metodu — na, ir jeigu mes jį atlaikysime (o pirma atakos naktis atsieisianti nemažiau 10 — 15 milijonų taikių amerikiečių gyvybių), tai po to Amerika, be abejo, karą laimėsianti.

Laimei, jau metai, kai amerikiečių valdžia vykdo visus būtinus pasiruošimus priešo atakai atmušti. Visose prieinamose vietose jau budi amerikiečių aviacijos žvalgai, aprūpinti radaro aparatais, nustatančiais lėktuvų vietą ir aukštį. Naikintuvai išdėstyti taip, kad priešas turėtų pralaužti bent kelias jų užtvaras. Bet vis tiek neseniai krašto apsaugos sekretorius Johnson, pagarsėjęs su savo pažadu "nuraminti" Staliną, baimingai prisipažino negalįs tiek daug taksų mokantiems krašto piliečiams užtikrinti saugumo nuo būsimos atominės atakos...

Vasario mėn. pabaigoje spauda pranešė, kad Amerikoje įsteigta priešlėktuvinė tarnyba. Jos pareiga paskelbti laiku aliarmą. New Yorko gynybos kordonas jau veikiąs. Tą pačią dieną pradėjo savo darbą ir San Francisco priešlėktuvinė tarnyba. Ji saugosianti visą Vakarų pakraštį. New Yorko karinių aerodromų angarai giliai po žeme paslėpti — jiems atominė bomba nebaisi. Nuo šių metų pradžios visi karinėi fabrikai ir įstaigos kasasi žemėn — neturi teisės būti statomos žemės paviršiuje. Taip pat, priešlėktuvinių bunkerių statyba didžiuosiuose miestuose jau yra svarstoma. 12 colių mūras, pagal vyriausybės žmonių apskaičiavimus, duos pakankamą apsaugą nuo atominės prakeiktosios pusės mylios nuotolyje.

Jau yra parengti planai, kad, sovietų bombonešiams savo sienas perskridus, Amerikoje tuoj pat būtų skelbiama mobilizacija visų vyrų (kongresas šį bilių labai nenoriai svarstąs), kariuomenė tuoj pat perimsianti visus civilinius lėktuvus ir visus transporto laivus. Karo meto kontrolės planai jau yra visai baigiamojoje stadijoje. Šiuo kartu ši kontrolė būsianti, nepalyginti, sunkesnė, negu II karo metu. NSRB pareigūnai, išdavė kai kuriuos šio plano punktus. At-

(Nukelta į 6 psl.)

Toli nuo tėvynės vienišą valandą

Rašo Jeronimas Cicėnas

Sakytumei, kaip gyvą brolį, suprantu poetą Zagurskį, seniai seniai rašiusį:

"Gniaužia krūtinę baisus kirminas, mintys vagilės, regis, sako: "Ko tu lauki? Ko sulauksi?" Debesys juodi ir neperregimi jokiai švieselei. Ilgisi kažko, kažko laukias... Tada imuos knygų, vartau lakštą, paskui lakštą. Kad tu žinotumei! Kaip gera ant širdies pasidaro ir kaip šviesu. Aggi, nebe vienas esu..."

Ant stalo keletas knygų. Tai balsas iš Europos, kur abipus geležinės uždangos retėja mūsų broliai ir sklaidosi, kaip vėjuotą išrudenių vakarą plati saulėleidžio žara. Te sau už lango dūksta vėjai su sniego sūkuriais, iš Kanados prerijų atūžusiais, te sau drimba į gatvę plikų medžių šakų šešėliai, te sau už kambario ribų nors žemė prasmenga, verti žmogus knygos puslapius, ir su tavim saulė ir giedra. Apie kiekvieną iš šių knygų norėtųsi šnekėti iki gaidgystės ir išeiti fabrikan ("Duonos mūsų kasdieninės duok mums, Viešpatie") be miego krislelio. Tatai, ak, retas svečias, kelis tūkstančius mylių ir mėnesį kelionėje praplušęs.

Va, Raymond Schmittlein, **Lokis**, La derniere nouvelle de Prosper Merimeė, Avec dix — sept bois originaux **de V. K. Jonynas**, 1949 m.

Gaila, nepajėgiu pasinaudoti autoriaus tėvynės kalba, tačiau minėtąja knyga pilnai pramanu džiaugtis. Čia man pagelbėjo senas Amerikos lietuvių kultūros ir politikos vyras Vincas Ambrozevičius. Tai buvo pats vidurvasaris ir, kaip atsimenate, tvanku be galo. Bet jo bute atsigaunama ir po didžiausio tvaiko: senas senas savo gamybos vynas ir už vyną senesnės lietuviškosios knygos! Gaila, bet iš Newarko teko išvykti duonos kasdieninės ieškoti. Graudu buvo ir pamanyti, kodėl taip greitai reikia skirtis su tokia įdomia biblioteka ir archyvu. Daug ten unikumų, kiekvienas beveik spaudinys retas ir gal visai jau nebegaunamas, tai, sakyk, kultūros gėlės tarp milijoninio miesto triukšmo, dulkių, suodžių, biznio ir nuodėmių. Malonusis šeimininkas padovanojo ši tą iš savo rinkinių. Atrodo, kad iš jo būsiu gavęs ir mažytę knygelę — P. Merimee, Lokis, Lietuvių legenda, vertė L. Juras, 1915 m., Chicago.

Dar Europoje bebūnant, teko girdėti, kad V. K. Jonyno medžio raižiniais iliustruotasis "Lokis" turėsiąs pasirodyti naujame H. Radausko vertime, bet tremtiniams bebaigiant, atsiprašant, įsikurti (ak, kaip visi bijo sudrumsti "tylos sąmokslą", bijo ir politinės emigracijos, nori ją užglušinti uždengti visokiais būdais, seniau keverzišku terminu DP, o dabar vadinamuoju įsikurdinimu) kas jį bepasikliaus dėsti išleisti? Tenka džiaugtis tuo, kas jau yra, o yra mūsų meno ir politinės informacijos bei propagandos atžvilgiu labai daug.

Tėvynėje V. K. Jonynas yra iliustravęs S. Zobarsko "Žemės muziką", P. Cvirkos "Žemę maitintoją", S. Čiurlionienės "12 brolių juodvarniais lakstančiusių" ir, be kita ko, K. Donelaičio "Metus". Tremtyje "Metus" autorius išleido naują laidą (laukiama netrukus ir vokiečių kalba), iliustravo Goethės "Jaunojo Verterio kančias", paruošė iliustracijas "Hamletui" ir ruošia — tss... — kol kas tai tebūnie paslaptyje.

V. K. Jonynas, verčiamas "įsikurti", pasirenka Prancūziją — tą didžiąją visokerių laisvių ir nuoširdžios kūrybos tradicijų bei akstino gimtinę. Pačiam kūrėjui fizinė egzistencija Prancūzijoje bus sunki, bet Lietuvos menui ir laisvės bylai su didele nauda. V. K. Jonynas ir kaip menininkas, ir kaip politinis emigrantas bus mūsų didysis ambasadorius Prancūzijai. Pasirodžius "Lokiui", daugelis prancūzų laikraščių knygos paraštėje iškėlė Lietuvos kančią ir kovą prieš įsibrovėlius. Prof. R. Schmittlein — ištikimas lietuvių tautos bičiulis! — kaip tai Vokietijoje, Hamburgo radijuje, paštebėta — savo komentarais įneša daug naujos šviesos Lietuvos praeičiai ir dabarčiai pažinti.

V. K. Jonyno iliustruotąjį "Lokį", reikia manyti, galėtų pagelbėti įsigyti spaudos platinimo centras "Gabija". Verta tai padaryti, ir čia pat. Į knygas įdedamas centas sugrįžta šimteriopai prasmingai. Ta pat proga apsirūpintina ir K. Donelaičio "Metais". Kiekviena knyga yra švyturys, o šiosios gi šviečia dvigubai, nes, be teksto, yra ir meno vaišės akiai ir protui.

Tai ne reklama, bet nuoširdus noras pagelbėti JAV lietuviams šalia civilizacijos (šaldytuvai ir kt.) įsivesti butan ir kultūros, kuri tespindi per meną ir literatūrą.

Ant stalo, šalimais "Lokio", dar keletas pakvietimų į proto ir sielos pusiausvyrą. Pirmasis iš eilės, tai

"M. K. Čiurlionis — Pionnier de l'Art abstrait."

Tatai pernai Paryžiuje atskiru spausdiniu išleista Aleksio Rannito paskaita, skaityta UNESCO meno kritikų antrajame kongrese. Spaudinyje įdėta 13 M. K. Čiurlionio kūrinių reprodukcijų ir jo portretas, V. K. Jonyno atkurtas. Šis spaudinys teišėjo vos 400 egz. tiražėliu ir beveik visas buvo išdalytas kongreso dalyviams. Bet per "Gabiją", reikia manyti, dar galima gauti. A. Rannito monografijos "V. K. Jonynas" ir "V. Kasiulis" bei studijėlė "Dainos, V. Petravičius ir lietuvių siela" (komentarai G. Krivickienės "Dainoms"). A. Rannit — estas poetas, meno istorikas ir žurnalistas — yra nuoširdus mūsų tautos bičiulis. Prof. V. Biržiška visai pagristai jį įtraukė į "Lietuvių Rašytojų Kalendorių".

O va, didžiosios estų poetės Maria Under kūrybos pavyzdžiai vokiečių kalba — "Stimme aus dem Schatten." Knygai viršelį paruošė V. K. Jonynas. Įvadą parašė A. Rannit. Tai paskaita, skaityta 21 tarptautiniame Pen - Clubo kongrese, įvykusiame 1949 m. Venecijoje. Šią knygą bevartant, be kita ko, kyla didelis rūpestis ir dar didesnis nerimas:

— Kada gi mes savąją literatūrą išvesim iš šešėlio?

Ana, kaip "Draugas" praneša, Vokietijoje netgi gudai paruošė savo poezijos antologiją vokiečių kalba. Mes gi, išgyvenę Vokietijoje 5 metus, privačia red. D. Peniko iniciatyva tesumanėm vienu vieną spaudinį, būtent — "Novellen vom baltischen Meer", o į anglo - saksus ir nosies nekyšterėjom. Pinigo gal būt būtų susiradę, bet nebuvo vertėjų, ir teisus L. Dovydėnas, kai, atsakydams į P. Jurgėlos priekaištus, pareiškė, kad iš JAV kultūrininkų tremties literatūra laukė pagalbos, bet nesusilaukė.

Ak, kaip gi išbristi iš šešėlio? Liet. Tremtinių Rašytojų Draugijos centras jau čia, Amerikoj, ir jos narių šičia apsčiausia. Deja, po jų kojom žemė dar siūbuoja, net pats pirmininkas ieško stagaro, į kurį įsikibęs galėtų pradėti gyventi. Tai vis anas išreklamuotasis "įsikurdinimas"... Bet kas JAV lietuvių rašytojų draugiją nutiko? Aną rugsėjį suvažiavimas neįvyko, negi bus laukiama šių metų rugsėjo?

Bet, kaip pradėję, vartykime po ranka esančias kregždukes iš Europos. Ana, "Genocide", Ventos spaudinys. Ši knyga, reikia manyti, paplis po visus Amerikos lietuvius. Kaipgi, daug šiurpios tiesos atvežė tremtiniai, bet "Genocide" beskaitant tasis gyvas žodis sustiprėja dokumentais ir nuotraukomis. Šiai knygai (Genocide) tiktų specialus aplankas ir aplanke 3 trumpi žodžiai: "Lietuvos Partizanų leista"...

Lietuviškoji knyga, ak, ką ir bekalbėti, yra tėvynės atvaizdas, ir kaip čia nesidžiaugsi!

Gauta naujų knygų !

Gabija — Lietuvių Spaudos Centras Amerikoje gavo naują knygų siuntą iš Vokietijos: K. Pelėkio "Genocide — Lithuania's Threefold Tragedy" (kaina $2.00), V. Pėteraičio didysis "Lietuviškai - angliškas žodynas" (kaina $5.00), V. Pėteraičio "Mažasis lietuviškai - angliškas žodynas" su tartimi (kaina $2.00). Užsakymus, pridedant persiuntimo išlaidoms po 10 c. pašto ž., siusti šiuo adresu: Gabija, 412 Bedford Ave., Brooklyn 11, N. Y.

Seniausias rašytojas

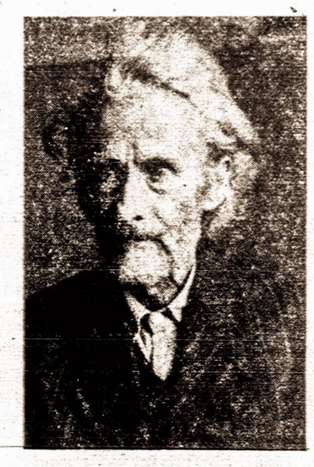

Vydūnas — Mažosios Lietuvos žmogus, didelis patriotas, be galo dorovingas vyras, daug kentėjęs nuo vokiečių nacių Hitlerio laikais, bėgdamas nuo bolševikų iš savo gimtinės Tilžės, vos nenuskendęs jūroje, pakelyje praradęs visą savo turtą, brangiuosius rankraščius ir dar labiau sveikata, sumenkęs, dabar gyvena Vokietijoje, Detmoldo mieste (britų zona ir buvęs lietuvių įstaigų centras) ir nenuilstamai teberašo savo raštus — filosofijos, meno, praktiškuosius atsiminimus.

Jis yra vegetaras. Gerieji lietuviai iš užjūrių ir lietuviškosios įstaigos savo paspirtimi mūsų senelį rašytoją palaiko. Jis yra gimęs 1868 metais, — taigi dabar turi 82 m. Kartais lietuviai atsiveža jį į savo stovyklas paskaitų skaityti. Tai žmogus — Lietuvos dvasia, tai — Mažosios Lietuvos patrijarkas.

L. M.

Jūs, berželiai svyruonėliai, jūs žali, kas gi jus dabar aplanko pakely?!

Nereikėtų remtis pasenusiais šaltiniais

Priedas prie J.Naisio straipsnio „Piliakalniai - Lietuvos tvirtovės" „Vienybėje" kovo 3 dieną.

Akis taip nudžiugo, pamačius praeitame Vienybės numeryje straipsnį „Piliakalniai - Lietuvos tvirtovės". Garbė ir ačiū dienraščiams ir savaitraščiams už kultūrinius skyrius, kuriuose vis kaskart daugiau ir daugiau dedama straipsnių apie dvasines mūsų tautos vertybes - kalbą, tautosaką, praeitį. Kokia laimė, jei jie rašomi specialistų, ir kaip jie, kartais, pavojingi, jei parašomi mėgėjų, žinoma, greičiausia iš didelės meilės ir su tokiomis nekaltomis klaidomis... Jos vėliau noroms nenoroms visuomenės pasisavinamos ir kartojamos.

Sugėlė viena mintis, perskaičius tą simpatingą straipsnį apie piliakalnius: kodėl senovės mylėtojas nesugeba tinkamais šaltiniais pasinaudoti? Straipsnis perdėm paremtas prieš didįjį karą rašiusio rusų archeologo A.Spicyno studija „Litovskija Drevnosti" (vėliau atspausdinta Lietuvių Tautoje, 1925 m.), kuri šiandien vis kaskart aukščiau kylančiam proistorės mokslui mažai beturi vertės. Negalime paneigti to indėlio Lietuvos praeities tyrinėjimui, kurį paliko carinės Rusijos archeologai, tyrinėję „Zapadnaja" Rusijos dalį.

Tie tyrinėjimai dabar jau pakankamai yra pasenę, jie nėra viskas ir jais pasitikėti nebegalima. Prieškariniai archeologiniai tyrinėjimai teatkūrė tik rūkuose paskendusią senovę. Tik po didžiojo karo gan staiga ėmė augti sistemingas proistorės (archeologijos) mokslas, preciziškai nustatydamas chronologiją, kaimynėnse ir tolimesnėse Vakarų Europos tautose. Nepriklausomos Lietuvos proistorikai, iš vakarų pasisėmę to mokslo išminties, buvo pradėję su visu tikslumu nertis į Lietuvos priešistorinius laikus, nemeluotai, nors gal be romantiško paspalvinimo atkurdami gilios senovės laikus (ypač turime minėti dr.J.Puzino darbus šioje srityje).

Šiandien aklai nesinaudojame lenkų romantikų parašytomis knygomis apie Lietuvos istoriją, bet naudojamės studijomis, parašytomis visos eilės Nepriklausomoje Lietuvoje subrendusių Lietuvos istorikų. Šiandien neturėtume nekritiškai cituoti pasenusių dalykų, kurie susiję su taip toli nuo tikslumo esančiomis datomis, liečiančiomis senuosius amžius. Galime išrašyti savo nuotaikas, prisiminimus apie nuostabią savo gausa piliakalnių Lietuvą, galime aprašyti tų piliakalnių išorinę išvaizdą, bet kam neatsargiai kartoti tokius jautrius dalykus, kaip kad, pvz., „kada prasidėjo tikroji lietuvių medžiaginė ir dvasinė kultūra".

Rusų archeologui A.Spicynui buvo žinomi tik pora priešistorinių Lietuvos kapinynų su jų radiniais. Nepriklausomos Lietuvos proistorikams buvo žinomi virš 300 kapinynų ir dar penkiskart tiek įvairių priešistorinių radinių radimo vietų su tūkstančių tūkstančiais radinių! Lietuvos priešistoriniai laikai daugiau ar mažiau yra atkurti 20.000 metų laikotarpyje.

Lietuva, drauge su Rytprūsiais ir Latvija, priešistoriniais laikais yra buvus viena iš radiningiausių ir turtingiausių kraštų šiaurės-rytų Europoje. Ji toli praneša savo kaimynus slavus ir suomius-ugrus! Ne nuo vieno kapinyno, esančio Panevėžio apskr., Raginėnuose, pradedame skaičiuoti savo protėvių kultūros pradžią, kurią Spicynas kadaise skyrė 6-8 a. po Kr., tam laikui priskirdamas ir piliakalnius. (Raginėnų kalnyno radiniai skirti 6-8 a. pagal dabartinius duomenis neabejotinai priklauso 2 — 3 amžiui po Kr.!).

Lietuviai, resp. baltai - aisčiai, savo žemėje yra autochtonai: joje gimę, joje augę, plėtęsi ir iš savo žemės niekur nepasitraukę per visus tautų kraustymosi laikus, tik vėliau priešų - agresyviųjų kaimynų suspausti iš rytų ir iš vakarų. Tai pati tyriausia ir autochtoniškiausia indoeuropiečių tautų šeimos giminė, prie Baltijos jūros gyvenusi ir savo laiku (maždaug prieš 1500 m. ir einant giliyn) savo etnines rytines ribas turėjusi ties Maskva. Tai ne neperžengiamų pelkių ir girių kraštas toji ankstyvų laikų priešistorinė Lietuva! Ji buvo beveik visa apgyventa ilgais tūkstančiais metų ypač pajūrio sritis, panemunai, Vidurio ir Šiaurės Lietuva ir kt.

Per 4000 metų mūsų tikrieji protėviai vertėsi žemdirbyste, gyvulininkyste, žuvininkyste, audėsi vilnonius drabužius, siūdinosi batus, dirbdinosi gražius, meniškai ornamentuotus papučšalus, įrankius, ginklus iš žalvario, aukso, sidabro, geležies, medžio ir kt.

Neaprėpsime trumpam straipsnely savo praeities ilgų amžių. Per tuos ilgus laikus Lietuvos medžiaginė kultūra tai kilo, tai krito, jos kultūrinis lygis drauge priklausė nuo visos Europos tautų kultūrinės padėties. Nemanykime, kad, pvz., graikų ar romėnų kultūrų dominavimo laikais mūsų protėvių žemėje buvo ir tamsu ir juoda. Mūsų protėviai ir pakankamai gyvai su tolimais kraštais prekiavo ir naujus tų laikų išradimus žinojo. Anie laikai buvo didesnės laisvės ženkle. Tik neapsakomas nuostolis, kad tada neatsirado kas užrašo visų senųjų mūsų krašto įdomybių, ypač dvasinių vertybių — religijos, lyriškųjų dainų, pasakų, kurių nebegalime iš žemės iškasti.

J. Naisio straipsnyje randame sakinį: 6 — 8. amžiui po Kr. tenka priskirti tikrosios, rimtosios lietuvių medžiaginės ir dvasinės kultūros pradžia". Negalėdami palikti šio sakinio ramybėje, iš to "nelaimingo" 6 — 8 amžiaus turėtume būtinai atimti **dar bent 2500 metų atgal!** Ir Lietuvos piliakalniai ne vienu laiku, ne tik pora šimtmečių prieš Mindaugą buvo vartoti, o tūkstančius metų jie nuolatos buvo apgyventi ar naudojami gynimosi tikslams. Dar ir prieškristiniais laikais jie buvo naudojami. Tyrinėti Lietuvos piliakalniai rodo ilgų laikotarpių žmogaus pėdsakus. Garsusis Apuolės piliakalnis Žemaitijoje, ištirtas, parodė radinius iš 5, iš 9, iš 13 ir kt. amžių.

Priešistoriniai tyrinėjimai per paskutinius 30 metų buvo tiek intensyvūs, jog jų rezultatai keičiasi panašiai, kaip 20 amžiaus technikos išradimai. Paskutines naujienas tenka labai akylai sekti, o jeigu mame seną daiktą, patys savę nusiskriaudžiame. Negalima pasitenkinti senais ruso mokslininko duomenimis po to, kai išauginome savo kraštą iki europinio lygio, kai išmokome patys tirti savo kraštą, gerbdami objektyviąją tiesą!

Dr. M. Alseikaitė-Gimbutienė

KASDIENINIS ŽODYNAS

Imanentizmas, imanentinė filosofija — idealistinės filosofijos srovė, pagal kurią visa, kas yra, yra pažinimo ribose, yra sąmonės, vidujinės kūrybos padarinys.

Imperatorius, lot. — 1) imperijos valdovas. 2) Romos respublikoje karo vadas. 3) daugelio galingųjų valstybių, imperijų, valdovų paveldimasis titulas.

Internacionalas, lot. — tarptautinė sąjunga. **I internacionalas** — tarptautinė darbininkų sąjunga, įkurta 1864 m. Londone vok. K. Markso, ruso M. Bakunino ir kt., jėjo anglų, vokiečių, prancūzų ir kt. darbininkų s-gos. Suiro 1872 m. **II internacionalas**, įkurtas 1889 m. iv. kraštų socialistinių darbininkų partijų atstovų. 1914 m. griuvo dėl nevieningo partijos laikymosi karo atžvilgiu. **Socialistinis darbininkų int.**, įkurtas 1923 m. Hamburgo kongrese po parengiamųjų kongresų 1919 m. Berne, 1920 m. Ženevoje, 1922 m. Berlyne ir jungia iv. šalių socialistines darbininkų partijas. **III internacionalas**, arba **kominternas**, įkurtas Maskvoje 1919 m. revoliucinių soc. partijų. Vėliau iš jo pasitraukė kitos partijos ir grupės, jame teliko iv. šalių komunistinės partijos. Tas internacionalas taktikos ir Rusijos bolševizmo sumetimais per praėjusį karą buvo pasiskelbęs užsidaręs — taip norėjo Maskvos valdžia, ir atgijo 1947 m. Maskvos palaiminimu ir remiamu vadinamuoju **kominformu** pasauliniams sąmyšiams kelti ir bolševikinei valdymo sistemai išlaikyti.

KULTŪRINĖS AKTUALIJOS

VINCAS KRĖVĖ — MĖGIAMIAUSIAS RAŠYTOJAS

Lietuvių Spaudos Centro (412 Bedford Ave., Brooklyn 11, N. Y.) duomenimis, vasario mėn. daugiausia perkamos ir skaitomos grožinės literatūros knygos buvo šios:

1. V. Krėvės "Dangaus ir žemės sūnūs" (sausio mėn. taip pat I v.), 2. B. Brazdžionio "Per pasaulį keliauja žmogus" (sausio mėn. III v.), 3. Dr. J. Balio "Istoriniai padavimai" (sausio mėn. IX v.), 4. A. Vaičiulaičio "Kur bakužė samanota" (sausio mėn. IV v.), 5. R. Dandierino "Šilkai ir vilkai".

Kitos knygos: 1. V. Pėteraičio "Mažasis lietuviškai - angliškas žodynas", 2. A. Šapokos "Lithuania through the Ages", 3. J. Baltrušaičio "Lithuanian Folk Art", 4. „Kas kiekvienam žinotina", 5. Dr. J. Balio "Lietuvių tautosakos skaitymai."

SENIEJI AMERIKIEČIAI

Jūrininkystės mokslų Dr. Povilas Mažeika, dar tremtyje Vokietijoje būdamas, suredagavo knygą "Mūsų laivininkystė", kurioje surinkta populiariai parašyti ir plačiai visuomenei taikomi straipsniai apie techniškus, komercinius, geopolitinius, jūrų teisės ir kitus klausimus. Knygoje bendradarbiauja laivų inž. Balsys, Dr. Remeikis, gen. Daukantas, inž. Daukus - Dopkevičiuš, Dr. Didžys, inž. Graurogkas, jūrų kap. Vilčinskas ir kiti. Knyga, kuri atiduota rinkti Vokietijoje, turės per 200 psl. ir bus gausiai iliustruota.

KNYGOS AMERIKIEČIŲ KNYGYNAMS

Kai kurie amerikiečių universitetų ir viešieji miestų knygynai iš Lietuvių Spaudos Centro Amerikoje užsakė lietuviškųjų knygų, tuo praturtindami lietuviškuosius savųjų bibliotekų skyrius, iki šiol užverčiamus nelietuviškais lietuvių k. leidžiamais leidiniais, kuriems apmokėjimai eidavo Mieždunarodnaja Kniga" adresu.

Pažymėtinas yra University of Pennsylvania užsakymas: šis universitetas, prof. A. Salio tarpininkavimu, pasirinko net 33 pavadinimus ir, atrodo, ir toliau žada turtinti savo bibliotekos lietuviškąjį skyrių. Lietuviškųjų knygų per Liet. Spaudos Centrą yra užsakę Detroito Public Library, Chicagos Public Library (aktoriaus St. Pilkos tarpininkavimu) bei keletas privačių amerikiečių knygynų, kurie lietuviška knyga nori pasitarnauti saviesiems klijentams.

Liet. Spaudos Centras daro žygių, kad lietuviškosios knygos patektų į visus didžiuosius Amerikos universitetų ir viešuosius miestų knygynus.

J. Žilvinas

SENIEJI AMERIKIEČIAI:

Šiemet Vasario 16 dieną dažnoj vietoj tvirtino: šitokių gausių ir gražių minėjimų mums visą gyvenimėlį nebuvo tekę matyti, ir tiek jų visur buvo daug. Ot, pakvėpavau Tėvynės Lietuvos oru!

Kas ta vandenilio bomba?

Ilgus šimtmečius pasaulio mokslininkai laužė galvas, ieškodami atsakymo, kodėl saulė, pati būdama mažiausiąja žvaigžde, nuo milijonų metų sudaro didelę, niekad neišsenkančią šviesos energiją. Šiuo metu betgi jau prieita prie šiokio tokio rakto, rodančio, kad saulėje yra vandenilis, kuris prie milžiniško oro spaudimo ir aukštos temperatūros pavirsta į heliumą. Šiame procese tam tikra masės dalis pranyksta, pagal Einsteino teoriją, nes jis pavirsta energija. Tat, pagal šią teoriją, masė yra koncentruota energija. Pakanka tik vieno proc. saulės masės, kad ji pavirstų energija, taigi, kad ji pavirstų heliumu, ir saulės spindulių pakaktų visam bilijonui metų.

Mokslininkai bandė ištirti, ar panašus dalykas galimas būtų žemėje, ir priėjo išvados, kad tai būtų galima tik tada, jei žemėje galima būtų dirbtiniu būdu padaryti milžinišką oro spaudimą ir saulėje esančią temperatūrą. Bet nuo to laiko, kai mokslininkams pavyko sukonstruoti atomo — plutonijaus bombą, atrodė, jog ir žemėje šie dalykai galimi.

Bet praktikoje atominės bombos sudarymo procesas yra visiškai skirtingas nuo vandenilio arba hidr. bombos sudarymo. Pirmuoju atveju turima reikalo su cheminio elemento skaldymu, o vėliau sudaromas visiškai naujas elementas: būtent vandenilis paverčiamas heliumu.

Vandenilio yra trys rūšys, kurios žymimos skaitlinėmis 1, 2, 3. Vandenilio 1 yra gaunama pakankamai visatoje. Tai yra tos dujos, kuriomis vaikai pripildo guminius balionus. Tuo tarpu, kai saulėje jos paverčiamos heliumu, žemėje su šios rūšies vandeniliu nieko neįvyksta. Žemėje reikia naudoti tam reikalui vandenilį 2 ir 3. Bet šios rūšys yra gana retai sutinkamos. Norint gauti šiuos vandenilius, kurie vadinami izotopais, reikia pakeisti jų atomo struktūrą, paverčiant juos vandeniliu 2 — kitaip dar vadinamu deuterium ir vandeniliu 3 — kitaip vadinamų tritium. Šių atomų branduoliai vadinami deuteronu ir tritonu.

Tačiau, ligi taip vadinamos vandenilio bombos dar yra tolimas kelias. Reikia, kad milžinišku greitumu tarp savęs susidurtų du deuteronai arba tritonai. Šiam susidūrimui įvykus, atsiranda heliumo izotopas, tuo pačiu išmetant neutroną ir sudarant 3,2 mil. elektronų voltų energiją. Kadangi deuteronai yra teigiamai įelektrinti, o tuo atveju kūnai viens antrą stumia, tat reikalinga nepaprastai didelės energijos, kuri tą stūmimą sulaikytų, kad deteronai pasiliktų sujungti. Kai kurie fizikai šiam procesui reikalauja apie 20 mil. C laipsnių karščio.

Vandenilį 1 pakeitus vandeniliu 2 ir vandeniliu 3, gaunamas helium, tačiau šis pakeitimas tegali įvykti tik didelių sprogimų lydimas. Šis pakeitimas duoda galimybę sudaryti tokią energiją, kuri yra aštuonis kartus stipresnė už paprastą atominę bombą. Norint sudaryti tą 20 mil. reikalingą temperatūrą, kuri reikalinga tam visam vyksmui, mokslininkai panaudoja paprastos atominės bombos sprogimo metu atsirandantį karštį, nes čia atsiranda kaip tik tokia temperatūra, kuri siekia apie 20 mil. C laipsnių.

Mokslininkai sako, kad pati stipriausioji bomba gali būti sukonstruota vandenilio 3 — tritium pagrinde, nes tritium atomas susidaro iš 2 neutronų ir 1 protono. Imant svorio atžvilgiu, tritono bomba gali būti septynis kart stipresnė už paprastą atominę bombą. Tuo būdu 1 kilogramas tritium turėtų 140,000 to sprogstamąją jėgą, o tritono bomba, kuri savyje turėtų 7 kg tritiumo, prilygtų vienam milijonui tonų dinamito, tat dvidešimt kartų būtų stipresnė už tą atominę bombą, kuri numesta ant Hirošima miesto. Be to, atominė bomba pati savaime turi turėti nei mažiau, nei daugiau, bet nustatytą tam tikra kiekį plutonijaus, kas ją aprėžia. Tritono bombai teoretiškai to nereikia, tat galima prileisti ir teoretiškai apskaičiuoti tokią bombą, kuri būtų tūkstantį kartų stipresnė už paprastą atominę bombą. Bet tuo atveju, jei ji turėtų tą tūkstantį kartų didesnę sprogimo energiją, taigi tokią 20 mil. tonų dinamito — tada ji negalėtų sunaikinti 1000 kartų didesnio ploto, negu Hirošima, ji daugiausia apsiribotų 300 — 400 mylių plotu ir būtų 30 — 40 kartų stipresnė už tą bombą, kuri buvo numesta ant miesto Nagasaki, sunaikinusią apie 10 mylių žemės ploto.

Pagal šių dienų galimybes tėra įmanoma sukonstruoti bombą, kuri būtų tik dešimt kartų stipresnė, o ateityje galima būtų ją iki šimto kartų stiprumo išvystyti.

Tritium gamtoje vandens pavidale gaunamas labai negausiai. Bet sintetiniu būdu jį galima padaryti. Argenonne National Laboratory of Atomic Energy Commission kaip tik ir rūpinasi jo sintetiniu gaminimu. Bet vis dėl to negalima jo gauti dideliais kiekiais. Žinoma, jo būtų galima gauti žymiai daugiau, bet jo gamybos kaina yra labai aukšta. Apskaičiuojama, kad atominės bombos sukonstravimas atsiėjo apie du bilijonus dolerių. Dabar manoma, kad, gal būt, vandenilio bombos pagaminimas žymiai pigiau atsieitų, nes sakoma, kad 1 kg tritiumo atstojąs 7 kg plutonijaus.

Kadangi teoretiniai vandenilio bombos konstrukcijos pagrindai yra žinomi, tai šitai vienodai gali tikti ir sovietų mokslininkams, kaip ir amerikiečiams. Jungtinių Amerikos, Valstybių mokslininkai šiuo tarpu negali patirti, ar kur nors kitur pasaulyje yra vykdomas vandenilio bombos konstravimas. Bet šitai kartu ir duoda pagrindą tiems tvirtinimams, jog ir Amerika turi šios rūšies gamyboje žengti, kad vėliau nepasijustų kieno nors kito pralenkta.

Šita problema yra aktuali nuo pat to momento, kai tik buvo sukonstruota pati pirmoji atominė bomba, nes visa tai kartu rišasi.

Reikia pabrėžti, kad vandenilio bomba, nors ir įsakyta gaminti, faktinai praktiškai dar neegzistuoja ir dar nėra išbandyta. Tokia bomba galėtų kiekvieną pasaulio miestą, pvz., Londoną, New Yorką arba Maskvą visiškai tuojau pat suniakinti. Tačiau dar nėra žinoma, ar yra toks lėktuvas, kuris galėtų tokios rūšies bombą numesti. Žinoma, jis pirmiausia turėtų būti sukonstruotas.

Daugelis mokslininkų, jų tarpe ir prof. Einstein, tvirtina, kad tokia vandenilio bomba savo sprogimo metu paleistų tiek daug mirtingųjų spindulių, jog tame plote jie užmuštų ir sunaikintų bet kokią gyvybę, ir ateityje niekados tos srities negalėtų žmogaus koja peržengti.

Iš visko atrodo, jog nūdienis žmogus savo mokslo dėka yra taip toli paženges, jog gali sugebėti sukonstruoti net miniatūrinę žvaigždę.

Vokiški šuniukai Hans ir Fritz, atskridę iš Municho į La Guardia aerodromą, atrodo labai nusiminę. Jų gyvenamoji vieta dabar bus Lousisville, Ky.

KAS BŪTŲ, JEI RYTOJ KILTŲ KARAS...

(Atkelta iš 4 psl.)

einančiam karui Amerika neturės laiko pasiruošti, nes priešas puls iš karto ją pačią, o ne jos sąjungininkus, kaip būdavo anksčiau. II karui prasidėjus, Amerika turėjo 9 milijonus bedarbių, o jos pramonė vegetavo. Šiuo kartu bedarbių yra tris kartus mažiau, o pramonė dirba pilnu tempu taikos meto gaminius. Gyvenimo standartas krisiąs 20 proc. Kainos, algos, nuomos bus užšaldytos tuojau pat, neleidžiant šiuokart pasireikšti vienos tautybės genijui. Tą pačią savaitę bus įvestos kortelės svarbiausiems maisto produktams ir žaliavoms, o kiek vėliau — drabužiams ir namų apyvokos daiktams. Daugybė krautuvių ir įstaigų bus tuojau pat uždaryta. Produktų kainos bus suvienodintos. Visi atliekami tarnautojai ir darbininkai bus paimti į karo pramonę. Vyriausybė paliksianti tik keletą fabrikų civilių aprūpinimui. Automobilių, radijo, televizijos gamyba civiliams būsianti iš karto sustabdyta. Mokesčiai, kurie praėjusio karo metu buvo vos 10 proc. didesni, ateinančiame kare bus 35 proc. nuo visų algų. Kapitalistų pelnas bus drastiškai aptaksuotas. Karo bonų gaus kiekvienas pirkti daugiau, negu praėjusiame kare. To pasėkoje išlepintų amerikiečių gyvenimo standartas žymiai kris, nes pajamos nebūsiančios tokios didelės, kaip praėjusio karo metu. Prabanga turės būti pamiršta. Privatus gyvenimas turės būti reguliuojamas pagal vyriausybės įstaigų nurodymus. Ypatingai šią kontrolę pajus Amerikos biznieriai, kurie šiuokart negalėsią taip lengvai išsisukti, kaip anksčiau. Jiems bus nurodyta, ką jie turi pardavinėti, kiek ko užpirkti, kiek darbininkų turėti, kiek pinigo išleisti. O jei vyriausybė ras jo įmonę nereikšmingą karui, jos įsakymu tą pačią dieną ji galės būti uždaryta.

Bet, tai tik pradžia pradžios. Jei JAV valstybės departamentas ir toliau ves tokią politiką, kuri galutinai į desperaciją pakreips JAV generalinį štabą, kartu su europiečių politikais (nes jie negali parengti savo gynybos planų), tai šie kontrolės įstatai turėtų dar labiau paaštrėti, kai sovietai paglemš dar daugiau žmonių į savo "kūjo ir piautuvo rojų".

Šiuo metu yra skaitoma, jog sovietai kontroliuoja 795,000,000 žmonių, o vakariečiai — 725,000,000. 740,000,000 laikosi "neutralumo". Tolimesni sovietų ėjimai Indokinijoje, Tibete, Napalyje, Suomijoje, o gal dar ir Indijoje, jiems duos mažiausia dar 205,000,000. Kontroliuodami vieną bilijoną žmonių, ginkluotų H bomba, jie sukurs tokį pragarą, kad mokesčiai ne 3 kartus, bet 10 kartų turės būti pakelti, jei amerikiečių tauta panorės ir toliau pasilikti laisva.

Bet laisvės vien už pinigus nupirkti negalima. Didvyriškas pasiaukojimas ir kraujas yra laisvės kaina. O jei demokratijos ramstis — Amerika, nežiūrėdama tos begalės perspėjimų, leisis į tas nesibaigiančias "draugiškas" konferencijas su Stalinu, tai jai tikrai nebus gera.

Almus

Šiemet sukanka:

1400 m., kai iš Kinijos į Konstantinopolį atkeliavo pirmieji šilkaverpiai.

700 m. nuo pirmojo Lietuvos krikšto.

650 m., kai bažnyčiose pradėti naudoti vargonai.

600 m., kai atrastos Azorų ir Madeira salos.

558 m., nuo Amerikos atradimo.

510 m., kai išrasta spauda.

400 m., kai Ispanijoje išrastas lakas laiškams antspauduoti.

170 m., kai mirė Kristijonas Donelaitis.

KADA ŽMOGUS SULAUKIA SENATVĖ

Kokio amžiaus žmogų reikia laikyti senu? Juk gyvenime dažnai sutinkame tokių, kurie vos persirita per 30 metų ir jau skundžiasi senatve, tuo tarpu kiti, sulaukę ir 60 metų, gyvena jaunuolišką gyvenimą. Tai tik parodytų, kad senatvės negalima matuoti vien metais, jos reikėtų ieškoti kur kitur.

Pasižiūrėkime, ką sako medikai tuo reikalu.

Augimas tęsiasi iki 20 — 24 metų amžiaus. Tada asmuo pasiekia aukščiausią fizinių jėgų lygį. Po to per 5 — 10 metų jo pajėgumas nekitėja ir tik nuo 30 — 35 metų prasideda palaipsniškas slinkimas žemyn — senėjimas. Pats senėjimas yra ne kas kita, kaip kūno nusidėvėjimas, nelyginant, kaip bet kuri mašina ar rūbų eilutė. Bet tas senėjimo procesas yra toks menkas, kad jis sunkiai pastebimas ir asmenys, kurie, sulaukę 40 metų, jau sako, kad jie pasenę, perdeda. Jų senatvė glūdi ne amžiuje, bet vaizduotėje ir autosugestijoje.

Medicina sako, kad fiziškai tokio amžiaus žmogus pilnai gali lygiai taip pat energingai veikti, kaip jaunuoliai. Nuo 50 metų žmogus jau žymiai greičiau pavargsta ir tik sulaukę 60 metų turi sulėtinti tempą. Tai fizinė asmens senėjimo pusė.

Pažiūrėkime, kaip senatvė paveikia į protą. Medikų nuomonė tuo atžvilgiu irgi yra padrąsinanti. Jie sako, kad su fiziniu jėgų silpnėjimu dažniausiai protinės jėgos padidėja. Ir tvirtina, kad 40 metų žmogus gali lygiai taip pat greit išmokti ir pajėgti susiorentuoti bei susikoncentruoti, kaip ir jaunuolis 20 — 30 metų. Rimti ekspertai sako, kad protinės pajėgos pasiekia aukščiausią savo pajėgumo laipsnį tarp 35 — 65 metų amžiaus. Ir, jeigu sulaukęs 40 m., pastebi, kad negali galvoti taip greit, kaip anksčiau — priežastis yra kitur. Tuo atveju veikia ir turi įtakos darbo nuobodumas, per didelis pripratimas prie darbo, sumažėjimas susidomėjimo tą ar kitą darbą atlikti, stoka entuziazmo. Medikų teigimą patvirtina praktiškasis gyvenimas. Pavyzdžių yra pakankamai. Štai, protiniam pajėgumui pavaizduoti tinkami pavyzdžiai: Titianas piešė paveikslus, būdamas 90 metų, o asmenys, kaip Voltaire, Goethe, Wagner, Tolstoj, Edison ir kiti atliko didžiuosius kūrybos darbus, jau peršokę 40 metų ribą. Štai, ir garsusis Anglijos dramaturgas Bernard Shaw, kuris ir šiandien dar teberašo veikalus, turi arti 90 metų, gi Churchillis karui vadovavo ir sprendė sunkiąsias problemas, toli palikęs 60-tuosius metus.

Taigi, senatvė ar jaunatvė labai daug priklauso nuo mūsų galvosenos, — mūsų moralinių jėgų stovio, o ne nuo metų skaičiaus. Jei jauna siela — bus jaunas ir kūnas. Ir būtų labai neišmintinga sendinti save per anksti.

B. L.

KINGSLAND INN

Al. J. Grunskis, Sav.

Įvairūs svaiginamieji gėrimai.

Šviežias maistas pietums ir kitokiems užkandžiams.

Salė susirinkimams ir šiaip pobūviams

Televizija.

148 Kingsland Ave. Brooklyn 22, N. Y.

Tel. EVergreen 4-8918.

J. KUMPIKO

ELEKTRO MOTORŲ DIRBTUVĖJE

Taisomi elektro motorai, ventiliatoriai, kirpimo bei skutimo mašinos, skalbimo mašinos, dulkių siurbliai ir kitoki dalykai.

GARANTUOTAS IR GREITAS PATARNAVIMAS.

105 Grand Street, Brooklyn, N. Y.

(6167 Grove St., Ridgewood, N. Y.)

EVergreen 7-1423

A. Povilansko Baras ir Restoranas

SALĖ ŠEIMYNINĖMS PRAMOGOMS

158 GRAND STREET

Tel. EVergreen 4-9737 BROOKLYN, N. Y.

A. NOVITZKIE

BARAS RESTORANAS SALĖ

Salė pramogoms vestuvėms ir susirinkimams

59-63 56th RD., MASPETH, L. I., N. Y.

Telefonas DA 6-7460

BARONO

MIUNCHHAUZENO

NUOTYKIAI

KELIAUJANT, KARIAUJANT IR MEDŽIOJANT

Kiekvienas, kuriam yra tekę būti jūroje, žino, kokių liūdnų pasekmių yra lydimas toks nuostolis. Kur išeities ieškoti, mes nežinojome.

Pagaliau nurimo audra, ėmė pūsti smagus vėjas.

Po trijų mėnesių milžiniškos kelionės, kurią norom nenorom turėjome atlikti, mes išvydome nuostabiai pasikeitusią aplinką. Mes nušvitome ir pralinksmėjome. Pilna nosimi traukėme malonų balzamo kvapą. Jūra irgi buvo pakeitusi savo spalvą: ji buvo ne žalia, kaip ligi šiol, bet balta.

Po šių stebuklingų pasikeitimų greitai pamatėme žemę ir netoli nuo mūsų — uostą, į kurį mes įplaukėme. Jis buvo labai gilus ir erdvus, o vietoje vandens — ten buvo saldus pienas. Ta sala, prie kurios priplaukėme, buvo vienas didelis sūris. Gal būtume jos ir neatradę, jei mums nebūtų padėjusi viena nepaprasta aplinkybė.

Mūsų laive buvo vienas jūrininkas, kuris turėjo įgimtą biaurėjimąsi sūriu. Kai tik jis ant žemės iškėlė koją, tuojau ir apalpo. Atsipeikėjęs jis prašė, kad tik greičiau atimtų iš po kojų sūrį. Ištyrus pasirodė, kad jis pilnai buvo teisus: sala, kaip jau sakyta, buvo ne kas kitas, kaip vienas milžiniškas sūris.

Šiuo valgiu maitinosi didelė dalis salos gyventojų, ir kiek per dieną būdavo sunaikinama, nakčia vėl priaugdavo. Mes čia matėme daugybę vynmedžių su gražiom, didelėm uogom, kurias suspaudus, išbėgdavo ne kas kita, kaip pienas.

Gyventojai — stačiom vaikščioją, gražūs, daugiausia devynių pėdų aukščio padarai su trimis kojomis ir viena ranka. Suaugę kaktoje turėjo ragą, kuriuo labai mikliai jie naudojosi. Jie neskęsdami vaikštinėjo ir taip puikiai lenktyniavo pieno paviršiumi, kaip mes pievomis.

Šitoje saloje, arba šitame sūryje, augo ir daugybė javų, o varpos visai panašios į kempines, kuriose buvo gatavos duonos kepalai. Tuojau galėjai imti ir valgyti.

Besibastydami po šitą sūrį, atradome septynias pieno ir dvi vyno upes.

Po šešiolikos dienų kelionės priplaukėme priešingąjį tos salos krantą. Čia mes radome didelius plotus to sugedusio sūrio žaliavos, iš kurios sūrio žinovai tiek daug visokių dalykų išgalvoja.

Vietoj kirmėlaičių jame augo puikiausi vaismedžiai, kaip persikai, aprikosai ir tūkstančiai kitų rūšių, kurių mes visai nepažinome.

90-JI SUKAKTIS

1860 — 1950

Vėliausias dividendas yra 2% į metus, kredituojamas bertaininiai.

Nuošimtis apskaičiuojamas nuo pirmos dienos kiekvieno mėnesio, pradedant nuo $25 iki $7500.

Sutaupos įdėtos prieš sausio 10, balandžio 5, liepos 10 ir spalio 5 neša nuošimtį nuo paliekamos iki paskutinės metų ketvirčio dienos.

THE *Kings County* SAVINGS BANK

135 Broadway, prie Bedford Avenue

539 Eastern Perkway prie Nostrand Ave.,

Brooklyn, N. Y.

Member Federal Deposit Insurance Corporation

LIETUVIAI PASAULYJE

— **Belgijos lietuviai, paminėdami Lietuvos pavergimo dešimtmetį,** išleido metalinius tautinių spalvų ženkliukus su gedulo juostele.

— **Dr.A.Gerutis po dr.J.Šaulio mirties** eina Lietuvos atstovo pareigas Šveicarijoje.

— **Vasario Šešioliktosios proga** per Romos radiją į visus pasaulio lietuvius kalbėjo Lietuvos diplomatijos šefas St. Lozoraitis.

— **Pranas Mikuličas, tremtinys,** Australijos spaudos pramintas „kieta lietuviška ranka", nugalėjo visą eilę Australijos bokso garsenybių.

— **Montrealio radijo stotis CKAC** (banga 730) kovo mėn. 5 d. transliuos liet.programą, kurioje dalyvaus Lietuvos operos solistė E.Kardelienė ir A. Piešinos vedamas oktetas.

— **Toronte didėja lietuvių** bedarbių skaičius, kurį daugumoje sudaro asmens, miškuose ar kasyklose užbaigę savo darbo sutartis.

— **Manchesteryje** įvykusiame lietuvių jaunimo sąskridyje pasirodė chorai, tautinių šokių grupės, deklamatoriai ir poetai. Buvo svečių ir iš kitų Anglijos vietovių.

— **Juozas Janulionis, gyvenąs Buenos Aires** mieste, užmiestyje esančiame nuosavame ūkyje įveisė gražų bityną, kuris pavadintas "Šaltiniu".

— **Pranas Zabulionis** daro pastangų Argentinos užsienių reikalų ministerijoje, norėdamas atsikviesti savo dukterį iš Lietuvos. Jo duktė tėvui pranešusi, kad jau buvo Maskvoje ir Argentinos konsulate gavo argentinišką pasą.

— **Dr. J. Balio straipsnį,** pavadintą "Litauische Volksbraeuche" (lietuvių liaudies papročiai) atspausdino Stockholme išeinąs tautotyros žurnalas Folk - Live XII ir XIII nr.

— **Lietuviai žaislų pramonės** savininkai dalyvauja pirmojoje Argentinos žaislų parodoje, kuri vyksta Buenos Aires mieste ir užtruks ligi gegužės 15 d.

— **Britų imperijos ir dominijų** skautų rėmuose leista veikti ir lietuviams skautams.

— **Litauische Volkslieder** aus dem Handschriftlichen Nachlass Prof. J. J. Mikkolas — tokiu pavadinimu Suomijos Mokslų Akademija perniai išleido lietuvių dainų rinkinį.

— **Manchesterio "Kovas",** Halifaxo "Vilnius" ir Bradfordo "Lituanica" krepšininkai dalyvauja šių metų D. Britanijos krepšinio pirmenybėse.

— **Toronto Lietuvių Teatro** Mėgėjų grupė nutarė P. Vaičiūno "Sudrumstosios Ramybės" pastatymų pelną skirti Toronto Lietuvių Namų statybos fondui.

— **R. Stankutė, Malstykytė ir dvi seserys Nelsaitės** mokosi aukštesniojoje gailestingų seserų mokykloje Caracas mieste, Venezueloje.

— **Žurnalisto ir rašytojo Kamiero Barėno** redaguojamos, išėjo iš spaudos rotatorium spausdintos "Manchesterio Apygardos Žinios"

VASARIO ŠEŠIOLIKTOSIOS

Minėjimas šiemet praėjo Pasaulio Lietuvio vardu. Kur šiandien nerasime lietuvio? Visur jį rasi: seną emigrantą, bolševikų kalinį, ginkluotą Lietuvos giriose, DP, tremtinį. Ir visi jie tą tautos dieną minėjo: vieni iškilmingai, o kiti (kaip Lietuvoje ar T. Rusijos konclageriuose) tyliai, slaptai, tik savo dvasioje.

Sprendžiama, kad per visą pasaulį Vasario 16 Dienos minėjimų susirinkimais bus būta ligi 5 tūkstančių. Tai pirmieji tokie metai. Nepaprastai aktyvūs buvo naujakuriai, o nuo jų stengėsi neatsilikti ir visi kiti lietuviai. Kitų metų Vasario 16 Diena dar galingiau bus visur minima. Ta diena yra ir pasiliks Lietuvos Valstybės prisikėlimo valanda.

Mongolijos centrinės Azmat radijo stoties tarnautojas pasiruošia radijo programai, kuri perduodama tuo pačiu laiku, kaip ir "Voice of America" programa Sovietų Sąjungos gyventojams. Sovietų Sąjungoje daromos visokios kliūtys oro bangomis, kad tik gyventojai neišgirstų Amerikos balso.

TREMTINIO LAIŠKAS BYLOJA!

— Dypukai geriau valgo, dypukai nusipirko naują drabužį, dypukai gavo geresnį darbą, dypukai ieško geresnio buto, dypukai lietuviškų laikraščių ir knygų turi iš ko išsirašyti, dypukai kaltina kleboną, dypukai čia nebeina išpažinties, dypukai bedieviai, nes nemoka parapijinio mokesčio, dypukai savo vaikus katekizmo ir elementoriaus nori lietuviškai mokyti, dypukai... — šitokie "lementavojimai" skamba Amerikos dažno miesto padangėje.

Taigi, tas ujamasis vargšas dypukas ieško užuovėjos laikraščių puslapiuose, lietuviškose knygose, kartais kine, savame susirinkime, savųjų sambūryje...

Ir kodėl, ir kuo jie, tie dypukai, taip nusikalto? Kas dris pasakyti? Atrodo, kad visas pasaulis tik ir atgręžęs akis į tuos dypukus ir sekte seka visus jų žingsnius ir stengiasi kiek galint daugiau įgnybti.

— Jums, dypukai, gera, jūs Lietuvoje galėjot mokytis, o mes vargšai turėjome ieškoti laimės svetimoje žemėje, — juokiasi kai kurie, tarytum jausdami pasitenkinimą, kad dypukus ištiko toks skaudus likimas.

— Bet atsivers kiti lapai. Mes grįšime į savo namus, ramų kampelį. Laukų šieno kvapas vėl mus atgaivins, — mes vėl turėsim savo Tėvynę,—šaltai atsako dypukas.

— Jie, mūsų broliai seserys, gailėsis tada mūsų,—samprotauja kitas dypukas. — Gerai laikraštis rašė, kad mes dypukai atnešėm jiems lietuviško vėjo iš Tėvynės Lietuvos, atgaivinom juos, nes jie, išauklėję vaikus kitoje dvasioje, pasidarė vieniši: Amerika jiems nesuprantama darbas, miegas), o Lietuva perprasta. Bet širdyje pasilikęs krislelis jaukių prisiminimų ir lietuviška daina išgirstoji grąžina juos į samanotą jų atminimų trobelę, kur nebuvo pinigų, bet buvo juoko, dainų ir daug daug džiaugsmo.

Jūs negrįšit! Ką jūs ten berasit? Čia Amerikoje nėra purvo, čia geri darbai, daug valgyti, pigūs drabužiai,—drąsina gudresnieji vietiniai atkeliavusius dypukus.

— Mes tikrai grįšime, o jiems tepaliks to gražaus vėjelio padvelkimo sapnas, — tarpusavy nugalvoja nusvarsto dypukai.

Ateis jiems ruduo. Jie supras, kad mūsų tremtiniška kelionė tebuvo tik didžiulės bėdos reikalas. Dabar jie mano, kad mes atplaukėm pasirinkti aukso, o tada pamatys, kad mes nebijom grįžti į išvargintą ir kraujais srūvančią Tėvynę, kur žmogus žmogui yra žmogus. Ir tada jie supras, kad mes mylim Lietuva.

(iš laiško)

***

Laiškas nieko nenori užgauti. Jis tėra lietuvio skundas per ašaras. Ir vistiek reikia laukti ir tikėtis, kad kuo greičiausiai vieni kitus lietuviai čia supras: senieji amerikonai naujuosius, kurių vardas DP — dypukai — tremtiniai ir kurių Tėvynė laikinai vėl, kaip ir carų laikais, rusų okupuota ir su bolševizmo pagalba rusinama ir naikinama, su jokiomis priemonėmis nesiskaitant.

L. M.

PAGELBĖKIME NELAIMINGIESIEMS VARGE

Sveikesniems ir darbingesniems išemigravus, apie 4.000 mūsų tautiečių: našlės su mažais kūdikiais, džiovininkai, invalidai, sunkūs chroniški ligoniai ir seneliai pasilieka ir toliau Vokietijoje baisiam ir žiauriam gyvenimui. Visų jų viltis ir paguoda esame mes,kurie, patys patyrę tremties stovyklų vargą, galime geriausiai juos suprasti ir užjausti.

Visais laikais vieni kitiems padėdami, parodėme nemaža širdingumo ir susipratimo.Tad ir ateityje nepamirškime nelaimingųjų varge, kad nežūtų svetimame krašte be priežiūros ir globos.

Suprantama, šalpos darbe svaresnių rezultatų pasieksime, veikimą centralizuodami. Tinkamiausia veiklą būtų per BALFą, kuris jau turi nemaža patyrimą. Tačiau būtinai reikalinga dabartinį BALFo veikimą išplėsti. Kiekvienoje lietuvių kolonijoje reikalinga pagyvinti ne tik esamus, bet ir organizuoti naujus skyrius, į juos įtraukiant kuo daugiau narių. Skyriai turėtų surengti daugiau pobūvių, vakarų, vaidinimų, filmų rodymų, loterijų ir kt., kas duotų nemažai naudos. Be to, daugiau iniciatyvos reikėtų parodyti ir atvykusiems, talkininkaujant seniesiems veikėjams. Nepaslaptis, kad daug vietų, seniesiems pavargus, atvykusiems neparodžius reikalingos veiklos,skyriai vegetuoja. Dėl to būtina, kad kuo daugiausia naujakurių įsitrauktų į šalpos ir BALFo darbą ir veiklą. Darbą centralizuojant, gražiai sutartinai dirbant, galima bus žymiai daugiau pinigų surinkti ir labiau padėti žmonėms.

Būtų kilnu ir naudinga, kad įvairios lietuviškos organizacijos, draugijos, klubai, susivienijimai neatsiliktų šalpos darbe ir padėtų BALF. Iš tikrųjų būtų gražu, jeigu visos lietuviškos organizacijos paklustų BALF 5 % nuo parengimų pelno skirti šalpos reikalams. Tokiu būdu, pasipildytų BALFo pajamų šaltiniai, sudarydami sąlygas reikalingų sušelpti.

Vl.Pauža

LIGONIAI JAV ZONOJE

Vienas svarbiausių BALF'o uždavinių yra pagelbėti lietuviams ligoniams tremtyje Vokietijoje ir kitose valstybėse. Apie juos renkamos žinios. Vėliausiais pranešimais dabar Vokietijoje Amerikos zonoje yra šie ligoniai, kuriems pagalba būtinai reikalinga: Gautingo sanatorijoje — 54, Ambergo — 35, Helbronno — 39, Schombergo — 15. Lengviau sergančių ir stovyklose bei namie besigydančių—182. Tat viso džiovininkų yra 325, o kitose ligoninėse įvair. ligonių 323.

2,674 tremtiniai reikalingi šalpos

Tam tikrais laikotarpiais BALF įgaliotiniai Vokietijoje ir kitur, su IRO ir kitų šalpos organizacijų pagalba, surenka statistines žinias apie reikalingus pašalpos tremtinius atskirose zonose Vokietijoje ir kitose valstybėse. Sausio mėn. pabaigoje iš britų zonos Vokietijoje gavome šitokias žinias:

Nuolatinės pašalpos reikalingų ir negalinčių emigruoti 652 asmens, iš kitų, kuriems reikalinga bent retkartinė parama yra 2,022 asmens. Tuo būdu viso yra 2,674.

Iš to skaičiaus kai kuriems dar pavyks gauti leidimus išvažiuoti ir įsikurti kitose valstybėse, dalis jų įsijungs į Vokietijos ūkį, bet, kiek jų pasiliks, dar sunku nustatyti.

Bolševikų politrukai lankosi stovyklose

Mums praneša iš Vokietijos — Diepholzo tremtinių stovyklos: Anądien čia buvo avykusi sovietų repatriacinė komisija. Jei nebūtų buvusi MP lydima, vargiai būtų išnešusi sveiką kailį, nes jaunimas ją išlydėjo su puodų ir gelžgalių muzika.

Ši komisija savo būstinę turi Oldenburge i. Old. Vieną lietuvį iš tos stovyklos nuolatos kvietė ir kvietė per Vilniaus radiją grįžti į Lietuvą, tai dabar jis neiškentęs nuėjo į tą komisiją ir sako: "Ko jūs norite iš manęs?! Man įdomu, kai aš grįšiu į Lietuvą, ar jūs mane tuojau nužudysite ar dar pakankinsite".

Komisijoje sėdįs lietuvis, rusų uniformoje, atsakė: "Niekas tamstos nežudys, nes visi žudikai yra pabėgę."

Tada lietuvis iš stovyklos paklausė: "Aš norėčiau žinoti, kur yra mano žmona." Sovietas, pakilęs atnešė kartoteką ir, pasižiūrėjęs į ją, atsakė: "Tamstos žmona gyvena su vaikais (pasakė jų vardus) Wehnen — Oldenburgo stovykloje, 20 barake" ir nurodė net kambario numerį, "o jūsų sūnus Petras išvyko į JAV ir gyvena Clevelande" ir čia pat nurodė gatvę, numerį ir darbovietės adresą.

Tai matote, kaip tie ruseliai seka mūsų žingsnius ir registruoja viską, kad kada galėtų su mumis atsiskaityti.

JEIGU KARAS RYTOJ — VISOS VISTOS GŪSTOJ

Jeigu karas rytoj
Kiltų žemėj šitoj,
Jeigu Stalino saulė grūmotų,—
Mūsų "liaudis" visa
Su Maskvos pabaisa
Už sovietišką rojų kovotų.

Niežti Laisvei kulnis,
Trinas delnus Vilnius, —
Kam jau kliūtų, vyručiai, tai kliūtų!
Jeigu karas rytoj,
Pats Liucipierius tuoj
Į pagalbą sovietams pribūtų!

O vienok nežinia:
Gal "kenkėjų" minia
Susodintų narsuolius už grotų..
Jesli zavtra vojna,
Užsičiauptų burna
Ir daugiau niekad nebelotų.

KAI SUSITINKA DU LIETUVIAI

Retas pasikalbėjimas Londone 1950 m.

— Tamsta iš Kauno?

— Taip.

— Galimas daiktas, kad turime bendrų pažįstamų?

— Gal būt, bet kas Tamsta būsi?

— Esu lietuvis, bet lenkiškos kultūros.

— Labai malonu, aš irgi lietuvė, bet tik prancūziškos kultūros. Tikiuos, tamsta net neabejoji, kad antroji yra aukštesnė už pirmąją.

Tyla.

— Kiek susigaudau, Tamsta būsite Mackiewicz?

— Taip!

— Tai Tamsta iš Vilniaus?

— Taip, redagavau tenai "Slowo". Tremtyje buvau egzilinėje vyriausybėje, bet išėjau, kai mus pardavė rusams.

— Hm! Girdėjau apie Tamstą. Buvo sakyta, kad esate gabus. Stebint Jus, tenka sutikti su ia pastaba. Bet tada, kuriems galams Tamsta didini Rytų Europos konfliktus, tuo pačiu pasitarnaudamas mūsų bendriems priešams?

— Aš kovoju tik prieš rusus.

— Bet Tamsta redaguoji "Wilno i Lwow"?

— Taip, nes nenoriu, kad tai, kas nėra rusų, jiems priklausytų.

— Bet gi tie miestai de jure rusams nepriklauso. Vilnius buvo ir yra Lietuvos sostinė, o Lvovas priklauso Ukrainos Respublikai.

— Teisingai, bet jos rusų.

— Lenkija irgi rusų. Manai Tamsta, kad tarp Lietuvos ir Lenkijos yra šiandien rėžimo skirtumas?

— Režimo skirtumo gal ir nėra. Bet pas jus vyksta kraujo maišymas, naujo ir svetimo elemento atgabenimas. Lenkijoje to nėra.

— O žinai Tamsta, kad, jei ir maišo, tai maišo tik todėl, kad norėjom būti garbingi ir lenkus pamokyti, jog kaimynui silpnam esant ar žūstant, neinam pasiimti to, kas mums priklauso.

— No (balse daug ironijos), tai gavot iš rusų malonės.

— Rusai tik vykdė konferencijų nutarimus, kurių nebojo demokratinė Lenkija.

— Jūs neapkenčiate lenkų?

— Nepažistu nė vieno lietuvio, kuris neapkęstų kitos tautos žmogaus tik todėl, kad jis tai tautai priklauso. Bet nepažistu ir tokių, kurie garbintų politines ar kitas vagystes ir visokio plauko agresijas.

— Jeigu vienas tų reiškinių yra savitas lenkams, tai žinoma, keista yra reikalauti, kad lietuviai už tai juos mėgtų.

— Bet tada kam jūs užmirštat, kad yra lietuvių kitaip galvojančių, negu, pvz. jūs šovinistiniai nusiteikusi.

— Jeigu meilė savam kraštui ir nenorą nieko svetimo turėti, net savo pasiimti, kai kaimynas lavonu pavirto, Tamsta vadini šovinizmu, tai tebūnie pagerbta ir palaiminta ir tokia ypatybė.

— Bet Tamsta suprask, kad aš esu lietuvis, kalbąs lenkiškai.

— Nieko baisaus, šiandien mudu abudu, kitaip negalėdami susikalbėti, kalbamės prancūziškai. Milosz-Milašius menkai temokėjo lietuviškai, o yra ne tik vienas didžiųjų Lietuvos poetų, bet ir patriotų. Matai Tamsta, yra puikių lietuvių, net lietuviškai gerai nemokėjusių.

— Hm...

— Bet, grįžę į namus jeigu mes imtumėm savo vidaus reikalus tvarkyti, tai prancūzų vyriausybė neturėtų teisės į juos kištis, pasiremdama tuo, kad mes kalbamės prancūziškai. Taip lygiai ir jūs lietuvis, kalbąs lenkiškai, neturite teisės šauktis Varšuvos.

— ....

— Tamsta žinai, kad tokie veiksmai vadinasi išdavystė, o tokie žmonės renegatai.

— Aš nesu renegatas.

— Taip, Tamsta juo esi ir todėl mes lygiomis kalbėtis negalim.

— Kaip, koks aš renegatas, jei Jogaila Lietuvą prie Lenkijos priskyrė.

—Na, o čia dabar kokios nesąmones Tamsta pradedi? Geriau nejudinkim šito klausimo.

— Jei Tamsta mano tvirtinimą laikai nesąmone, neturėdama mažiausio supratimo apie istoriją, žinoma, nėra ko pradėti.

— Sutinku su Tamsta, kad aš savo tautos istorijos nemoku, bet jeigu Tamsta ją taip gerai moki, gal galėtumėt nurodyti bent vieną aktą, kuri Jogaila davė Lietuvai po to, kai į Vilniaus sostą buvo įkeltas Skirgaila.

— Kada gi?

— Tuoj po krikšto 1387 m. pavasarį.

— (Kiek patylėjus.) Tai ką čia Tamsta kalšioji istoriją. Gyvenimas rieda pirmyn, reik gyventi aktualijomis.

— Visai su Tamsta sutinku. Bet prašau nurodyti toki aktą, nes Tamsta pirmas pradėjai istorija operuoti. Tegaliu Tamstai vieną pasakyti, Lietuvos prijungimas prie Lenkijos, atidžiau patikrinus, virs lygiai tokiu pat blefu, kaip ir tvirtinimas, kad Jadvyga Lietuvą krikštijo.

Taip žinau, Jadvyga niekad nėra Lietuvoje buvusi.

— Teisingai. Pagaliau susitarėm. Reikia, tikėtis, Tamsta irgi žinai kad, jos pirmam vyrui gyvam esant, ji ištekėjo už antrojo, kuris buvo Jogaila.

Užsiminus apie tai, kaip tikinčiųjų net dabar tokios vedybos yra vadinamos, buvo staigiai atsisveikinta.

J. Deveikė

ADAM'S CAFE
RESTORANAS IR BARAS
941 SPRING GARDEN, PHILADELPHIA, PA.
Tel. PO 5-9785

Naujai atidarytas lietuviškas restoranas ir baras
TRAUN'S
N. E. cor. 7th and DAUPHIN STREET, PHILADELPHIA, PA.
Tel. PO 5-9566

WOODLAND CAFE
B. J. TRIBULAS, Sav.
63rd STREET at WOODLAND AVENUE
Telefonai: *Saratoga 9656, West 4117*

STANDARD FEDERAL SAVINGS and Loan Association of Baltimore City
Metinis dividentas 3%
Kiekvienas indėlis apdraustas federalinės valdžios apdrauda iki $5000.00.
684 Washington Blvd. Baltimore, 30, Md.

PIRMOJI LIETUVIŠKA EKSPEDICINĖ BENDROVĖ
Siunčia maisto ir drabužių pakietus į Europą
Bendrovė turi jau gatavus maisto pakietus, kuriuos galima užsakyti iš U.S.A. ir Kanados per paštą. Bendrovė nesinaudoja tarpininkais, tad gavėjai už jos pakietus nieko nemoka.

Nr 1. — $6.50
2 sv. cukraus, 1 sv. kavos ar kakao, 1 sv. bekono, 1 sv. kiaul. mėsos, 2 sv. kiaul. taukų, 1 sv. pieno miltelių, 1 sv. pieno šokolado.

No. 3 — $7.00
2 sv. Salami dešros, 2 sv. rūkyto bekono, 2 sv. kiaul. taukų, ½ sv. arbatžolių, 4 oz. kavos ekstrakto, 1 sv. bičių medaus.

Nr. 5 — $5.00
10 sv. kiaul. taukų.

Nr. 2 — $10.00
5 sv. cukraus, 2 sv. kavos, 2 sv. kiaul. mėsos, 5 sv. kiaul. taukų, 2 sv. bekon., 2 sv. kond. pieno, 2 gb. tual. muilo.

Nr. 4 — $6.00
5 sv. kiaul. taukų, 2 sv. rūkyto bekono, 1 kvorta valg. aliejaus.

Nr. 6a — $5.20

Nr. 6b — $5.50
a. 5 sv. pupelių kavos.
b. 5 sv. kavos (skard. dėž.).

Sea-Gull Shipping Co. - Vedėjas M. Anuska
560 GRAND STREET, BROOKLYN, N. Y.

GRANFORD RADIO STORE
(Buvusiame Vienybės ofise)
J. Yuskowski, Sav.
MES TAISOM RADIJO IR TELEVIZIJOS APARATUS, DUODAMOS DOVANOS TIEMS, KURIE PAS MUS PERKA RADIJO ARBA TELEVIZIJOS PRIIMTUVUS
193 GRAND STREET BROOKLYN, 11, N. Y.
EVergreen 7-5703

MUZIKOS MOKYKLA
PROF. A. ŽIDANAVIČIUS duoda smuiko, piano, muzikos teorijos ir orkestro pamokas kasdien privačiai, kiekvienam mokiniui atskirai, mažiems ir suaugusiems, pagal konservatorijų programą.
MUSIC STUDIO
80 St. Marks Place (1st Ave.) New York City
SPring 7-7908.

Moterų Pasaulis

"Gone with the wind" autorė Margaret Mitchell

"Gone with the wind" autorei rašytojai Margaret Mitchell tragiškai mirus pereitais metais, 'vairiuose sluoksniuose buvo svarstoma ar ji (žinoma, jei jos nebūtų ištikusi automobilio nelaimė) būtų parašiusi dar vieną veikalą.

Spėjama, kad iš Margaret Mitchell naujo kūrinio nebūtume sulaukę, nes ji ne tik nieko nerašė, bet ir dažnai sakydavo, kad ji net nesirengianti nieko nauja rašyti.

Margaret Mitchell, kurios pirmas ir vienintelis veikalas "Gone with the wind" buvo išverstas į 30 kalbų, ir kurio tiražas siekė per 8 mil., teisindavosi, kad ji neturėjo laiko naujam veikalui ruoštis. Iki pat mirties ji buvo nepaprastai užversta laiškais, kurių gaudavo iš viso pasaulio. Ji pati asmeniškai visiems atsakydavo ir, be to, jos dienas užimdavo įvairūs "Gone with the wind" biznio reikalai, nes pagal šį veikalą buvo ir filmą pagaminta. Savo artimiesiems Margaret Mitchell kartais prasitardavo, kad ji neturinti noro naujo veikalo kurti, ir tai gal kiek arčiau teisybės.

"Gone with the wind" turėjo milžinišką pasisekimą, todėl autorė nesirengė rašyti naują, nes vargiai būtų galėjusi ką nors geresnio sukurti. Šį faktą Margaret Mitchell gerai suprato.

"Gone with the wind" Margaret Mitchell rašė devynis metus. Jo turinys — civilinis karas ir aplinka, kurioje Margaret Mitchell gimė ir augo. Pietinėse valstybėse civilinio karo žaizdos dar ir dabar neužgijusios, o to audringo laikotarpio įvykius Margaret Mitchell gerai pažino iš savo tėvo, kuris buvo Atlanta Historical Society prezidentas.

Margaret Mitchell, kaip rašytoja, pasirodė Atlanta Journal laikratyje, kuriame ji pradėjo žurnalistinę karjerč, baigusi Smith College. Bet šią talentingą moterį automobilio nelaimė ištiko ne pirmą kartą. Tuojau po vedybų su žurnalistu John Marsh Margaret Mitchell buvo sunkiai sužeista automobilio nelaimėje, ir liko amžinai sužalota.

Savo dienas ji leisdavo skaitydama įvairias knygas. Ir, kaj perskaitė visas knygas miesto knygyne, jos vyras, kartą, juokaudamas patarė jai parašyti veikalą.

Taip ji ir pradėjo rašyti "Gone with the wind". Savo kūrinį ji rašė savotiškai. Ji buvo suplanavusi visą veikalą, artimai susigyvenusi ir su kiekvienu charakteriu, bet pradėjo rašyti nuo paskutinio skyrius. Kitas šio veikalo dalis ji rašė pagal nuotaiką, nesilaikydama jokios tvarkos. Užbaigusi vieną skyrių, užlipindavo jį voke ir pasidėdavo į stalčių. Taip pat ji nesvajojo apie knygos išleidimą. Atsitiktinai kartą ji davė rankraštį pasiskaityti savo bičiuliui, vienos leidyklos redaktoriui, kuris vėliau autorei nedavė ramybės, ligi ji sutiko savo kūrinį išleisti. "Gone with the wind" turėjo milžinišką pasisekimą. Skaitytojus, žinoma, daugiausia intrigavo Rhett Butler ir Scarlett O'Hara meilė.

Nėra abejonės, kad ir kitos Margaret Mitchell knygos būtų buvusios populiarios. Bet ji pasielgė išmintingiau, negu kam atrodo.

Literatūros istorijoje ji liks ir populiari ir mylima vieno veikalo autorė, kaip, pvz., Jonathan Swift su Gulivero keliionėmis, Daniel Defoe su Robinzonu Kruzoe, John Milton su Paradise Lost ir kiti.

MES

Juozė Augustaitytė-Vaičiūnienė, rašytoja, neseniai atvykusi į Ameriką ir gyvenanti Chicagoje, turi spaudai parengusi du naujus eilėraščių rinkinius ir baigia dramą "Auksinės širdys."

Dr. S. Baltrušaitienė, žinoma Pittsburgho veikėja, savo laiku daug padėjusi Pittsburgho Universitete lietuvių kambarį įrengti, šiuo metu sunkiai serga ir gydosi Magee ligoninėje.

Dalina Telyčėnaitė, 22 m. amžiaus tremtinė, prieš 8 mėn. atvykusi į Ameriką, padavė prašymą imigracijos įstaigai, kad leistų grįžti Vokietijon.

Lino kančia

Nelė Mazalaitė

Kaip gera, kad ratelis burzgia ir kuodelis purpso. Kur auga linas ir rudenį avys atiduoda vilnas — palaimintas kraštas. — Ir kur tarpsta pasakos — laisvos ir linksmos — gera gyventi.

— Ne, ne apie vilką, senele, — žinau, ką jis padarė, ir kaip lapė vežė silkes — pasakojai, ir apie tris brolius — šiais laikais kvailasis nieko nelaimės, — ir Pelenei niekas neskolins drabužių. O kaip buvo jaunikaičiui, tokiam gražiam ir geram? Ir mergaitė laukė jo namie?

— Jis bastėsi po pasaulį, ir iš jo ėmė, kas norėjo, jo gerą būdą, ir jam daug pikto pridėjo — ir toks jis mirė. O ji žiūrėjo į tą pusę, kur jautė jį gyvenant, ir vėjo ilgėjosi iš ten, ir laukė žodžio. Ir vieną naktį jis atjojo: danguje išsirėžė miško viršūnės, ir upėje atsimušė dangus. Aušra ir mėnesiena drauge uliojo tą birželio naktį, ir paukščiai neturėjo laiko bemiegoti. Jis atjojo. Žirgas kanopomis mušė, o jaunikaitis į langą beldėsi ir šaukė mylimiausiąją:

— Kelk, tolima kelionė laukia, paskubėk!

— Ko taip baugščiai ratelis burzgia, ko nyksta kuodelis, ko taip kojos šąla, senele?

— Ir už kaklo laiko išsiilgtąjį, o jis apkabina stipriai, ir žirgas lekia.

— "Sviesi naktis, mėnesiena, ar nesibijai su numirėliu joti?"

Kas čia šaukia? Ar pelėda išmintingoji, ar varlė pavyduolė, ar teisybė kalba?

— "Kad ir su numirėliu, bet su mylimu, — ir ji apsižvalgo: — Ar tu tikrai miręs?"

— "Būsi tu mylima, kaip niekas kitas, būsi turtinga tu ir laisva. Pas seseris vežu tave, kad pramoktum elgesio dailaus, ir drabužiais tave tinkamais aprengtų, — kad būtum verta manęs. Kam tu velki su savim šitą tiaurų šilką ir sunkų auksą? Išmesk!"

Ir bėga tekini debesys, lekia zovada vakaras, o žirgas dar greičiau.

— Sviesi naktis, mėnesiena, ar nebijai, mergele, su negyvėliu joti?"

Kas čia kalba? Ar žvaigždės perspėja, ar laumė juokiasi, ar teisybė atsiliepia?

— „Kad ir su numirėliu, bet su mylimu, — ir apsižvalgo: — Ko taip žirgas lekia? Koks tu išblyškęs, brangiausiasis, ar tu tikrai negyvas?"

— "Viesulu, žirgas šertas, krauju girdytas ir į laimę skuba. Tu pamatysi neregėtų stebuklų: saule tau liemenį pridengsiu, mėnulį į plaukus įsegsiu. Bet ką tu veži sunkaus? Išmesk tu protą — kas galvoja, nebus laimingas. Sviesk maldaknygę, kas tiki, visuomet nori per daug. Ar matai, kaip nuo tavo naštos žirgas ilsta? Bet nenugalimas mano bėgūnas, neįveikiamas jo šuolis. — Ir kas tau būtų vestuves tokias iškėlęs, kas tau tokį kraitį, kas tiek giminių? Ir mano namų platybei kas prilygs: šiandien kojas plausi verdančioje jūroje, ir rytoj vaikščiosi ant ledo, kurio jokia ašara neprakirs."

— Ko taip ratelis klaikiai burzgia, ar tu verpi iš tuščio, senele, ko taip gelia širdį?

— O tai skrieja sakalas, ir naktis šuoliuoja, o žirgas dar greičiau.

— "Sviesi naktis, mėnesiena, ar nebijai su numirėliu joti?"

Kas čia šnibžda? Ar širdis nusigando, ar nelaimė grasina, ar teisybė žadina?

— "Ar tu numirėlis?" — sako ji ir atitraukia rankas nuo kaklo, bet laiko jis dar stipriau. Ir apsižvalgo ji: suglebęs, lavono rankomis ją spaudžia, o žirgas — vieni kaulai.

— "Būsi numirėlis ir tu — linksmos bus vestuvės. Tuojau įsmuksime prarają ir nebegirdėsi pati savo balso. Bet ką darai tu, kokią naštą dar užsikorei?"

Ne, ne lino kančią pasakoja mergaitė: kaip daina atsirado — dainuoja ji. — Kaip iš jūrų putų kilo, ir išplaukė su rugio akuotu, ir siūbavo beržo liemenyje. Traukė daina tinklą, vilko girnas, arė su jaučiu viename junge, keliavo su rekrutais į vergijos šalį. Kunigaikščio midaus rage, ir medžioklės puotoje, ir po karžygio šarvais ir po miline tyliai plakė su širdimi, nešant knygą. Su piemeniu tryliuoja, dalgyje žvanga, virsta į pradalgę, ant drobės guli pievoje — daina.

— "Aš tau duosiu kitokių dainų — skardžių ir linksmų, ir tu juoksies iš savo giesmių. Tylėk, tylėk!" — šaukia raitelis, bet neatkelia numirėlis kumščio užgniaužti gerklei, o arklys vos velka kojas.

Ne lino kančią pasakoja mergaitė — tiktai kaip daina gyvena: ir arklio žvengime, ir svirties girgždėjime — ir kasdieninėje mirtyje. Kariai nešą ją žygyje ir mirdami, vaikai šūkauja, niūniuoja seniai. Kas vaidijosi — susitaiko, tolimus suartina ji — kaip laivas per vandenyną kelia išvažiavusius.

— "Nutilk!" — murma negyvėlis, ir žirgas klupinėja.

Ne lino kančią pasakoja mergaitė — o kaip daina gaivina, kaip prikelia ji. — Ateina dainiai skaisčiais jaunuolių veidais ir tie, kurių plaukai pabalę — visi jie jauni, ir rašo krauju, be baimės ir juokdamiesi — ir dainuoja visas kraštas — irsta kalėjimai, dreba bailieji, šaukiasi giltinės išdavikai, nusilpę stiprybę atgauna, grįžta suklydusieji — ir visi tiki, tiki, tiki.

— Kaip dainuoja ratelis, senele, ir atrodo, kad kuodelis vėl bus naujas. Ar pasėti tie linai, kuriuos vėl verpsi? — Ir kaip širdis atgyja! Kas toliau senele?

— Joja numirėlis su mergaite, jis nepaleidžia jos — o ji dainuoja. Naktis eina iš lėto, sustodama, ir kojos jos akmeninės. — Bet dvyliktą išmuš!

arba sloga
Persišaldymas

Tai, be abejo, pati dažniausia žmonių liga. Kiekvienas mūsų ją yra persirgęs daugelį kartų. Iš pažiūros tai labai menka liga, bet ji paruošia dirvą eilei sunkių susirgimų, ir taip sloga būna milžiniško žmonių mirtingumo priežastimi.

"Persišaldymo" klausimas paskutiniais dešimtmečiais buvo ir yra medikų dėmesio centre: tūkstančiai mokslininkų paukojo labai daug laiko šios ligos tyrinėjimams, daug sugadino popieriaus apie tai berašydami, bet žmonijai nuo to nė kiek nelengviau...

Keisčiausia, kad "persišaldoma" dažniausiai karščiausiomis vidurvasario dienomis ar iš šaltų kraštų nuvykus į šiltus! Ilgai niekas nežinojo "persišaldymo" priežasties. Visuose visuomenės sluoksniuose yra įsivyravusi pažiūra, kad čia didžiausias kaltininkas yra skersvėjis! Na, ir saugosi jo: sėdi tvankiuose kambariuose, traukiniuose, kad tik "skersvėjis nepagautų"...

Priežastis tik dabar aiškėja, kad tai yra atrastas virus, kuris neabejotinai sukelia visus "persišaldymo" reiškinius. Tyrinėjimas yra sunkus, nes negalima eksperimentuoti su gyvuliais: šiuo virusu galima apkrėsti tik žmogų ir artimiausią jo giminaitę — bezdžionę šimpanzę. Reikalingos tam tikros sąlygos, kad šis virus galėtų pareikšti savo žalingą veikimą: čia priklauso visi momentai, kurie susilpnina bei palaužia natūralų organizmo atsparumą k.a.: pervargimas, staigus temperatūros pakitimas ir kitos painios atmosferinės sąlygos, nemigo naktys — ypač su "paūlionėmis", kelionės naktimis ir tt.

Virus yra atsparus šalčiui, džiovinimui.

Ligos inkubacijos periodas yra įvairus: nuo kelių valandų iki 3 dienų.

Ligos pradžią aiškiai pajunta kiekvienas: nosies "užgulimas" ir varvėjimas iš jos (pradžioj sekretas būna vandeningas, vėliau lipnus ir pabaigoj — tąsus ir pūlingas), dažnai jaučiamas drebulys, galvos skausmai, sausas kosulys, galūnių gėlimas, bloga savijauta ir šiek tiek pakilusi temperatūra. Ligonis negali kvėpuoti per nosį ar jos pusę, nes gleivinė būna taip išburkusi, kad oras nebepraeina. Dėl tos pat priežasties būna ir uoslė susilpnėjusi. Pabrinkus nosiaryklės gleivinei, užspaudžiami vamzdeliai, einą į vidujinę ausį ir dėl to pablogėja klausa bei atsiranda ūžimas ausyse. Dažnai būna akių plėvelių uždegimas: paraudimas, ašarojimas, jausmas tarsi smėlio būtų į akis pripilta.

Jei sloga nesikomplikuoja rimtesnėmis ligomis (plaučių, vidurinės ausies bei smegenų plėvės uždegimu ir tt.), tai ji retai tęsiasi ilgiau kaip savaitę, o kartais praeina ir per 3 — 4 dienas.

Reikia nepamiršti, kad kai kurios ligos (gripas, tymai, kokliušas, "šienligė" ir tt.) prasideda sloga ir jų pradžią galima palaikyti paprastu persišaldymu ir tuo galima užtęsti vieną iš minėtų ligų bei duoti progą kilti epidemijai.

Gydymas. Tūkstančius įvairiausių vaistų nuo slogos rasim vaistinėse: visi jie žada greitą pagydymą, bet... ne vieno nėra patikimo! Neveltui yra prigijęs medikų tarpe posakis: "slogą galima pagydyti per savaitę, o negydoma ji praeina per 7 dienas..." Grynas oras ir poilsis — kol kas geriausia ir pigiausia gydymosi priemonė!..

K. Valteris

Ona Žilinskaitė - Aksomaitienė, žymi Detroito visuomenės veikėja, šiemet mini 50 metų visuomeninio darbo sukaktį. Tar pat šiemet jai sukanka 35 m., kai ji bendradarbiauja lietuvių ir amerikiečių spaudoje, 35 metai, kai gyvena Detroite ir 30 metų vedybinio gyvenimo.

Aukokite Raudonajam Kryžiui

Hollywoodas galėtų būti didžiausiu Amerikos madų centru, nes niekas taip neišklasina naujausių madų, kaip kino aktorės. Čia matome keletą naujausių modelių. Kairėje aktorė Lizabeth Scott vilki kailių paleriną prie juodos vakarinės suknelės. Viršuje, Jane Russell ilsisi patogioje šilko pižamoje. Dešinėjej matome aktorės Claudette Colbert elegantišką popierinę suknelę.

Jau galima gauti
Runcės Dandieri no humoristinė
ir satyrinė poezija
ŠILKAI IR VILKAI
Kaina $1.00.

HELENA'S BEAUTY STUDIO
(Lietuvaitė, Lic. Hair Stylist)
Exclusive Prescription Permanents
136-08 Roosevelt Ave. Flushing, N. Y.
Tel.: FL 9-9487

BALTIC EMPLOYMENT
NATASH LEBEDEFF, License
Surandame darbus įvairiose darbo srityse. Reikalingos moterys mieste ir užmiestyje namų ruošos darbams.
Ši darbo įstaiga atidaryta nuo 10 val. ryto iki 4 val. p. p.
47 W. 63rd Street (arti Broadway) New York City
Tel. SC4-3965

V. A. BUDRAITIS
APDRAUDOS AGENTAS
Sąžiningas patarnavimas
8552 102 Street Richmond Hill, N. Y
VIrginia 9-6773

PHILIP BENDER
AVALINĖS KRAUTUVĖ
Mūsų krautuvėje galima gauti batų,
tinkamų visiems keturiems metų sezonams.
Lietuviams ypač gerai žinoma
mūsų avalinės kokybė.
245-247 GRAND ST., BROOKLYN, N. Y.
Telefonas: EV. 7-2043

Telefonas: EVergreen 7-7411
KLEEN KOL COAL CO.
LISAUSKO ANGLIŲ KOMPANIJA
Anglys, Coke ir Aliejus
496 GRAND STREET BROOKLYN, N. Y.
Gyvenamoji vieta:
53-82 72nd Pl. Tel.: HA 6-8406 Maspeth, N. Y.
Telefonuoti po 5 val. vakarais

PASIKALBĖJIMAS SU VADU

Eilinis nedrąsiai stovi prie durų ir rankomis gniaužo kepurę.

— Arčiau, - taria vadas.

Eilinis priėjo arčiau.

— Prašau sėstis, - trumpai tarė vadas.

Eilinis atsisėda.

— Su kokiu reikalu atėjai? - vartydamas buržuazišką laikraštį, paklausė vadas.

— Norėčiau pasikalbėti su tamsta, draugas vade, - nedrąsiai atsakė eilinis.

— Kokia tema norėtum pasikalbėti? - vėl klausė.

— Atsiprašau... ne taip pasakiau, - maišosi eilinis, - turėjau pasakyti, norėčiau paaiškinimų.

— Su mielu noru, - padėdamas laikraštį, tarė vadas, - kas neaišku?

— Žinai, vade, tarp mūs kalbant, - pradėjo eilinis, - daug neaiškumų atsirado.

— Kokių neaiškumų? - storesniu balsu paklausė vadas.

— Tarp mūs kalbant, su Lietuva, atsakė eilinis.

— Kas tau neaišku?

— Daug kas neaišku, tarp mūs kalbant, vade.

— Nesuprantu, sakyk aiškiau, - lyg netekęs kantrybės leptelėjo vadas.

— Kaip jau jums yra žinoma, tarp mūs kalbant, vade, aš esu mėsininkas, turiu gerą pluoštą dolerių, norėčiau važiuoti į Lietuvą paviešėtų, kodėl negalima? - paklausė eilinis.

— Kas sakė, kad negalima, aš pats buvau nuvažiavęs, - atkirto vadas.

— Aš buvau nuėjęs pas konsulą, - aiškina eilinis, - konsulas pasakė: "Nuvažiuosi, tik negrįši".

— Kodėl aš grįžau, - atkirto vadas.

— Taigi, tarp mūs kalbant, vade, šitas man neaišku, pats grįžai, o man ir kitiems sakė: „negrįšite".

— Ten darbininkų reikia, - atsakė vadas.

— O! šitaip! - pasitenkina eilinis.

— Ką daugiau norėtumei žinoti? — paklausė vadas.

— Tarp mūs kalbant, vade, norėčiau paklausti, kas daryti su dypukais?

— Ką jie tau daro? - paklausė.

— Jie pikietuoja mūsų parengimus, o kai aš pasakau,kad jūsų laikraštis tiesą apie Lietuvą rašo, jie mane asilu vadina.

— Nepaisyk jų, - tarė vadas, - jie buržujų pastumdėliai, liaudies priešai.

— Klausyk, vade, tarp mūs kalbant, pasirodo daugiau priešų, nei liaudies.

— Kaip tai? - paklausė.

— Štai, kaip, - tarė eilinis,- sakoma dešimtis tūkstančių į Sibirą išveža, kitatiek į užsienius pabėga, kaip dypukai nusako, Lietuvoje tik trečdalis žmonių teliko, tai kurgi toji liaudis? - įsidrąsinęs paklausė eilinis.

— Į šį klausimą trumpais žodžiais negalima atsakyti, - aiškina vadas. - Skaityk mūsų spaudą, viskas bus aišku.

— Taip, drauge vade, tarp mūs kalbant, aš skaitau ir tikiu, kaip rašote, kad Lietuvoje dabar visko pilna ir gera gyventi, bet man kaip mėsininkui norėtųsi žinoti, kodėl dabar iš Lietuvos nei kumpių nei dešrų negalima gauti,prie buržujų valdžios, mano mėsinė buvo užversta maistu iš Lietuvos. Atsimeni, pats valgydamas lietuvišką kumpį, pirštus laižei, o dabar, pats matai, aš neturiu nei pauostyti lietuviško kumpio.

— Aš matau, drauge, jūs dar nesupratote pasaulinės politikos, - atsakė vadas.

—Ką čia bendra turi pasaulinė politika su kiaulės šlaunimi, tarp mūs kalbant, vade. Reikia pasakyti, vade, lietuviškas maistas patikdavo ne vien lietuviams, bet ir svetimtaučiams, taigi, kodėl neatsiųsti keletą laivų su lietuviškais kumpiais į Ameriką? Padaryčiau gerą biznį, paaukočiau pora šimtinių kultūros namui, žodžiu, būtų nauda abiem, dabar, pats matai kaip yra,tarp mūs kalbant, nei tau, nei man,- baigė eilinis.

— Kaip matau, drauge, tave dypukai suklaidino, tu jau netiki, ką mūsų spauda rašo, tu tiki jiems, - lyg tai subarė vadas.

— Tarp mūs kalbant, vade, aš netikėjau, kai pasakodavo vienas, du, bet kai šimtai dypukų pasakoja tą patį,kad dabar Lietuvoje žmonės neturi maisto ir apsirengimo, tai, tarp mūs kalbant, turiu pasakyti, kad vienas prieš šimtus negaliu atsilaikyti.

— Aš ir vėl sakau, tave dypukai suklaidino tiek, kad tu jau nori paslapčių iš manęs išgauti, - su nepasitenkinimu riktelėjo vadas.

— Tarp mūs kalbant, vade, čia jokių paslapčių nėra.Kiaulės kumpis juk ne atominė bomba, apie jį galima viešai kalbėti.

— Tiesa, - tarė vadas- apie kumpį galima viešai kalbėti, bet tu, drauge, prisidengdamas kumpiu, mane kamantinėti pradėjai.

— Netiesa, drauge vade, - tarė eilinis,-aš atėjau čia, kad man paaiškintum tą, kas man nėra aišku, kad aš galėčiau dypukams atsikirsti.

— Tai kas dar neaišku? - klausė.

— Kodėl Andrulis nevažiuoja į Lietuvą? Ką jis tenai dar sprečijas ir spardosi, tarp mūs kalbant, vade, sarmata! Būčiau jo vietoje, spiaučiau buržujams į veidą ir išvažiuočiau, juk Lietuvoje blogiau nebus, pats sakei, ten darbininkų reikia, o kai prievarta išveš, bus negražu. Tarp mūs kalbant,jau dabar dypukai juokiasi, girdi, Dievas turėjo daug vargo, kol Adomą iškrapštė iš rojaus, o šiandien reikia polismeno palkos, kad bent vieną iš jo vaikų į rojų įbruktum. Be to, Andrulis parašytų daugiau žinių iš Lietuvos, ypač dabar, kai Lietuva pradėjo gyventi laimingą gyvenimą Tiesa, aš gavau vieną laišką iš tėvo, bet žinių maža, jis rašo: „Mielas sūneli, aš esu dar gyvas ir gyvenu labai gerai. Sudieu."

Nestebėtina, žmogus senas, pasitenkina rašyti trumpai.Andrulis parašytų taip, kaip pirmiau žmonės iš Lietuvos rašydavo: kas gimė, kas mirė, kas vedė, koks derlius šimet, kiek bekonų užaugino. Prie progos, paklaustų, kodėl kumpių į Ameriką nesiunčia.

— Užteks pamokslų, - tarė vadas, - tu esi geras mėsininkas, bet blogas politikas, tad man nėra prasmės tau politiką aiškinti, vistiek tu jos nesuprasi, - užbaigė vadas.

J.Šiaučiūnas

Texas gubernatorius Allen Shivers išleido specialią proklamaciją, pagerbdamas Metropolitan Operos garsųjį tenorą Lauritz Melchior (kairėje). Jį sveikina simfonijos orkestro dirigentas Ezra Rachlin.

PAGYVĖKIME!

Pereitos SLA nominacijos praėjo niekieno nenustebinusios. Ir iš anksto buvo to tikėtasi. Žinoma, kitaip ir negalėjo būti, kai iš 10,000 turinčių teisę balsuoti, tebalsavo tik apie 800. Būtų buvę daug pigiau ir sutaupyta laiko, jei Centro Raštinė būtų parašiusi kiekvieną pripažinti senąją Pildomąją Tarybą...

Čia yra tikras kuopų valdybų apsileidimas. Mano manymu, reikėtų per kiekvienus Pildomosios Tarybos rinkimus pakeisti vieną Pildomosios Tarybos narį. Tai sakydamas, aš netvirtinu, jog dabartiniai Pildomosios Tarybos nariai yra netinkami, bet juk yra ir kitų gerų ir tinkamų žmonių. Neatrodo, kad organizacijai būtų sveika turėti amžinus viršininkus.

Taip pat neatleistina yra ir tai, kad nominacijos taip negyvai praėjo. Jei tai įvyktų su maža organizacija, tai tiek to, bet šiuo atveju turime reikalą su pačia gausingiausia ir materialiai pajėgiausia Amerikos lietuvių organizacija.

Pereitose nominacijose buvo pastatyti tik du kandidatai: A. Devenienė ir V. Tysliavienė. Viena ir kita — pirmoji į iždo globėjus, o antroji — į raštininkes — siūlomoms pareigoms tikrai yra tinkamos. Ir keistai atrodo, kad už jas neperdaugiausia paduota balsų. Kodėl taip yra? Aš manau, kad čia yra pačių narių kaltė. Į susirinkimus mažai lankosi, o jei ir ateina, tai nė nežino už ką balsuoti. Gauna popierį į rankas ir tada klausia: "Tai už ką čia dabar balsuoti?" Nebūdami iš anksto apsisprendę, jie ir vėl pabalsuoja už tuos pačius.

Čia yra tik kuopų apsileidimas. Jos turėtų kiekvienam nariui paaiškinti, už ką reikia balsuoti, kad organizacijai išeitų į gerą.

Tat, padarykime Pildomosios Tarybos šiek tiek įdomesnius ir gyvesnius, tai ir Susivienijimui bus naudos!

J. Ambrose,
Detroit, Mich.

BROOKLYNO LIETUVIAI GYDYTOJAI

DR. JOHN WALUK
161 No. 6-th Street
VALANDOS:
8 — 10 ryte
1—2 popiet
6—8 vakare
Tel. Evergreen 8-9229

DR. BLADAS K. VENCIUS
(DANTŲ GYDYTOJAS)
499 Grand Street
VALANDOS:
9 — 12 ryte
2 — 9 vakare
Penktadieniais uždaryta
VALANDOS:
1—8 vakare

DR. A. PETRIKA
(DANTŲ GYDYTOJAS)
221 So. 4-th Street
Tel. ofiso STagg 2-0706
9—12 ryte
Penktadieniais uždaryta
Tel. EVergreen 7-6868

LIETUVIŲ RADIJO PROGRAMA
JUOZAS GINKUS, VEDĖJAS
SESTADIENIAIS, NUO 2 IKI 3 VAL. PP.
IŠ WWRL, 5000 kcl.
495 GRAND STREET BROOKLYN 11, N. Y.
Telefonas: EVergreen 4-9293

SCHOLES BAKING, Inc.
LIETUVIŠKA DUONA — GERIAUSIA DUONA

V. LUKAS, vedėjas
Mes kepame visokias duonas ir pyragus vestuvėms, krikštynoms, gimtadieniams ir kitokioms iškilmėms. Visus užsakymus mes išplidome kuogeriausiai.
532 Grand St., Brooklyn, N. Y.
Tel. EVergreen 4-8802

Naujausios mados vyriški ir moteriški drabužiai siuvami pagal užsakymus.
Kreipkitės nuo 5 iki 8 val. vakarais.
Kainos žemesnės, negu kitur.
DARBAS PIRMOS RŪŠIES
ANTANAS VIŠNIAUSKAS
168 Roebling St., Brooklyn 11, N. Y.
Tel. EVergreen 4-4261.

BEDFORD DINER
BAR and GRILL
396-398 Bedford Avenue
Brooklyn, N. Y.

DeKALB TAVERN
VYNAS, LIKERIAI, ALUS
A. SINUS, sav.
352 Onderdonk Avenue
Brooklyn, N. Y.

J. M. BUYAUSKAS
Laidotuvių Direktorius

Naujai pastatytame name moderniškai įrengta koplyčia.
Patarnauja ir kitiems New Jersey miestams.
24 Davis Ave. Kearny, N. J.
Tel.: Kearny 2-2588

MATHEW P. BALLAS FUNERAL HOME

MATHEW P. BALLAS, Direktorius
ALB. BALTRŪNAS-BALTON, Reikalų Vedėjas
Visada suteikiamas sąžiningas patarnavimas.
660 GRAND STREET BROOKLYN, N. Y.
Tel. STagg 2-5043

ATSTATYKIME
SUSIVIENIJIME LIETUVIŲ AMERIKOJE
Ekonominę tvarką.
Sutvarkykime kelionių ir algų išlaidas.
Atnaujinkime SLA garbę ir narių entuziazmą.
Padarykime "Tėvynę" laikraščiu.
Išrinkime Atgal
ADV. F. J. BAGOČIŲ SLA PREZIDENTU!
Juozas Taurinskas, B. Organ. 359 Kuopos, 15 Trimont St., So. Boston, Mass.
Alex Lucas, Pirm. 175 Kuopos, 461 Ashmont St., Dorchester, Mass.

B. J. SCHEGAUS
REAL ESTATE & INSURANCE AGENTAS
Seniausia lietuviška nekilnojamo turto ir draudimo įstaiga Brooklyne
Visada visiems sąžiningai patarnaujama.
195 Grand Street, Brooklyn 11, N. Y.
EVergreen 7-1241.

McCONNELL'S
Bar and Grill
Čia susirenka apylinkės lietuviai
115-22 LIBERTY AVENUE,
Richmond Hill 19, N. Y.

SOL WAGNER
Baras ir Restoranas
Geri gėrimai ir užkandžiai
301 BEDFORD AVENUE
Brooklyn, N. Y.
EVergreen 4-8261

BROADWAY FOOD SHOPPE
Kafateria ir restoranas
FRANK SROLA, sav.
Gamina ir pristato maistą vestuvėms ir kitokioms pramogoms
139 BRAODWAY,
Brooklyn, N. Y.
Tel. EV. 4-9050

MIČIULIO RŪBŲ KRAUTUVĖJE...

Jūs galite gauti paltų ir siūtų žemesnėmis kainomis, negu bet kurioje New Yorko krautuvėje.
Bet, svarbiausia, jūs čia turite tą patį, šimto procentų vilnos ir pirmos rūšies darbo drabužių pasirinkimą. Nueikite persitikrinti!
E. P. MITCHELL CO.
Manufactures of
FINE CLOTHES FOR MAN
1245 BROADWAY BROOKLYN 21, N. Y.
GL 5-2246
(Green Ave. kampas, pirmame aukšte, vienas blokas nuo Gates Ave. stoties, važiuojant Broadway BMT Linija).

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

JUOZAS GARŠVA
231 Bedford Avenue, Brooklyn, N. Y.
KOPLYČIA LAIDOTUVĖMS
Telefonas, EVergreen 8-9770

STEPHEN AROMISKIS
(ARMAKAUSKAS)
123 Metropolitan Avenue, Brooklyn, N. Y.
Tel. EVergreen 7-4335 Koplyčia Laidotuvėms

Estate of A. J. VALANTIEJUS
V. R. VALANTIEJUS, Mgr.
GENERAL INSURANCE AGENT
54-41 — 72nd Street, Maspeth, L. I., N. Y.
Notary Public. Tel., NEwton 9-4464

F. W. SHALINS
(ŠALINSKAS)
LAISNIUOTAS GRABORIUS
84-02 Jamaica Avenue, Woodhaven, N. Y.
Tel. VIrginia 7-4499 Koplyčia Laidotuvėms

ROGERS FUNERAL HOME
P. RADZEVIČIUS, Direktorius
Telefonas, STagg 2-4409
410 Metropolitan Avenue, Brooklyn, N. Y.
KOPLYČIA LAIDOTUVĖMS NOTARY PUBLIC

Visi šie laidotuvių direktoriai išnuomoja automobilius įvairiems reikalams

MERIDEN MONUMENTAL WORKS
STATOME PAMINKLUS KAPINĖSE
JOHN McGINNIS, Sav.
65-39 Grand Avenue, Maspeth, N. Y.
Prie M. Olivet Kapinių,
arba
Fresh Meadow Rd. ir N. Hempstead Turnpike
Flushing, N. Y.
Prie St. Mary's Kapinių
Telefonai DAvenport 6-0750 Flushing 7-9248

New Yorkas ir Apylinkė

Pas mus

Alekas ir Stasė Vasiliauskai, labai aktyvūs visuomenės veikėjai ir "landscaping" kontraktorius Great Neck' N. Y., sugrįžo iš dviejų savaičių kelionės, automobiliu aplankę Chicagą.

V. Stašinskas, vicekonsulas, atstovaudamas Liet. Gen. konsulą, New Yorke dalyvavo Estijos Nepriklausomybės sukakties minėjime.

Juozo Ginkaus vadovaujamai lietuviškajai radijo programai kovo 18 d. sukanka 20 metų. Tą dieną iš WWLR stoties (1600 klc.) 2 val. pp. bus transliuojama speciali sukaktuvinė programa, kurios klausytojams paskirta 20 dovanų.

Stasius Būdavas, rašytojas, iš Thompsonville, Conn., buvo atvykęs į Brooklyną pasitarti liet. rašytojų suvažiavimo reikalu.

Dail. L. Vilimas dalyvavo Amerikos dailininkų parodoje, kurią New Yorke suruošė The American Water Color Society.

Leonardas Žitkevičius, nuolatinis Vienybės bendradarbis, šią savaitę išlaikė egzaminus JAV pilietybei gauti.

L. Jakobson, JAV armijos puskarininkis Juneau, Aliaskoje, užsiprenumeravo Vienybę metams.

A. S. Trečiokas su žmona (iš Newark, N. J.) kovo 18 d. dalyvaus Philadelphijoje ruošiamam Vienybės koncerte.

Vaišvilai minėjo sidabrinę sukaktį

Andrius ir Lidija Vaišvilai, gyv. New Yorke, minėjo savo 25 metų vedybinę sukaktį Great Neck, N.Y. vasario 25 d., savo draugų Kazio ir Gražinos Grinių namuose.

Susirinko didokas (virš 30 žmonių) būrys jubilijantų draugų dar iš Lietuvos, jų tarpe Grinių, Budrių, Stašinskų, Simučių, Varnų, Selenių, Kašubų ir Sniečkų šeimos, bei Savickas, Gudelis, Kučinskas. Vakaras praėjo nepaprastai linksmoje nuotaikoje ir nuoširdžioje atmosferoje. Dainuota ir šokta ligi ankstyvaus ryto.

SUSIRINKIMAI

Ateinančio penktadienio vakare, kovo 10 d., įvyks Tautininkų Klubo mėn. susirinkimas. Visi nariai kviečiami laiku atvykti. Taip pat kviečiami atvykti ir norintieji naujai įstoti.

Taut.Klubo Valdyba

Kovo mėn. 12 d. 12 val.30 m. (tuoj po pamaldų) Angelų Karalienės parapijos salėje (So. 4th ir Roebling St. kampas) šaukiamas lietuvių tremtinių susirinkimas, kur bus svarstomi visiems aktualūs klausimai.

Ateinančio penktadienio vakare, kovo 10 d., įvyks Tautininkų Klubo mėn. susirinkimas. Visi nariai kviečiami laiku atvykti. Taip pat kviečiami atvykti ir norintieji naujai įstoti.

T-Klubo Valdyba

Susivienijimo Lietuvių Amerikoje (SLA) 303-a New Yorko kuopa (buv. SLA tremtinių jaunimo) sekmadienį, kovo 12 d. 3 val. popiet Liet.Atletų Klubo patalpose, 168 Marcy Ave, šaukia visų savo narių ir norinčių būti nariais susirinkimą. Visi tautiečiai maloniai kviečiami dalyvauti.

ELIZABETHO IR JO APYLINKIŲ NAUJAKURIŲ BEI SPORTININKŲ ŽINIAI

Kovo mėn. 12 d. 12 val. (tuoj po pamaldų) Elizabethe, N.J., 216 Ripley Place, St.Josephs Auditorium (priešais šv.Petro ir Povilo bažnyčią) šaukiamas jaunimo bei sportininkų pasitarimas, nustatyti sportinio ir kultūrinio darbo gaires.

Gyvenantieji Newarke, Elizabethe, Union, Hillside, Linden, Rahway ir iš apylinkių kviečiami dalyvauti pasitarime.

Iniciatoriai

SAN CARLO OPERA KVIEČIA IP. NAURAGĮ

San Carlo operos direktorius Fortune Gallo prieš kurį laiką pakvietė Lietuvos operos solistą Ipolitą Nauragį dainuoti G. Verdi operoje "Aida", kuri Chicagoje statoma kovo 18 d. Dėl per trumpo laiko spektakliui pasiruošti. I. Nauragis šiuokart Chicagoje dainuoti atsisakė. Be to, jis anksčiau jau buvo pasižadėjęs dainuoti Vienybės koncerte Philadelphijoje, o šis koncertas irgi įvyksta tą pačią kovo 18 d.

Šiomis dienomis Fortune Gallo pakvietė Ipolitą Nauragį dainuoti New Yorke, kur San Carlo Opera Co. kasmet gastroliuoja apie dvi savaites gražiajame Radio City Centre teatre.

Ipolitas Nauragis New Yorke dainuos toje pat G. Verdi operoje "Aida", nors Fortune Gallo jį kviečia ir kitiems spektakliams.

Iki šiol San Carlo operos pastatymuose iš Amerikos lietuvių menininkų yra dalyvavę Anna Kaskas G. Verdi operoje "Aida", Birutė Ramoškaitė G. Puccini operoje "La Boheme" ir Algirdas Brazis, kuris kovo 16 d. dainuoja G. Verdi operoje "La Traviata" Chicagoje. Ipolitas Nauragis yra pirmasis Lietuvos operos solistas, kuriuo susidomėjo San Carlo opera Amerikoje.

LIETUVOS GEN. KONSULAS JAV KREIPIASI Į NAUJAKURIUS

Mieli Tautiečiai,

Jūsų jau čia atvyko dvidešimt tūkstančių: pagal DP įstatymą, šešerių metų kvotas ir apie 1,000 atgavusių JAV pilietybę. Kiek galėdami, prisidėjome prie jūsų atvykimo, parūpinome metrikas, surasdami giminės ir draugus. Pagal jūsų nurodymus giminės buvo ieškomi per spaudą, radiją, ne tik JAV, bet ir Kanadoje ir Pietų Amerikoje. Atsakyti pajėgdavome, tik atsiliepus giminėms arba kai kada asmenims, kilusiems iš tų pačių vietų Lietuvoje.

Džiaugdamiesi jūsų atvykimu, betgi norėtumėm, kad mūsų ryšiai su jumis nebūtų nutraukti ir ateityje — jūsų pačių naudai. Mes turime turtingą kartoteką, kuri taps centrine, jei jūs visi, kur bebūtumėt, bendradarbiausite, suteikdami pirmą kartą žinias apie save: vardą, pavardę, gimimo datas ir vietas visų šeimos narių, ištekėjusių moterų mergautines pavardes, kokioje nuolatinėje stovykloje gyvenote prieš išvykimą, galutinai įgytą mokslą, profesiją ar amatą. Ateityje, keisdami gyvenamąją vietą, praneškite atvirukų seną ir naują adresą.

Tai padarykite, nežiūrint, kur gyventumėt: JAV, Kanadoje ar kur kitur. Mes turime adresų iš daugelio šalių ir norime, kad New Yorke Gen. Konsulato kartoteka būtų toji vieta, kur lietuvis galėtų lietuvį surasti, kas glaudžiai suriš mus visus. Jūs ir patys galite pasinaudoti kartoteka, tik rašydami mums rašykite aiškiai, ko ieškote, paduokite ir pirmą savo pilną vardą, ne vien tik pirmąją raidę, nes "A." gali būti ir Antanas, Aleksandras, Algimantas ir pan., ir mes ta pačia pavarde turime po kelis. Rašydami, pridėkite adresuotą Jums patiems voką ar atvirutę su pašto ženklais atsakymui. Tuo sutaupysite mums darbo. Ir neužduokite mėslių bent mums: mes su jumis susipažįstame iš atvykusių sąrašų, tačiau registruojant jau gauname laiškus iš "Joe, John," etc.

Daugelis jau esate ieškomi savo giminių ar draugų iš Anglijos, Australijos, Venezuelos, bet sulig atvykimo sąrašais siųstieji laiškai grįžta: adresatas nežinomas, išvyko nežinia kur. Iš 20,000 atvykusiųjų savo adresus mums pranešė tik dvidešimtoji dalis!

Pagalvokite, atsiliepkite, laukiu!

Su geriausiais linkėjimais

JONAS BUDRYS,
GENERALINIS KONSULAS
41 West 82nd Street,
New York 24, N. Y.

GYVĖJA LIETUVIŠKA VEIKLA NEWARKE

New Jersey srity - Newark, Elizabeth, Harrison, Kearny, Arlinkton veikia senieji lietuviai, veikia ir ką tik atvykusieji, veiklus jaunimas - Lietuvos Vyčiai, BALFo skyrius. Pamažu vieni kitiems jau ima talkininkauti. Iš to tik naudos tebus. Visi be galo griežtai nusistatę prieš viešuosius ir slaptuosius bimbininkus. Vadinasi, botagėlis bimbininkams jau iš nagų išmuštas. Gana jiems gerus lietuvius mulkinti! Be to, labai geras reiškinys, kad kiekviena mūsų organizacija stengiasi turėti savo korespondentą lietuviškiems laikraščiams.

J.N.

IEŠKOMI

Jurgis Kossak ir Barbora Kossak - Šimolytė, iš Sterbų kaimo Veiviržėnų valsč., Kretingos apskr., dabar gyvena: Fluechtlingslager Flensburg - Weiche II, (24) Schleswig - Holstein, Britisch Zone, Germany, ieško: Praną Adomaitį ir Izabelę Adomaitienę - Šimolytę, Sterbų k., Vieviržėnų valsč., Kretingos apskrities. Jie turėjo tris sūnus: Antaną, Praną ir Joną ir 1931 m. gyveno Brooklyne. Jeigu kas žinot jų adresą, prašomas mums pranešti.

Užprenumeruokime Amerikos laikraščius Vokietijos lietuviams

Užsimezgus pirmiesiems ryšiams tarp Amerikos lietuvių ir lietuvių tremtinių Vokietijoje, greit buvo gauta ir Amerikos lietuviškų laikraščių. Jie suteikė tremtiniams nepaprastai daug džiaugsmo ir tiek buvo mėgiami skaitytojų, jog keliaudavo iš rankų į rankas, ligi visiškai suplyšdavo. Ryšiui tarp Amerikos lietuvių ir tremtyje esančių didėjant ir glaudėjant, gausėjo ir tos spaudos, bet jos niekados nebuvo per daug.

Nors Amerikos lietuvių spauda tremtinius kartais pasiekdavo net po keletos mėnesių, nors ji daug kuo skiriasi nuo nepriklausomos Lietuvos ir Vokietijoje pačių tremtinių leidžiamų laikraščių, tačiau ji mielai buvo skaitoma, ir ji atliko nemažą vaidmenį. Ji supažindino lietuvius tremtinius su Amerikos lietuvių gyvenimu.

Kai Vokietijoje lietuvių tremtinių spauda buvo stipri ir gausi, tai išemigravusieji prašydavo likusiųjų, kad jiems siuntinėtų lietuvių tremtininkiškąją spaudą. Ir ji buvo siuntinėjama. Nemažai išemigravusių buvo ir tokių, kurie vieną ar kitą lietuvių tremtinių laikraštį užsiprenumeruodavo ir tuo būdu jį paremdavo.

Šiandien padėtis pakitėjo. Lietuvių spauda Vokietijoje sunyko, ir beliko tik vienintelis savaitraštis "Lietuvis". Daugumas Vokietijoje likusių yra nepajėgūs ir to paties laikraščio užsiprenumeruoti, o lietuviškos spaudos yra išsilgę.

Tad daugeliu atžvilgių būtų naudinga, kad Amerikos lietuviai naujakuriai savo tautiečiams Vokietijoje užprenumeruotų lietuviškus laikraščius. Vokietijoje likusių lietuvių tremtinių akys daugiausia nukreiptos į JAV. Jie domisi JAV lietuvių gyvenimu. Reikalingi paramos ir iš čia daugiausia jos gauna.

Užprenumeruodami Amerikos lietuviškus laikraščius, mes ne tik padarysime Vokietijoje likusiems gero, bet taip pat paremsime ir Amerikos lietuvių spaudą.

A. Vaidotas

PADĖKA

Nuoširdžiai dėkoju Operetės choro reikalų vedėjui Petrui Jukniui už tai, kad man užsakė "Vienybę".

Malvina Stropienė

REPUBLIC WINE & LIQUOR STORE
DIDELIS PASIRINKIMAS VYNO IR LIKERIO
X. Strumskis, sav.
322 UNION AVENUE
Brooklyn, N. Y.
Tel. EVergreen 7-2089

DAvenport 6-0259
RALPH KRUCH
FOTOGRAFAS
65-23 Grand Avenue
Maspeth, N. Y.

Meno mėgėjams

Šiuo metu "Metropolitan Museum of Art", Fifth Ave. ir 82-ji gatvė vyksta labai vertinga Austrijos vyriausybės paskolinta didžiųjų pasaulio menininkų — dailininkų paveikslų paroda. Joje rodoma apie 200 paveikslų.

Veikėjai rūpinasi koncerto rengimu

Kaip jau žinoma, kovo 19 d. 4 val. po pietų, Washington Irving High School salėje, prie Irving Place ir 16 gatvės, įvyks Vincės Jonuškaitės ir Vlado Ivanausko koncertas. Programa bus labai įdomi. Šio Lietuvos operos solistų koncerto reikalais rūpinasi specialus veikėjų komitetas, kurį sudaro A. Matulis, J. Garšva, P. Atkočaitis, J. Ginkus, Ks. Strumskis, J. Tysliava ir kt. Bilietų kainos: 2, 1.50 ir 1.20 dol. Važiuojant į koncertą požeminiu traukiniu, reikia išlipti Union Square.

DAIL. KOŠUBOS DIRBA SAVO SRITYJE

Skulptorius Vytautas Košuba ir keramikė Aleksandra Košubienė persikėlė į Queens Village, N.Y., kur išsinuomojo namą.

V.Košuba jau apie dvejus metus turi pastovų, neblogai apmokamą darbą, be to, turi daug užsakymų skulptūros modeliams į fabrikus. Jo žmona Aleksandra Košubienė nespėja atlikti New Yorko meno krautuvių ir fabrikų užsakymų. Ji taip pat kelis kartus per savaitę dėsto keramiką Institute of Fine Art.

Tuo tarpu, kai New Yorkui pranašaujamas nepaprastai šaltas kovo mėnuo, tai Floridoje šios gražuolės džiaugiasi vasaros sportu.

PIANISTO VYTAUTO BACEVIČIAUS MUZIKOS VAKARAS

Antrojo sezono Vyt. Bacevičiaus Muzikos Klubo 19 koncertas įvyko jaukioje, mažoje salėje, 210 E 77 gatvėje. Lengvai pasiekiama iš Brooklyno ir iš New Jersey. Gražios Klubo patalpos — foteliai, paveikslai. Šnekučiuojasi atskirais būreliais susimetę svečiai ir nuolatiniai Klubo nariai — pirmieji moka po $1 įeidami, antrieji $10 visiems metams iš karto.

Prie įėjimo jus pasitinka pats Vyt. Bacevičius, salėje vaikštinėja frakuoti artistai, dalyvaują programoje. Pati publika — vakariniais drabužiais. Bacevičius, kiek išvargęs po gastrolių Bostone, bet ir laurų nusiskynęs, kartu su Baranausku, nes Brockton Daily Enterprise, rašydamas apie koncertą, teisingai pasakė, kad jis yra aukšto lygio pianistas, technika ir išreiškimu.

Klubo programą Vyt. Bacevičius pradėjo, pristatydamas savo kolegą muziką William Spada, šio koncertinio vakaro svarbiausią dalyvį. Pasveikinęs svečius, Spada sėdo prie fortepiono akomponuoti Liviai Tartaglia — geros mokyklos sopranui ir Mr. Larry Chelsi, baritonui, jaunai pajėgai.

Šiedu, gražiai padainavę solo, atliko duetą iš "Figaro Vestuvių" — W. A. Mozarto, "Grudel perche fimora", po to, antrąjį, iš "Pajacų" — Leoncovallo - "Silvio, a guest'ora". Buvo įdomu išgirsti amerikiečių taip garsinamą Gershvin. Solistai padainavo jo duetą iš "Porgy and Bess."

Vytautas Bacevičius pakartojo Bostono koncerto programos dalį, paskambindamas Fr. Chopino kūrinių. Chopino "Mazurka" užbaigė trumpą Bacevičiaus pasirodymą.

Gaila, kad kompozitorius nepaskambino savo kūrybos — mes buvome labai susidomėję jo kūryba.

10 minučių pertraukos metu tarp svetimtautės publikos matėsi ir lietuvių. Štai, muzikas K. V. Banaitis, operos solistė Vincė Jonuškaitė, Fordhamo Universiteto Baigiamosios Mokyklos profesorius K. Račkauskas ir eilė senųjų Amerikos lietuvių, atvykusių iš New Jersey. Jiems į koncertą nebuvo nei per toli, nei per vėlu.

Po pertraukos buvo atlikta vieno veiksmo linksma opera "Telefonas", parašyta Amerikos italo Menotti. Dainavo tie patys solistai, akomponuojant W. Spadai. Patrauklios itališkos melodijos, lengvas dalykėlis — šiltai susirinkusių priimtas. Paskutinysis programą atlieka Villiam Šimek — čekas smuikininkas, grojęs vietoj susirgusios Norma Auzin. Gražia technika jis atliko L. van Beethoveno "Romansą" — F - major, Vienevskio, garsaus lenkų smuikininko ir kompozitoriaus, "Mazurką", J. Suko "Un Poco Triste," opus 17, III ir pabaigai Fr. Schuberto "Ave Maria".

Svečiai nenoriai skirstėsi iš mielo muzikos vakaro, atgaivinusio, sustiprinusio, kad vėl pasinertumei į didmiesčio triukšmą. O grįždami galvojo, kaip gera būtų, kad daugiau mūsiškių susirinktų į tokius vakarus.

Almus

GRĮŽO IŠ FLORIDOS

Ponai Ališauskai tik šiomis dienomis sugrįžo iš Floridos, kur svečiavosi net mėnesį laiko. Jaučiasi puikiai pailsėję. Kadangi vyko automobiliu, tai turėjo labai įdomią kelionę.Atrodo, kad juos Florida visiškai pavilios iš Brooklyno.

KAZIŲ - JUOZŲ ŠVENTĖ

Kovo 12 d., sekmadienį, 6 val. vakare Brooklyno Tautininkų Klubas savo patalpose, 337 Union Ave., rengia Kazimierų ir Juozapų šventę - vakarienę. Be to, programoje žymaus lietuvio veikėjo pagerbimas ir aktualūs pranešimai.

Rengimo Komisija

PUODŽIŲ ĮKURTUVĖS

Kovo 5 d. Puodžiai suruošė įkurtuves naujoje savo rezidencijoje, kuri yra gražioje apylinkėje šalia Forest parko, Woodhaven, L.I.,N.Y.

Svečių tarpe matėsi: Stasė - Vytautas Abraičiai, jų uošvė Žostautienė, Mockevičiai, Smetonai-Barauskai, B. J. Brundzai, Misiūnai, Lukai, Mikalūnai, Barčiauskai, Ališauskai, Mažeikai ir daugelis kitų.

Buvo pakelta tostai su geriausiais sveikinimais šeimininkams ir įteikta įvairių dovanų.

LIETUVIUI BIZNIERIUI IR GEROS VALIOS ŽMOGUI

Kas norėtų pagelbėti vienam gabiam režisieriui ir aktoriui, kurs šiuo metu guli DP sanatorijoje, Vokietijoje? Minimas menininkas sunkiai serga džiova. O kiekviena pagelba yra efektinga, jei ji ateina laiku. Kreipiuos į geros valios žmogų, kurs galėtų nupirkti 50 - 60 gr. NEUMYCIN ir pasiųsti į Vokietiją. Norintysis pagelbėti maloniai prašomas rašyti žemiau duodamu adresu, kur gausite tolimesnius nurodymus.

Adolfas Mekas, 47½ Lorimer St., Brooklyn 6, N.Y.

MOTERŲ VIENYBĖS BALIUS

Pavasarinis Moterų Vienybės balius įvyks gegužės 20 d. George Washington Hotel, Lexington Ave. ir 23rd St., N.Y.C. Prašome šią dieną atžymėti savo kalendoriuose.

CLIFFSIDE PARK, N. J. — gyvena nuo seno lig 100 lietuvių ir nedidelis skaičius naujakurių. Vasario 16 Dieną čia jų labai patriotiškai paminėta ir apsčiai aukų surinkta Lietuvai gelbėti. Čia yra daug senųjų susipratusių lietuvių.

SUTVARKOMI BIZNIO TAKSAI

Mes sutvarkome įvairių rūšių bei jurisdikcijų taksus: federalinius, valstybinius, municipalinius Jungtinėse Valstybėse ir užsienyje.

Adv. St. P. Zubavičius, kuris turi teisės praktikuoti bet kuriame Jungtinių Amerikos Valstybių teisme, tvarko knygas bei rekordus pavieniams biznieriams, partneriams ir korporacijoms.

Patarnavimai atliekami ir laiškais. Be to, daromi asmeniški vizitai bet kuriose biznio įstaigose čia ir užsienyje.

Prašoma kreiptis angliškai ar lietuviškai, o aš suteiksiu sąžiningą patarnavimą.

STANLEY P. ZUBAWICZ (Zubavičius)
111 Ainslie Street, Brooklyn 11, N. Y.
Telefonas: EV. 4-3049

VINCĖS JONUŠKAITĖS
ir
VLADO IVANAUSKO
Lietuvos Operos dainininkų

KONCERTAS

įvyks š. m. kovo 19 d. – 4 val. popiet
WASHINGTON IRVING HIGH SCHOOL
IRVING PL. PRIE 16 GATVĖS, TARP 3 IR 4 AVE., NEW YORK CITY

Programoje lietuvių ir klasikų dainos, arijos ir duetai.

BILIETAI: $2.00, $1.50 ir $1.20

Važiuoti požeminiais traukiniais iki Union Square stoties.
Elevated traukiniais 3rd Ave. iki 14 gatvės stoties.
Bilietus galima gauti visose redakcijose ir pas lietuvius biznierius bei platintojus.

RENGIMO KOMITETAS